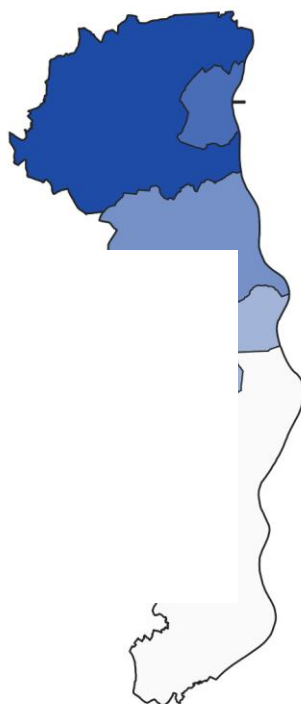

 KAMIL NABAGŁO
O ŚRODOWISKU

Raport za lata 2023-2024 z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026”

Zamawiający:

Powiat Tczewski
ul. Piaskowa 2
83-110 Tczew

Wykonawca:

Kamil Nabagło o środowisku
61-558 Poznań
ul. Wierzbicice 37a/6
www.osrodowisku.com

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	3
1.1	PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA	3
1.2	PODSTAWOWE DANE O POWIECIE TCZEWSKIM	4
2	OCENA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE TCZEWSKIM W LATACH 2023-2024	8
2.1	JAKOŚĆ POWIETRZA	8
2.2	ZAGROŻENIA HAŁASEM	14
2.3	POZIOM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	18
2.4	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	20
2.5	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	28
2.6	EKSPLLOATACJA SUROWCÓW	35
2.7	JAKOŚĆ GLEB	39
2.8	WERYFIKACJA SYSTEMÓW GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINACH POWIATU TCZEWSKIEGO W LATACH 2023-2024	42
2.9	OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE	45
2.10	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	52
3	WYKAZ ZREALIZOWANYCH W LATACH 2023-2024 ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TCZEWSKIEGO	53
3.1	CEL EKOLOGICZNY: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA	53
3.2	CEL EKOLOGICZNY: UTRZYMANIE KLIMATU AKUSTYCZNEGO ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI NORMAMI	72
3.3	CEL EKOLOGICZNY: UTRZYMANIE POZIOMU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ DOPUSZCZALNYCH	77
3.4	CEL EKOLOGICZNY: CZYSTE WODY I BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWPOWODZIOWE	78
3.5	CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNA GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	81
3.6	CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN	88
3.7	CEL EKOLOGICZNY: PRZYWRÓCENIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU GLEB	89
3.8	CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI	90
3.9	CEL EKOLOGICZNY: OCHRONA KRAJOBRAZU I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ	92
3.10	CEL EKOLOGICZNY: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH DLA LUDZI I ŚRODOWISKA ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW	105
4	ANALIZA WSKAŹNIKOWA I OCENA KOŃCOWA	111
5	SPIS TABEL	128
6	SPIS WYKRESÓW	128
7	SPIS RYSUNKÓW	129

1 WSTĘP

1.1 PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA

Polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami prawa, polityka ta prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów oraz dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Programy ochrony środowiska są bowiem wymaganym dokumentem, zgodnie z brzmieniem art. 14. ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Obowiązek sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Uchwałą Nr XXVI/169/2020 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. przyjęto do realizacji „**Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026**” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko” Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026”. W oparciu o art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza co dwa lata raport z wykonania programu ochrony środowiska (zwany dalej „**Raportem**”), który przedstawia radzie powiatu. Po przedstawieniu Raportu dokument ten ustawowo zostaje przekazany organowi wykonawczemu województwa. Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt. 7a) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko opracowany Raport podlega również zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Niniejszy dokument, tj. **Raport za lata 2023-2024 z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026”** stanowi więc realizację ustawowego obowiązku okresowej sprawozdawczości z obowiązującego Programu ochrony środowiska z ostatnich dwóch lat. Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport odpowiada treści przyjętego i obowiązującego dokumentu. Przedstawione są w nim postępy z wykonania zadań wytyczonych w Programie, zarówno w zakresie zadań własnych Powiatu Tczewskiego, jak i zadań koordynowanych (monitorowanych – realizowanych przez inne podmioty, np. poszczególne gminy). Dokument zawiera także ocenę stanu środowiska w latach 2023-2024. Raport określa stopień realizacji przyjętych założeń i planowanych przedsięwzięć.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek, które były wskazane w Programie jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów ekologicznych i zadań. Ankiety zostały wysłane do:

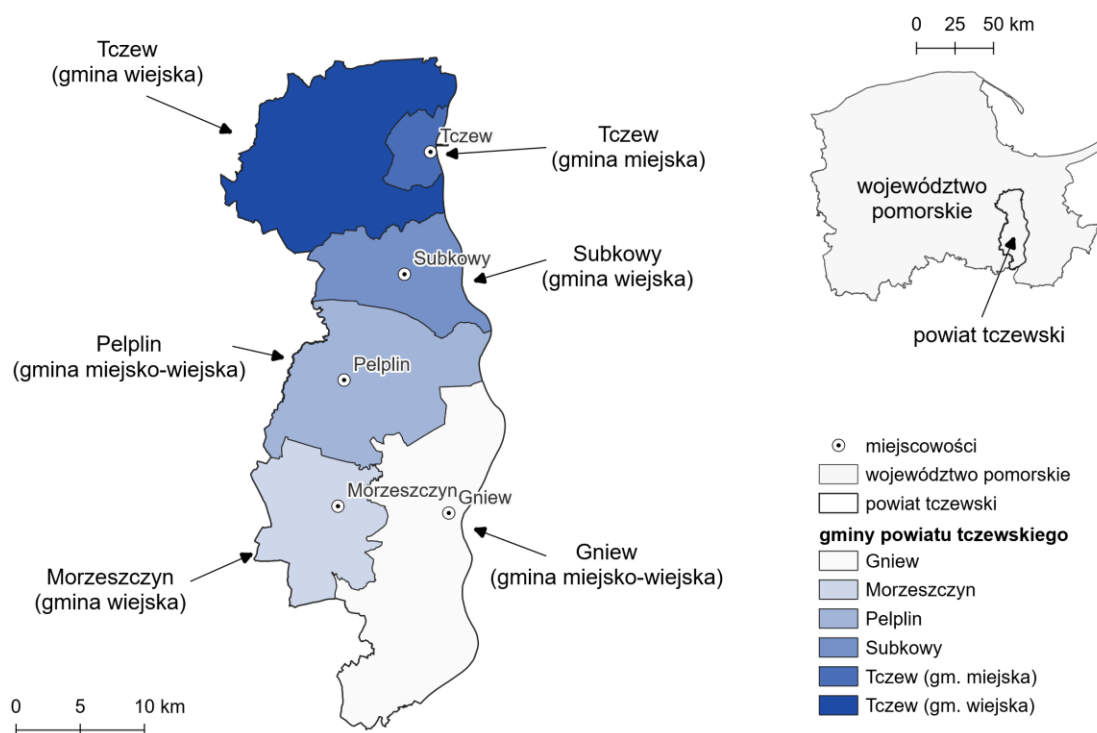
1. Starostwa Powiatowego w Tczewie (w tym Wydziału Inwestycji i Remontów),
2. Urzędu Miejskiego w Tczewie,
3. Urzędu Gminy Tczew,
4. Urzędu Miasta i Gminy Gniew,
5. Urzędu Miasta i Gminy Pelplin,
6. Urzędu Gminy Morzeszczyn,
7. Urzędu Gminy w Subkowach,
8. Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
9. Veolia Północ,

10. Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. – Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku,
11. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
12. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
13. ENERGA-OPERATOR SA,
14. Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu,
15. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku,
16. Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku,
17. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – Oddział w Gdańsku,
18. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego,
19. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.,
20. Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Tczewie,
21. INWEST-KOM w Gniewie Sp. z o.o.,
22. Pelkom Sp. z o.o. w Pelplinie,
23. Spółdzielni Kółek Rolniczych w Subkowach,
24. Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza - Państwowy Instytut Badawczy w Olsztynie,
25. Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
26. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku,
27. Pomorskiego Oddziału Regionalnego ARiMR,
28. Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach,
29. Spółdzielni Mieszkaniowej w Tczewie,
30. Tczewskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
31. Zakładu Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie,
32. Nadleśnictwa Starogard,
33. Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gdańsku,
34. Komendy Powiatowej PSP w Tczewie.

Przy opracowaniu skorzystano również z danych statystycznych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska czy Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB).

1.2 PODSTAWOWE DANE O POWIECIE TCZEWSKIM

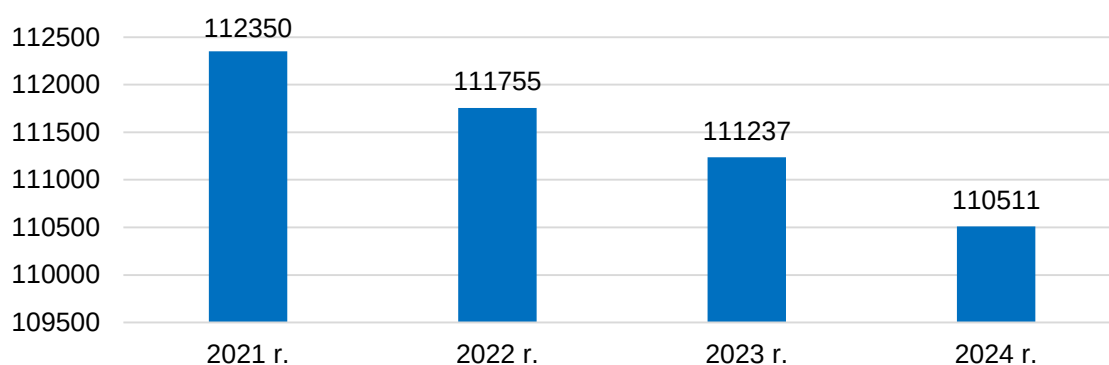
Powiat tczewski położony jest w południowej części województwa pomorskiego. Od północy sąsiaduje z powiatem gdańskim, od wschodu z powiatami: malborskim, sztumskim oraz kwidzińskim, od południa z powiatem świeckim a od zachodu z powiatem starogardzkim. W skład powiatu wchodzi trzy gminy wiejskie: Morzeszczyn, Subkowy i Tczew, dwie gminy miejsko-wiejskie: Gniew oraz Pelplin oraz jedna gmina miejska: Tczew. Powiat zajmuje teren o powierzchni 697,1 km² (69 713 ha) i jest to jeden z mniejszych powiatów w województwie pomorskim pod względem powierzchni (obejmuje ok. 4% jego powierzchni). Siedzibą powiatu jest miasto Tczew. Położenie omawianej jednostki na tle województwa pomorskiego oraz rozmieszczenie gmin wchodzących w skład powiatu prezentuje rysunek 1.

Rysunek 1 Położenie powiatu tczewskiego na tle województwa pomorskiego oraz rozmieszczenie gmin wchodzących w skład powiatu

Źródło: PRG¹, opracowanie własne

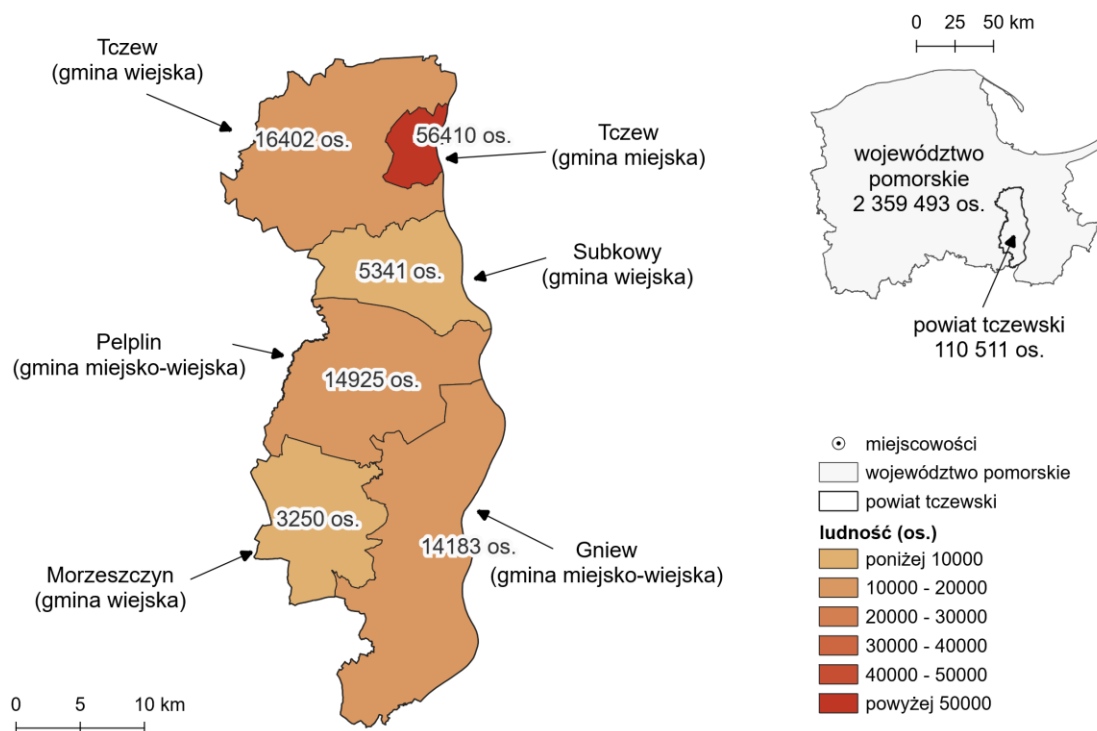
Zgodnie z danymi GUS liczba ludności zamieszkująca powiat według stanu na 31.12.2024 r. wynosiła 110 511 osób. Ludność powiatu tczewskiego stanowi ok. 4,7% ludności województwa pomorskiego, a gęstość zaludnienia to ok. 160 os./km² (woj. pomorskie – ok. 121 os./km²). Porównując zmianę liczby mieszkańców powiatu w latach 2021-2024 zaprezentowaną na wykresie 1, należy zauważyć tendencję zmniejszającą się liczby mieszkańców. Najliczniej zamieszkała jest gmina miejska Tczew – ponad 56 tys. mieszkańców, a najmniej zaludniona jest gmina wiejska Morzeszczyn – ok. 3,3 tys. mieszkańców – tabela 1 i rys. 2.

Wykres 1 Ludność powiatu tczewskiego w latach 2021-2024

Źródło: GUS, opracowanie własne

¹ Państwowy Rejestr Granic

Rysunek 2 Liczba ludności w gminach powiatu tczewskiego wg stanu na koniec 2024 roku

Źródło: PRG, GUS, opracowanie własne

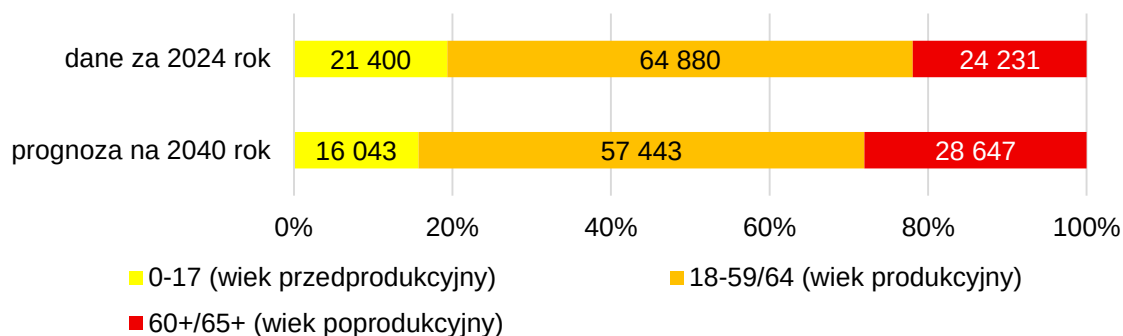
Tabela 1. Liczba ludności ogółem w gminach powiatu tczewskiego na koniec 2024 roku

L.p.	Gmina	Liczba ludności (os.)	Procent ludności powiatu
1.	Tczew (gmina miejska)	56 410	51%
2.	Gniew (gmina miejsko-wiejska)	14 183	13%
3.	Morzeszczyn (gmina wiejska)	3 250	3%
4.	Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	14 925	14%
5.	Subkowy (gmina wiejska)	5 341	5%
6.	Tczew (gmina wiejska)	16 402	15%
Powiat tczewski ogółem		110 511	100%

Źródło: GUS, opracowanie własne

Prognozy demograficzne do roku 2040² zakładają dalszy stopniowy spadek liczby mieszkańców. Przewidywana liczba mieszkańców na koniec 2040 roku to 102 133 osób. Zmiany demograficzne w powiecie w najbliższych latach dotyczyć będą nie tylko spadku ogólnej liczby mieszkańców, ale również związane będą z przebudową struktury ekonomicznej. Zgodnie z danymi GUS za 2024 rok ludność w wieku poprodukcyjnym (60+/65+ lat) stanowiła około 22% ogólnej liczby mieszkańców powiatu, natomiast w 2040 roku przewiduje się, że osoby takie stanowić będą 28% mieszkańców. Procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym do końca przyszłej dekady zmniejszy się do poziomu około 16% (w 2024 roku – 19%). Dane GUS za 2024 rok oraz prognozę dla 2040 roku zobrazowano na wykresie 2. Społeczność powiatu tczewskiego, podobnie jak całej Polski, będzie się w najbliższych latach szybko starzeć.

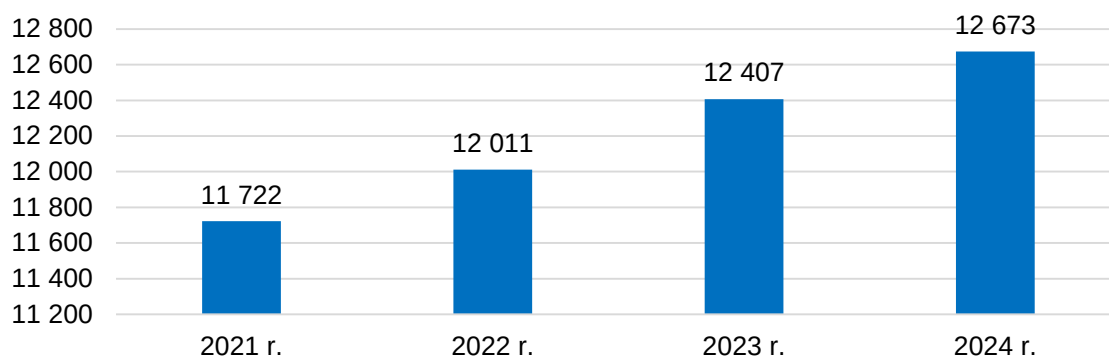
² publikacja GUS pn. „Prognoza ludności rezydującej dla Polski na lata 2023-2060 (poziom - powiaty)” dostępna pod adresem internetowym <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-rezydujacej-dla-polski-na-lata-2023-2060-poziom-powiaty,12,1.html>, która przyjmuje jako punkt wyjścia stan ludności rezydującej w dniu 31 grudnia 2022 r.

Wykres 2 Struktura ekonomiczna mieszkańców powiatu tczewskiego na koniec 2024 roku oraz prognoza demograficzna na 2040 rok
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Gospodarka powiatu tczewskiego opiera się głównie na przemyśle, rolnictwie oraz usługach, a jego dogodne położenie nad Wisłą i blisko Trójmiasta sprzyja rozwojowi wielu sektorów. Tczew jako największe miasto w powiecie, jest kluczowym ośrodkiem przemysłowym. Szczególnie dobrze rozwinięty jest tu przemysł elektromaszynowy, spożywczy oraz budowlany. Liczne przedsiębiorstwa logistyczne i transportowe korzystają z lokalizacji na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, w tym autostrady A1. Pomimo rosnącego znaczenia przemysłu, rolnictwo wciąż odgrywa istotną rolę, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Dominują tu uprawy zbóż, ziemniaków, a także hodowla bydła i trzody chlewnej. Powiat ma także potencjał turystyczny oparty na zabytkach (np. most tczewski, Stare Miasto w Tczewie) oraz walorach przyrodniczych (Wisła, tereny zielone). Rozwija się tu agroturystyka, szczególnie w mniejszych miejscowościach, co stanowi dodatkowe źródło dochodu dla lokalnej ludności.

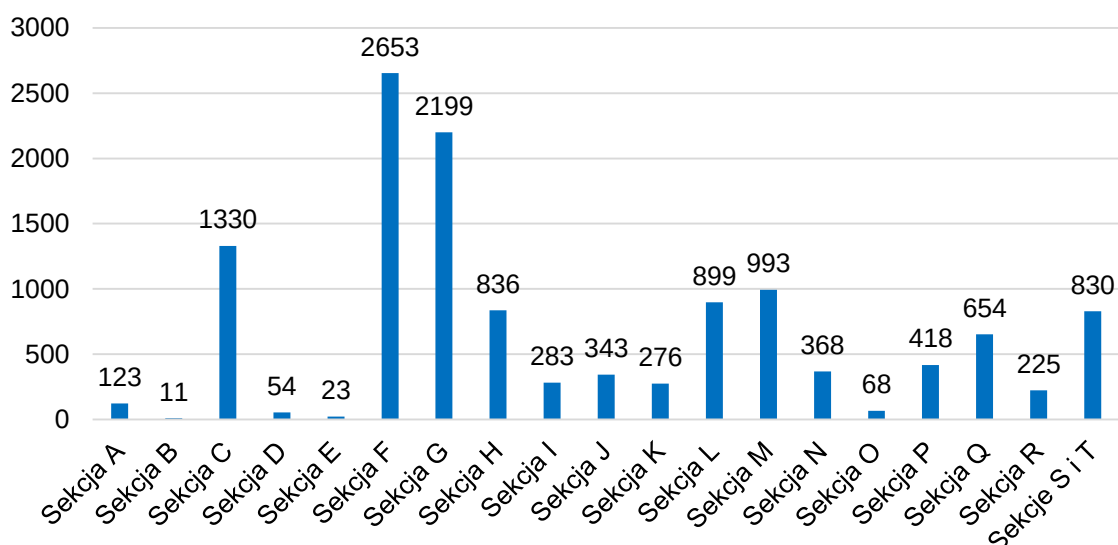
Biorąc pod uwagę dane dotyczące działalności gospodarczej wg stanu na koniec 2024 roku na terenie powiatu zarejestrowanych było ok. 12,7 tys. podmiotów gospodarczych, z czego zdecydowaną większość stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (12 277 podmiotów), a następnie w kolejności były małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników – 311 podmiotów, dalej średnie przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 pracowników – 76 podmiotów, a najmniej liczne były duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników – 9 podmiotów. Zmianę liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach na omawianym terenie przedstawiono na wykresie 3.

Wykres 3 Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie tczewskim w latach 2021-2024
Źródło: GUS, opracowanie własne

W powiecie dominują podmioty związane z budownictwem (ponad 2,6 tys. podmiotów gosp.), handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych, włączając

motocykle (blisko 2,2 tys. podmiotów gosp.) oraz przetwórstwem przemysłowym (1,3 tys. podmiotów gosp.) – wykres 4.

Wykres 4 Podmioty wg sekcji PKD³ 2007 w powiecie tczewskim w 2024 roku⁴

Źródło: GUS, opracowanie własne

2 OCENA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE TCZEWSKIM W LATACH 2023-2024

W kolejnych podrozdziałach zawarto sygnałne informacje o stanie środowiska w powiecie tczewskim w latach objętych opracowaniem uwzględniając 10 obszarów: jakość powietrza, zagrożenia hałasem, poziomy pól elektromagnetycznych, jakość wód (powierzchniowych i podziemnych), gospodarka wodno-ściekowa, eksploatacja surowców mineralnych, jakość gleb, gospodarka odpadami, obszary prawnie chronione oraz poważne awarie.

2.1 JAKOŚĆ POWIETRZA

Jakość powietrza jest jednym z elementów determinujących jakość i długość życia. Badania wskazują, że zanieczyszczenie powietrza wpływa na wzrost ryzyka zachorowań – w szczególności na choroby nowotworowe, sercowo-naczyniowe, mózgowo-naczyniowe i układu

³ Polska Klasyfikacja Działalności

⁴ A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo, B – górnictwo i wydobywanie, C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F – budownictwo, G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H – transport, gospodarka magazynowa, I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – informacja i komunikacja, K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, P – edukacja, Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – pozostała działalność usługowa, T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

oddechowego. Pomimo znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat jakość powietrza w Polsce wciąż dalece odbiega od przyjętych w Unii Europejskiej standardów.

Ocena jakości powietrza jest prowadzona wg kryteriów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu. Obecnie pod kątem ochrony zdrowia ludzi ocenie podlega 12 substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył drobny PM₁₀ (o średnicy do 10µm), pył drobny PM_{2,5} (o średnicy do 2,5 µm), metale ciężkie: ołów (Pb), arsen (As), nikiel (Ni), kadm (Cd) oznaczane w pyłe PM₁₀ oraz benzo(a)piren oznaczany w pyłe PM₁₀. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O₃). Dla każdego z wymienionych zanieczyszczeń określone są stężenia w powietrzu, które nie powinny być przekraczane.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z ustawą Poś⁵ na terenie województwa pomorskiego wydzielono 2 strefy oceny – aglomeracja trójmiejska (kod strefy PL2201) oraz strefa pomorska (kod strefy PL2202). Obszar powiatu tczewskiego zlokalizowany jest w strefie pomorskiej. Na obszarze nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej jakości powietrza, z której wyniki są wykorzystywane w rocznej ocenie jakości powietrza w całej strefie. Najbliżej granic powiatu zlokalizowane są stacje pomiarowe w Kwidzynie i Malborku. Poniżej przedstawiono jakość powietrza w latach 2023-2024 w strefie pomorskiej,

na terenie której zlokalizowany jest powiat tczewski.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi na terenie stref jest zaliczenie ich do odpowiedniej klasy. Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie danej strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy):

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziom dopuszczalnego/ docelowego,
- Klasa B – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny, lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa A1, C1 – dodatkowe klasy stref dla pyłu PM_{2,5} określane w oparciu o poziom dopuszczalny dla fazy II (A1 – nie przekracza poziomu dopuszczalnego dla fazy II, C1 – przekracza poziom dopuszczalny dla fazy II).

Podsumowanie wyników za lata 2023-2024 zawarto w tabeli 2.

⁵ Prawo ochrony środowiska

Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}) – strefa pomorska

Zanieczyszczenie	Przekroczenia wg rodzajów zanieczyszczeń – strefa pomorska	
	2023 rok	2024 rok
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A
NO ₂ (dwutlenek azotu)	A	A
CO (tlenek węgla)	A	A
C ₆ H ₆ (benzen)	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – I faza	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – II faza	A1	A1
PM 10 (pył zawieszony)	A	A
B(a)P (benzo(a)piren)	C	A
As (arsen)	A	A
Cd (kadm)	A	A
Ni (nikiel)	A	A
Pb (ołów)	A	A
O _{3 dc} (ozon – poziom docelowy)	A	A
O _{3 dt} (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

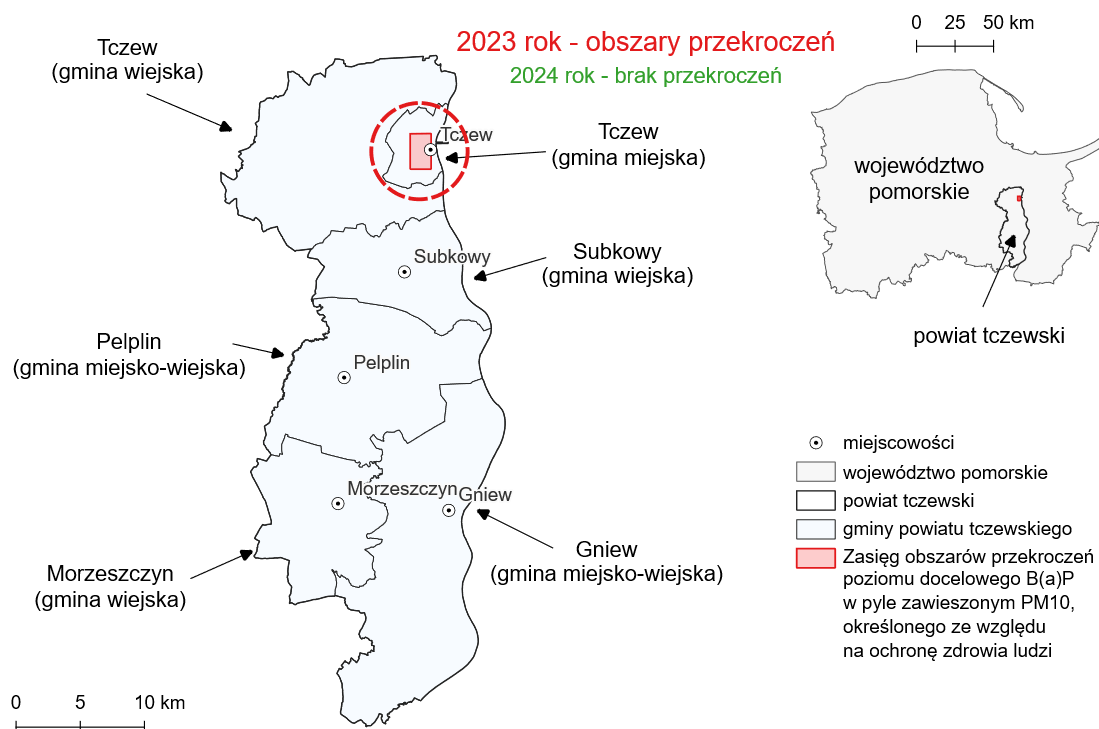
Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za lata 2023-2024, opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym w pomorskiej strefie oceny jakości powietrza w obu latach stwierdzono klasę D2 dla O₃ wg poziomu celu długoterminowego. W 2023 roku stwierdzono także w pomorskiej strefie oceny jakości powietrza klasę C dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla pozostałych podlegających ocenie zanieczyszczeń nie odnotowano przekroczeń. Poniżej omówiono wyniki dla zanieczyszczeń, które nie osiągnęły poziomów dopuszczalnych/docelowych.

BENZO(A)PIREN W PYLE ZAWIESZONYM PM₁₀

Poziom docelowy dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wynosi 1 ng/m³. W roku 2023 stężenia benzo(a)pirenu oznaczane w pyłe zawieszonym PM₁₀ na stanowiskach w strefie pomorskiej przekraczały poziom docelowy, co zaklasyfikowało tę strefę do klasy C. O klasyfikacji stref decydowały przede wszystkim wyniki pomiarów. Stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego na 2 stanowiskach pomiarowych: Kościerzyna, ul. Targowa oraz Lębork, ul. Malczewskiego. W oparciu o wyniki modelowania matematycznego wykonanego przez IOŚ-PIB (Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy) w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie pomorskim przedstawiono przestrzenne rozkłady średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na rysunku 3 zaznaczono zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2023 roku w granicach administracyjnych powiatu tczewskiego. Obszar przekroczeń dotyczył zwartej zabudowy Tczewa. W 2024 roku nie odnotowano przekroczenia, co świadczyło o poprawie jakości powietrza.

Główną przyczyną przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w strefie jest wciąż nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłej, spowodowana opalaniem węglem kamiennym. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu mogą być występujące niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru), choć należy zaznaczyć, że ostatnie lata są wyjątkowo ciepłe. Mierzone stężenia średnie roczne na przestrzeni ostatnich kilku lat wykazują wyraźny trend spadkowy.

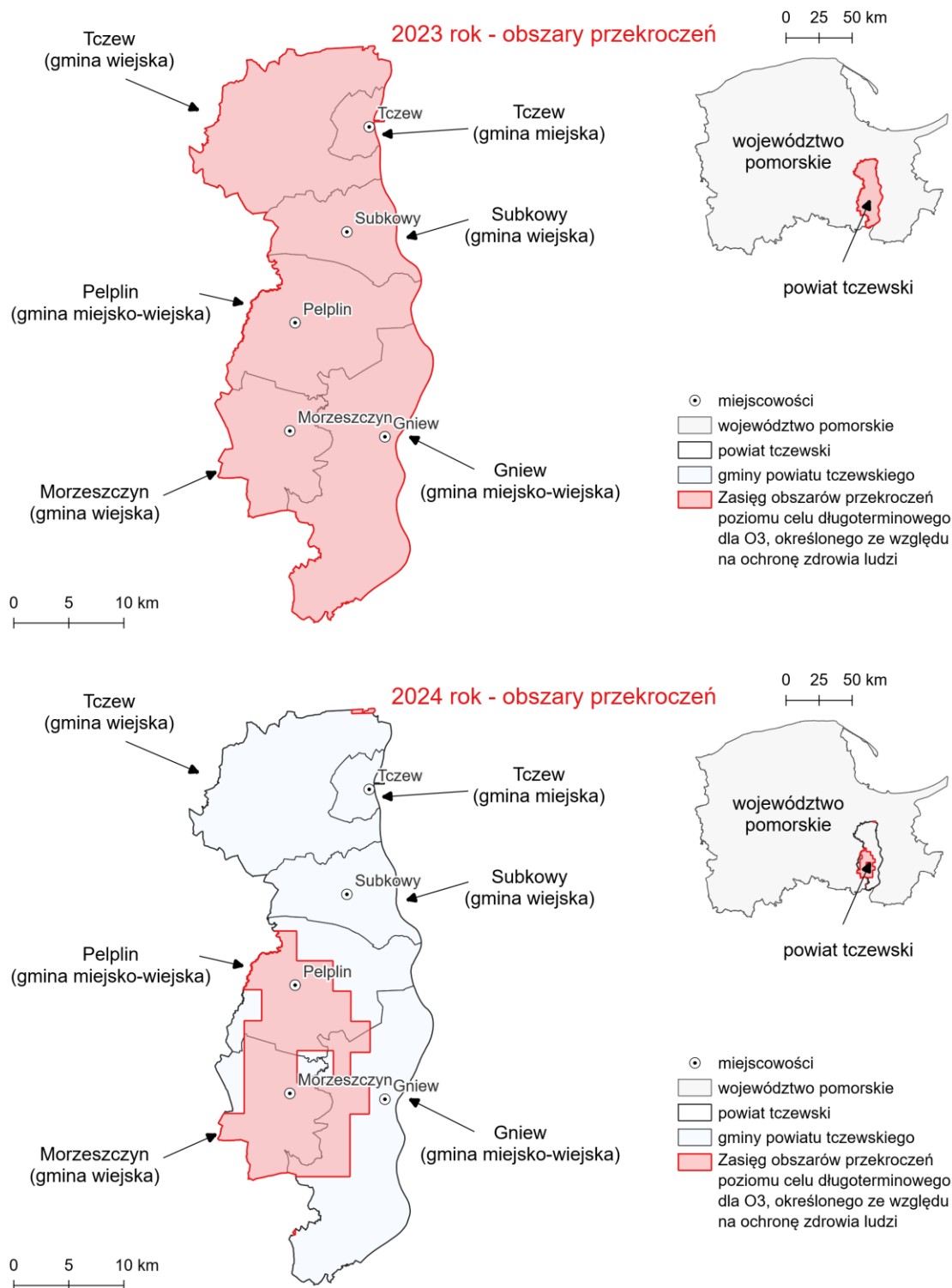
Rysunek 3 Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pylenie zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2023 roku w granicach powiatu tczewskiego
Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za 2023 rok, PRG, opracowanie własne

OZON (O_3)

W rocznej ocenie jakości powietrza klasyfikacji stref dla ozonu dokonuje się w odniesieniu do dwóch parametrów: poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego. Podstawą oceny są wyniki pomiarów z kilku stanowisk pomiarów automatycznych. Tu również przy klasyfikacji stref oraz wyznaczaniu obszarów przekroczeń jako metoda wspomagająca wykorzystywana jest metoda obiektywnego szacowania na podstawie wyników modelowania matematycznego.

W latach 2023-2024 nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu w strefie. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu celu długoterminowego. W 2023 roku na każdym stanowisku pomiarowym odnotowano co najmniej 1 dzień z przekroczeniem wartości $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co oznacza przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, natomiast w 2024 roku przekroczenie stwierdzono tylko na jednym stanowisku pomiarowym – w Lęborku, przy ul. Malczewskiego. Z analizy oszacowanych granic obszarów przekroczeń poziomu długoterminowego ozonu wynika, iż obszary te obejmują zdecydowaną większość powierzchni województwa, w tym obszar powiatu tczewskiego – w 2023 roku cały obszar powiatu, a w 2024 roku część tj. gminy: Tczew, Pelplin, Morzeszczyn i Gniew – rysunek 4.

Jako przyczynę przekroczeń stężeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu wskazuje się emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu w powietrzu atmosferycznym (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie).

Rysunek 4 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla O₃ w powiecie tczewskim, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w latach 2023-2024

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za lata 2023-2024, PRG, opracowanie własne

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN

Podobnie jak w przypadku oceny wykonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, wynikiem oceny wykonanej ze względu na ochronę roślin jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. Oceny poziomów stężeń substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin w

województwie pomorskim dokonuje się wyłącznie dla strefy pomorskiej. W kolejnej tabeli zaprezentowano wyniki oceny za lata 2023-2024.

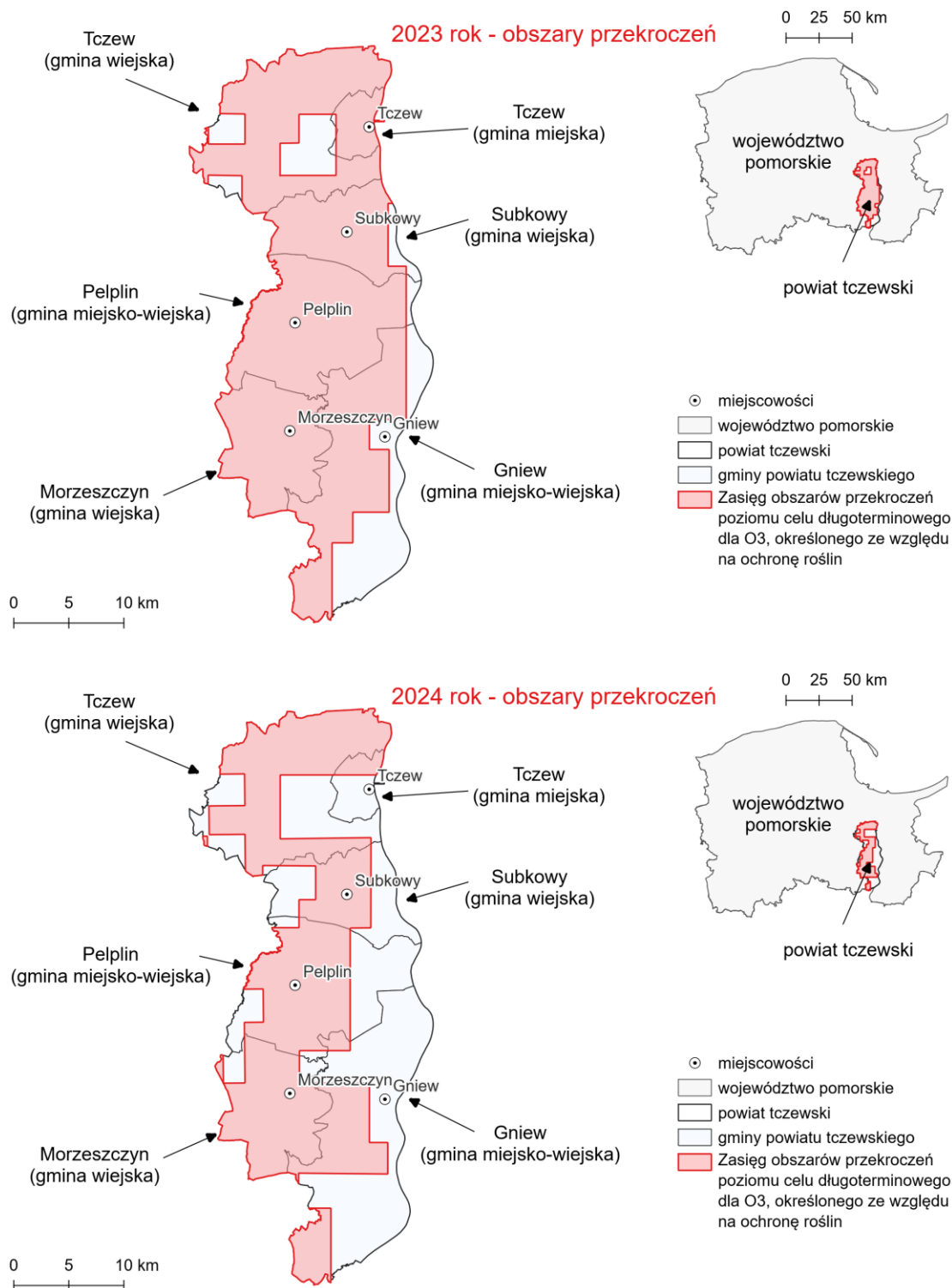
Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa pomorska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy pomorskiej wg rodzajów zanieczyszczeń	
	2023 rok	2024 rok
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A
NO _x (tlenki azotu)	A	A
O _{3 dc} (ozon – poziom docelowy)	A	A
O _{3 dt} (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za lata 2023-2024, opracowanie własne

Zgodnie z wynikami oceny za lata 2023-2024, na niemal całym obszarze strefy pomorskiej

(w tym na obszarze powiatu tczewskiego) i w obu latach pomiarowych doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu (ocena D2). Powyższy wskaźnik przekraczany jest każdego roku pomiarowego obejmując ok. 70-80% powierzchni strefy. Osiągnięcie w kolejnych latach wartości poniżej poziomu celu długoterminowego (tj. $\leq 6\,000\ \mu\text{g}/\text{m}^3\text{h}$) wydaje się mało prawdopodobne. Jako przyczynę przekroczeń poziomu długoterminowego wskazuje się podobnie, jak w przypadku ozonu analizowanego pod kątem ochrony zdrowia ludzi, występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursory ozonu z terenów zurbanizowanych województwa pomorskiego i spoza granic województwa.

Rysunek 5 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla O₃ w powiecie tczewskim, określonego ze względu na ochronę roślin w latach 2023-2024

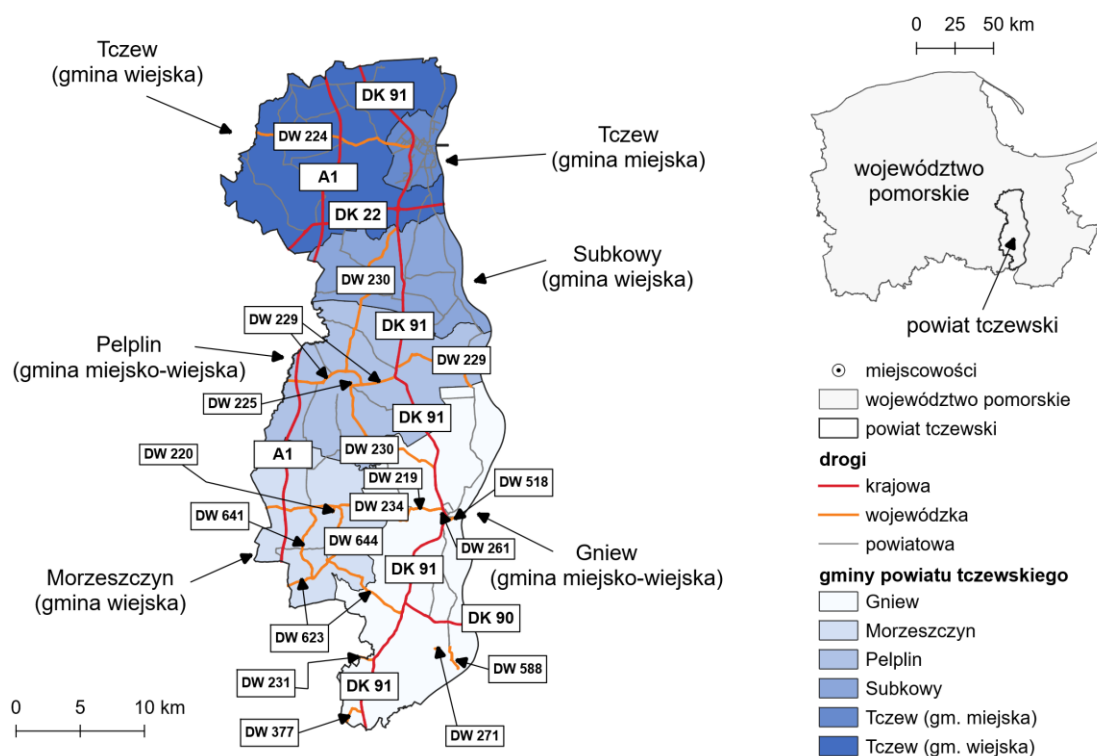
Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie pomorskim za lata 2023-2024, PRG, opracowanie własne

2.2 ZAGROŻENIA HAŁASEM

Pod pojęciem hałasu rozumie się dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz. Wprowadzanie hałasu bezpośrednio lub pośrednio do środowiska w wyniku działalności

człowieka nazywane jest emisją hałasu do środowiska. Jako wielkość emisji rozumie się rodzaj i ilość wprowadzonej energii w określonym czasie oraz stężenia lub poziomy energii. Obowiązek pomiarów wielkości emisji do powietrza ciąży na podmiotach prowadzących instalację oraz użytkownikach urządzenia, a nad wykonywaniem powierzonych obowiązków czuwa Inspekcja Ochrony Środowiska.

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym typem hałasu. Na obszarach miejskich jest związany z siecią ulic, zwłaszcza głównych. Poza miastami jest obecny przede wszystkim wzdłuż najważniejszych dróg (w Polsce są to autostrady, drogi ekspresowe, drogi krajowe oraz niektóre drogi wojewódzkie). Ze względu na przebieg, natężenie ruchu oraz funkcję tranzytową najważniejszymi szlakami drogowymi w powiecie tczewskim są: autostrada A1 (część europejskiej trasy E75), drogi krajowe (nr 22, 90 i 91) oraz drogi wojewódzkie (nr 219, 220, 224, 225, 229, 230, 231, 234, 261, 271, 377, 518, 588, 623, 641, 644). Drogi gminne oraz powiatowe również stanowią ważną oś komunikacyjną obszaru, ale znaczenia lokalnego. Główną sieć drogową powiatu tczewskiego przedstawiono na rysunku 6.

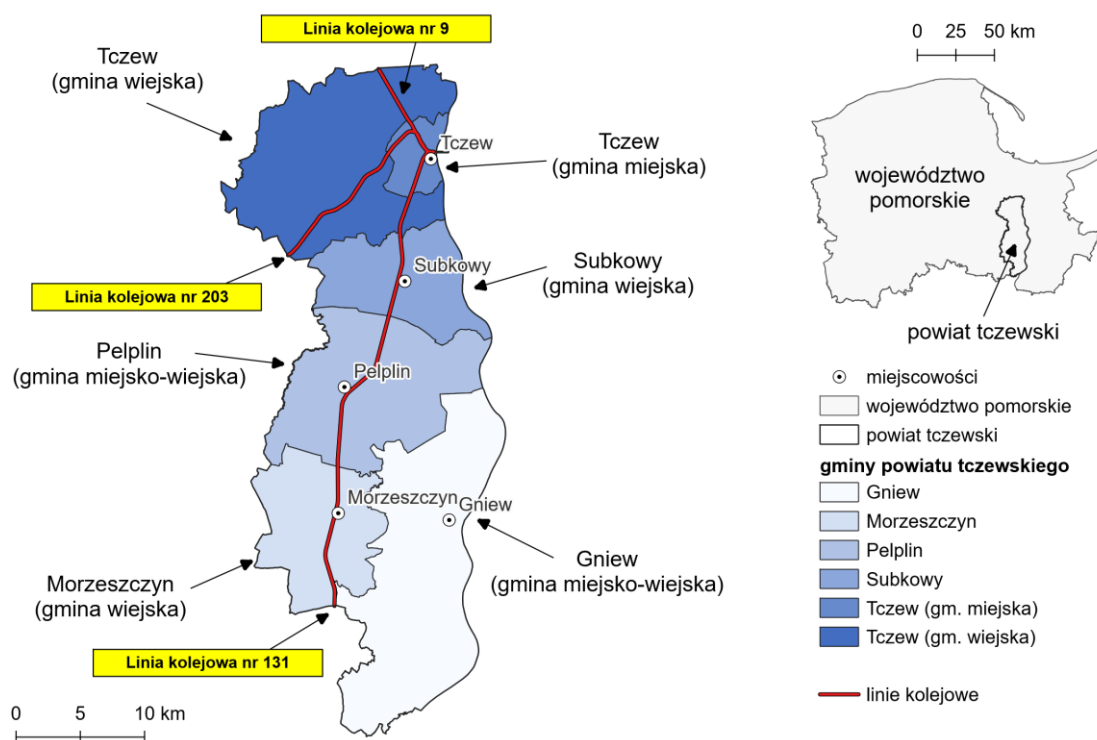

Rysunek 6 Główna sieć drogową tczewskiego

Źródło: PRG, BDOT10k⁶, opracowanie własne

Hałas kolejowy to z kolei w dużej mierze problem związany z funkcjonowaniem pociągów towarowych i pociągów składających się ze starszych wagonów lub lokomotyw. Główne szlaki kolejowe w powiecie tczewskim to linia kolejowa nr 9 (Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny) [gmina miejska Tczew i gmina wiejska Tczew w granicach administracyjnych powiatu], linia kolejowa nr 131 (Chorzów Batory – Tczew) [gmina miejska Tczew, gmina wiejska Tczew, gmina Pelplin, gmina Subkowy i gmina Morzeszczyn w granicach powiatu] oraz linia kolejowa nr 203 (Tczew – Kostrzyn) [gmina miejska Tczew i gmina wiejska Tczew w granicach powiatu] – rysunek 7.

⁶ Baza Danych Obiektów Topograficznych – wektorowa baza danych zawierająca lokalizację przestrzenną obiektów topograficznych wraz z ich podstawową charakterystyką opisową. Treść i szczegółowość bazy BDOT10k odpowiada w ogólności tradycyjnej mapie topograficznej w skali 1:10 000

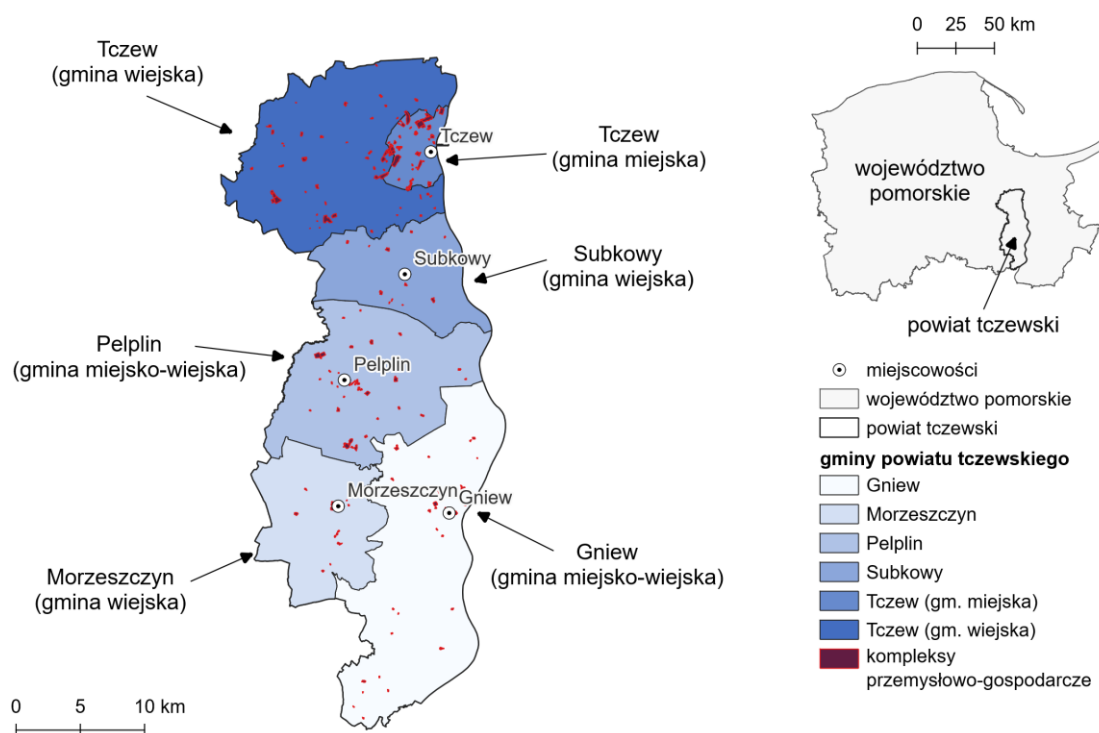

Rysunek 7 Główne szlaki kolejowe w powiecie tczewskim

Źródło: PRG, BDOT10k, opracowanie własne

Hałas lotniczy związany jest z ruchem lotniczym, pasażerskim i transportowym, a także z lokalnymi lotniskami sportowymi i rekreacyjnymi. Ten rodzaj hałasu jest szczególnie uciążliwy w bezpośrednim sąsiedztwie lotnisk, a jego natężenie zależy od użytkowanych statków powietrznych, tras dolotowych i odlotowych, profili statków i lądowań, progów podejścia i odejścia oraz od rozkładu intensywności lotów. Obszar powiatu nie znajduje się w zasięgu negatywnego oddziaływania lotnisk.

Hałas przemysłowy to hałas generowany przez źródła stacjonarne, zlokalizowane wewnątrz i na zewnątrz różnego typu obiektów: przemysłowych, budowlanych, i usługowych. Jego charakterystyka zależy od rodzaju produkcji, maszyn, jak również od rodzaju i jakości urządzeń ograniczających emisję hałasu do środowiska. Na hałas przemysłowy mają wpływ wszystkie źródła hałasu znajdujące się na terenie zakładu przemysłowego, zarówno na otwartej przestrzeni – punktowe źródła hałasu, jak i wtórne źródła hałasu – w budynkach (hałach). Punktowymi źródłami hałasu między innymi czerpnie powietrze, wentylatory, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynku. Źródłem hałasu wtórnego są obiekty budowlane takie jak hale produkcyjne, w których hałas pochodzący z pracy maszyn i urządzeń emitowany jest do środowiska przez ściany, stropy, okna i drzwi. Źródłem hałasu są również prace wykonywane poza budynkami produkcyjnymi takie jak, cięcie, kucie oraz transport kołowy na terenie zakładu. Na rysunku 8 zaznaczono kompleksy przemysłowo-gospodarcze zlokalizowane w powiecie tczewskim, które są miejscami intensywnej działalności gospodarczej mogącej powodować uciążliwości związane z hałasem przemysłowym.

Rysunek 8 Kompleksy przemysłowo-gospodarcze w powiecie tczewskim

Źródło: PRG, BDOT10k, opracowanie własne

POMIARY HAŁASU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

Ocenę zagrożenia hałasem na obszarze powiatu tczewskiego w latach objętych opracowaniem oparto o publikację pn. „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa pomorskiego w roku 2023”⁷. Opracowanie „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa pomorskiego w roku 2024” nie jest jeszcze publicznie dostępne.

W 2023 roku, w ramach monitoringu hałasu komunikacyjnego w województwie pomorskim wykonano badania w 10 punktach, w 4 miejscowościach: Lipnicy, Rekowiu, Udorpiu oraz Rumii,

a więc nie dotyczyły one punktów pomiarowych zlokalizowanych na obszarze powiatu tczewskiego. Pomiary hałasu kolejowego wykonane zostały z kolei przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Słupsku w 2 punktach pomiarowych na terenie miejscowości Mosty oraz w gminie wiejskiej Luzino, a więc również nie dotyczyły omawianego obszaru. Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS-P, w 2023 roku przeprowadzono także badania hałasu w rejonie dwóch lotnisk: Lotniska Wojskowego Gdynia – Oksywie oraz Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku. Na podstawie zebranych wyników, w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu. W ramach pomiarów hałasu przemysłowego gromadzonych

w bazie EHAŁAS-P na terenie powiatu tczewskiego prowadzono pomiary w trzech zakładach przemysłowych: dwóch w Tczewie oraz jednego w miejscowości Kulice w gminie Pelplin. Nie stwierdzono przekroczeń.

Podsumowując zebrane w przytoczonym opracowaniu dane, należy wskazać na ograniczony zakres prowadzonych badań hałasu w obrębie powiatu tczewskiego. W 2025 roku na istniejącej sieci dróg krajowych administrowanej przez GDDKiA (w tym także na odcinkach

⁷ <https://www.gov.pl/web/gios/halas-lista-pomorskie>

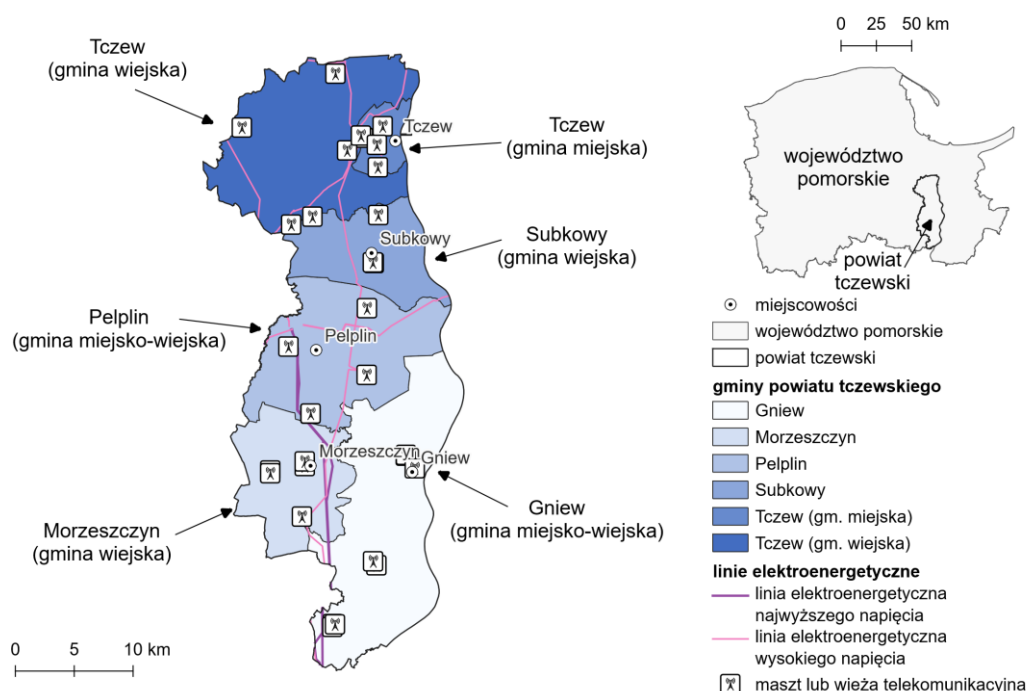
autostrad koncesyjnych), a także drogach wojewódzkich – również w granicach powiatu tczewskiego – prowadzony będzie Generalny Pomiar Ruchu 2025. Pomiary te dostarczą w najbliższym czasie danych niezbędnych do planowania, zarządzania i utrzymania dróg, a także do prognozowania ruchu. Wyniki będą dostępne w postaci opracowań opisowych, tabel, map i zestawień bazodanowych. Pierwsza publikacja w postaci opracowania pn. *"Synteza wyników GPR 2025 na drogach krajowych"* planowana jest po 31 marca 2026 r. Ostateczny dokument, opisujący szczegółowo wyniki pomiaru, pn. *"Ruch Drogowy 2025"* powinien być dostępny w III lub IV kw. 2026 r.

2.3 POZIOM PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Pola elektromagnetyczne (PEM) towarzyszą człowiekowi od zawsze, ponieważ stanowią nieodłączny element natury. Do końca XIX wieku ludzkość była narażona prawie wyłącznie na pola elektromagnetyczne pochodzenia naturalnego. W wieku XX, w związku z rozwojem nauki i techniki, w otoczeniu człowieka powstało wiele sztucznych źródeł promieniowania elektromagnetycznego. Promieniowanie elektromagnetyczne to obecnie zjawisko towarzyszące pracy wszystkich urządzeń elektrycznych, także tych powszechnie występujących w gospodarstwach domowych jak np. monitor komputerowy, telefon komórkowy czy suszarka. Przepisy prawa związane z polami elektromagnetycznymi odnoszą się wyłącznie do sztucznych źródeł, takich jak:

- obiekty elektroenergetyczne do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej (elektrownie, elektrociepłownie, stacje transformatorowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne),
- instalacje radiokomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowej, radiowe i telewizyjne stacje nadawcze, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne).

Z punktu widzenia natężenia pól elektromagnetycznych najsilniejszymi ich źródłami w powiecie tczewskim są stacje bazowe telefonii komórkowej – często pod postacią masztów telekomunikacyjnych (ponad trzydzieści na terenie powiatu) oraz linie najwyższego i wysokiego napięcia. Starostwo Powiatowe w Tczewie podaje, że wg stanu na koniec 2024 roku na terenie powiatu znajdowało się 90 nadajników telefonii komórkowej. Główne źródła promieniowania elektromagnetycznego w powiecie przedstawiono na kolejnym rysunku (9).

Rysunek 9 Lokalizacja masztów telekomunikacyjnych oraz przebieg linii elektroenergetycznych najwyższego i wysokiego napięcia w powiecie tczewskim
Źródło: PRG, BDOT10k, opracowanie własne

WYNIKI POMIARÓW PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH W LATACH 2023-2024

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych. Od 2021 roku obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz w miejscach dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m. Można zatem zauważyć, że od 2021 r. mamy do czynienia z wzrostem dopuszczalnych wartości poziomów PEM.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r., w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykorzystuje się pomiary wykonywane miernikiem szerokopasmowym. W ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe WM_E . WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w latach 2023-2024 w ramach stałej sieci monitoringu i monitoringu badawczego w powiecie tczewskim.

Tabela 4. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w powiecie tczewskim

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok	Poziom dopuszczalny	Wynik pomiaru
STAŁA SIEĆ MONITORINGU			
Tczew, ul. Gdańska	2023	wartość $WM_E < 1$	0,13
Tczew, ul. Grunwaldzka	2023	wartość $WM_E < 1$	0,11
Tczew, ul. Czyżykowska	2023	wartość $WM_E < 1$	0,06
Gniew, Plac Grunwaldzki 11	2024	wartość $WM_E < 1$	0,04
Pelplin, ul. Wybickiego 1	2024	wartość $WM_E < 1$	0,04
MONITORING BADAWCZY			
Morzeszczyn, Osiedle Słoneczne	2024	wartość $WM_E < 1$	0,04
Miłobądz (gm. Tczew)	2024	wartość $WM_E < 1$	0,06
objaśnienia:			
	kolor zielony oznacza, że nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu		

Źródło: GIOŚ

Przedstawione w tabeli 4 wyniki oznaczają, że w latach 2023-2024 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu. Ogólnie, wyniki pomiarów przeprowadzonych w latach 2023-2024 na terenie całego województwa w ramach badania poziomów pól elektromagnetycznych w zakresie monitoringu PEM nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WM_E nie przekroczył wartości 1. Dokonując porównania wszystkich

wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się także znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

2.4 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w ochronie środowiska jest tzw. jednolita część wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcia te zostały wprowadzone

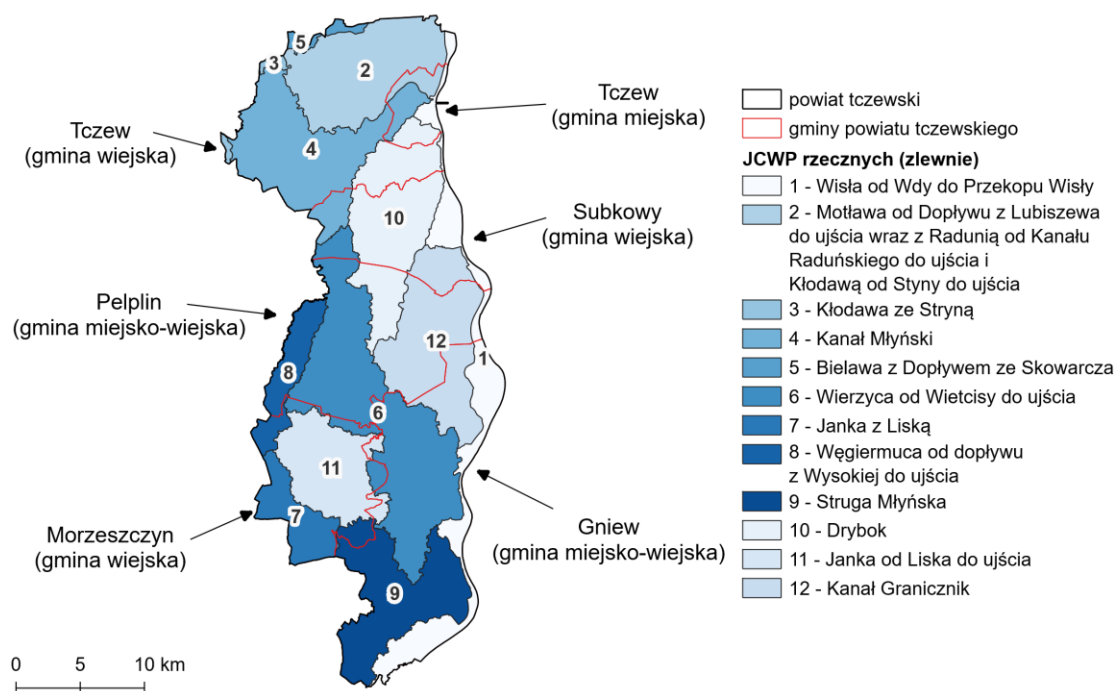
w związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej i stosowane są w kontekście zarządzania wodami, w tym ich monitoringu środowiskowego.

JCWP oznacza oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne, natomiast JCWPd oznacza określoną objętość wód podziemnych występujących w obrębie danej warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

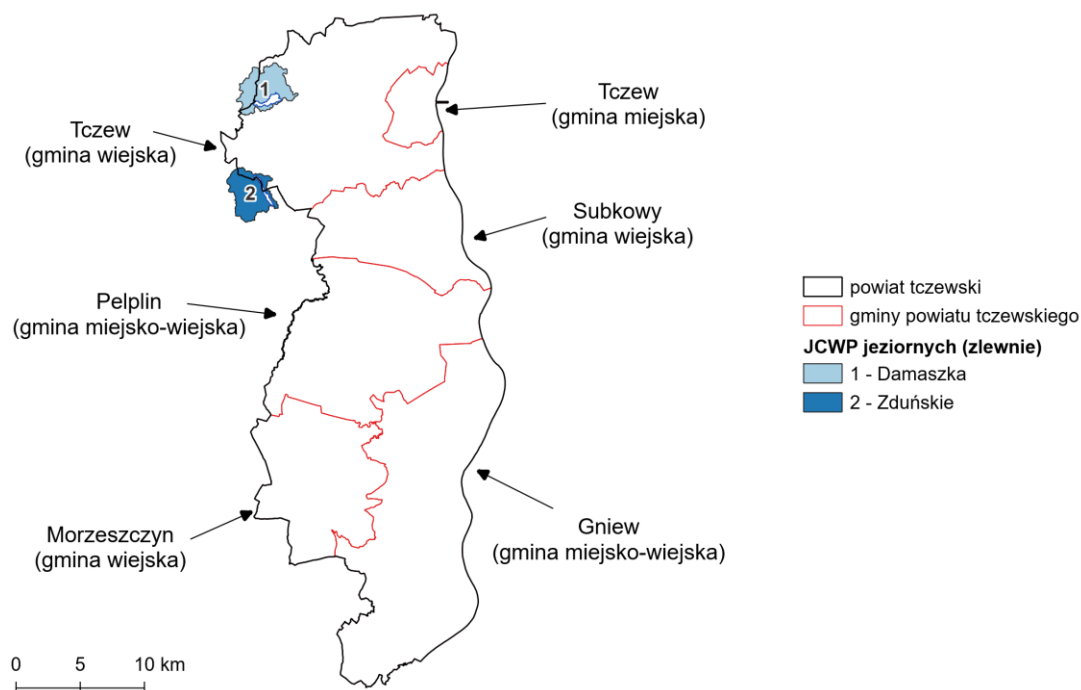
JAKOŚĆ JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Powiat leży w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Dolnej Wisły. Najważniejszą rzeką na omawianym terenie jest Wisła. Jest to najdłuższa rzeka przepływająca przez Polskę, która swoje źródła ma w Beskidzie Śląskim i uchodzi do Morza Bałtyckiego. Odcinek rzeki biegnący wzdłuż powiatu obejmuje zlewnię Wisły poniżej Włocławka. Przez obszar przebiegają lewostronne, jedne z ważniejszym jej dopływów: rzeka Wierzyca i Motława. Na obszarze powiatu Wisła płynie szerokim korytem, niemal w całości ujętym w obwałowania. Jezior jest tu stosunkowo niewiele.

Omawiana jednostka znajduje się na obszarze zlewni 12 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i 2 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Ich położenie zaprezentowano na rysunkach 10-11. Na obszarze nie ma zlokalizowanych JCWP zbiornikowych, przejściowych i przybrzeżnych.

Rysunek 10 Zlewnie JCWP rzecznych na obszarze powiatu tczewskiego
Źródło: Dane przestrzenne IIa PGW (geobazy i warstwy SHP), PRG, opracowanie własne

Rysunek 11 Zlewnie JCWP jeziornych na obszarze powiatu tczewskiego
Źródło: Dane przestrzenne IIa PGW (geobazy i warstwy SHP), PRG, opracowanie własne

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadzając podział na jednolite części wód ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu wód we wszystkich ich częściach. Oceniając to, w jakim stanie

są poszczególne części wód powierzchniowych, pod uwagę brane są następujące grupy wskaźników jakości: elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne, które mówią o stanie ekologicznym części wód oraz substancje chemiczne, oceniane w ramach klasyfikacji stanu chemicznego. Oceny dokonuje się na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska

i prezentuje poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego⁸,
- ocenę stanu chemicznego,
- ocenę stanu JCWP.

Stan ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Klasyfikuje się go poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny.

O przypisaniu jednolitej części wód danej oceny decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/ potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako poniżej dobrego.

Ogólny stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w dobrym stanie, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry.

Ze względu na ograniczony zakres badań przeprowadzanych w latach 2023-2024 na omawianym terenie oraz dodatkowo podlegających weryfikacji i mogących ulec zmianie, oceniając poszczególne JCWP położone w granicach powiatu tczewskiego skorzystano z narzędzia,

w którym można przeglądać i pobierać karty charakterystyk powstałe podczas realizacji projektu „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”⁹. Z racji swojego położenia omawiany obszar objęty jest „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły¹⁰).

Na kolejnych rysunkach (12-17) przedstawiono wyniki w formie graficznej.

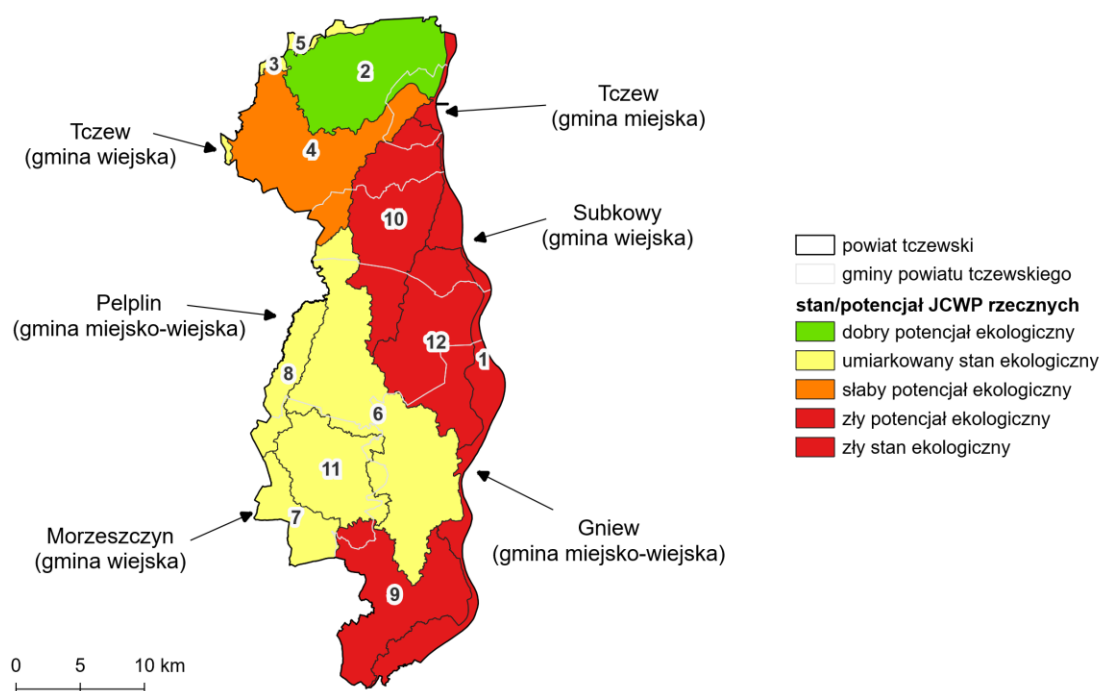
Wszystkie JCWP rzecznych i jeziornych charakteryzują się ogólnym złym stanem wód i są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej. Jakość wód powierzchniowych w powiecie tczewskim jest reprezentatywna dla ogólnego stanu wód w Polsce. Stan ekologiczny większości polskich rzek jest słaby lub zły, a jedynie niewielki procent wód osiąga dobry stan ekologiczny. Przyczyny słabej jakości wód powierzchniowych są ogólnokrajowe i są to przede wszystkim brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków na danym terenie,

⁸ w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego

⁹ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

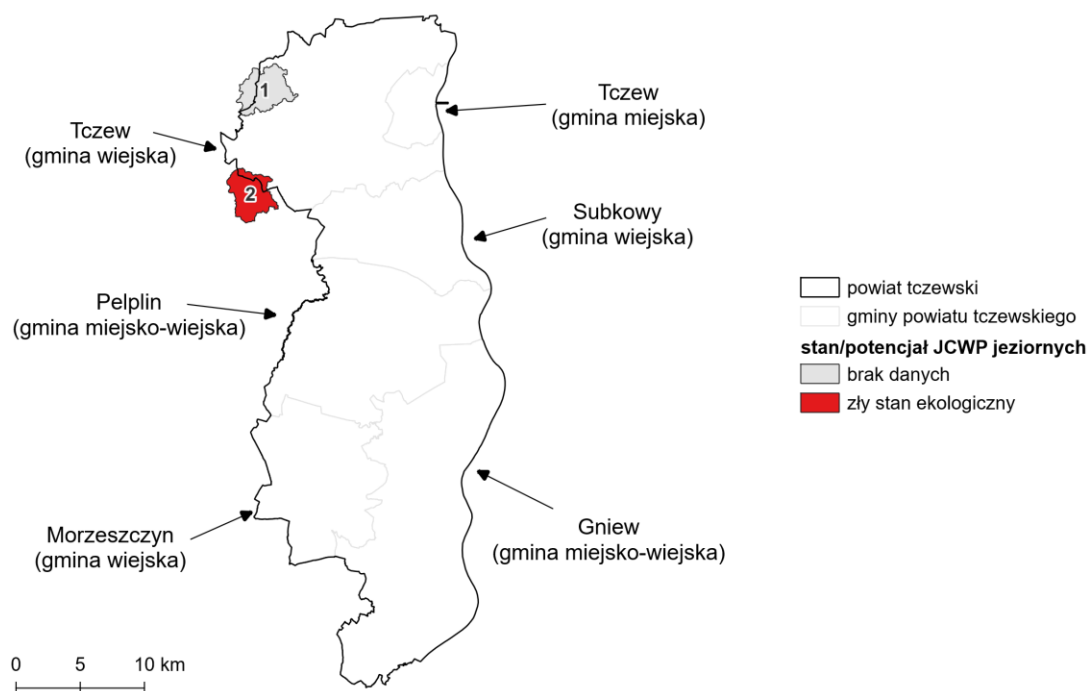
¹⁰ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230000300>

całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich rozszczelnienie w budynkach mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne w miejscowościach posiadających sieć wodociągową, przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki, niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy, odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych do ziemi lub do wód powierzchniowych i infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych (doły chłonne lub odprowadzanie powierzchniowe) czy składowanie odpadów w miejscach do tego niewyznaczonych i nieurządzonych „dzikie wysypiska” (infiltracja odcieków).

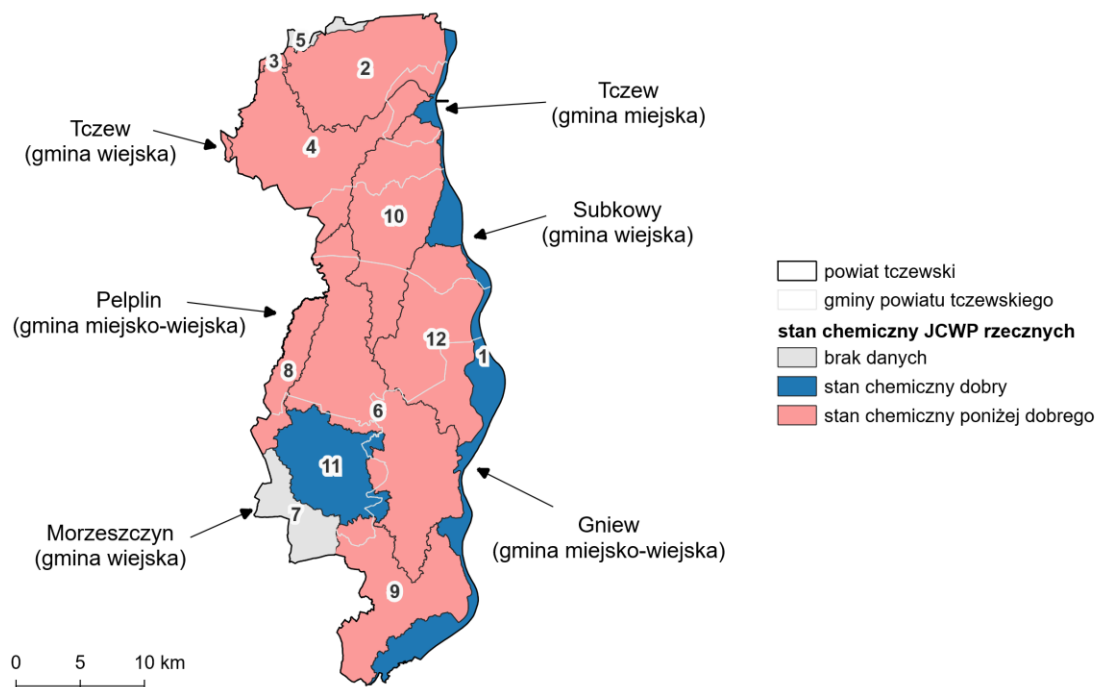

Rysunek 12 Stan/potencjał ekologiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego

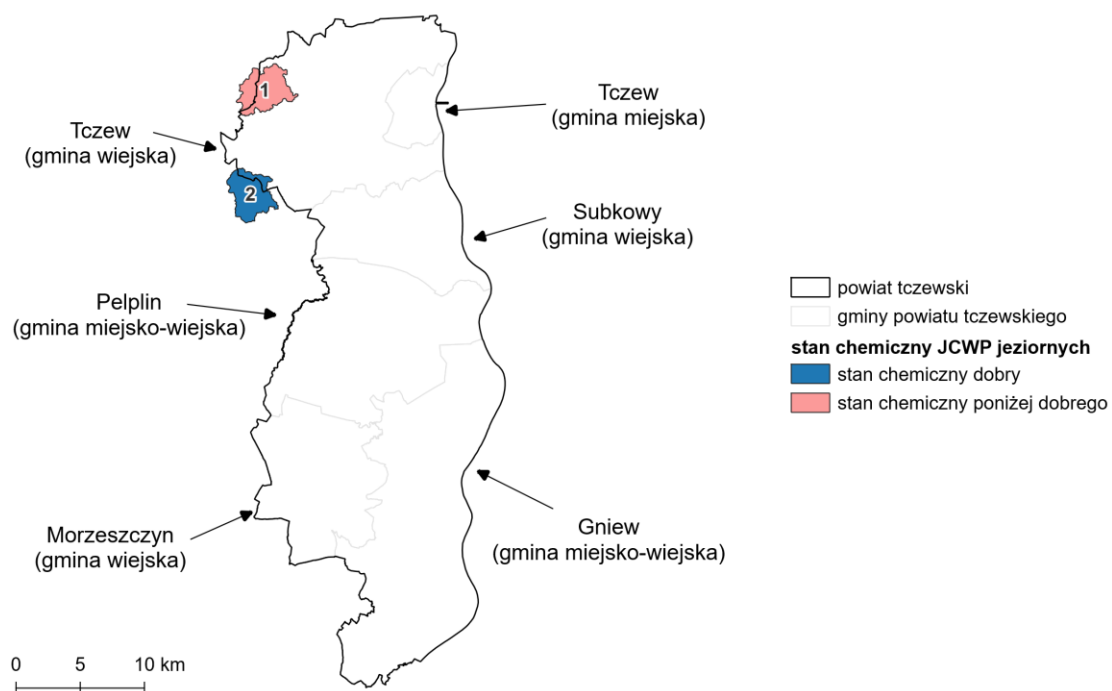
Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 10

Rysunek 13 Stan/potencjał ekologiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego
Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 11

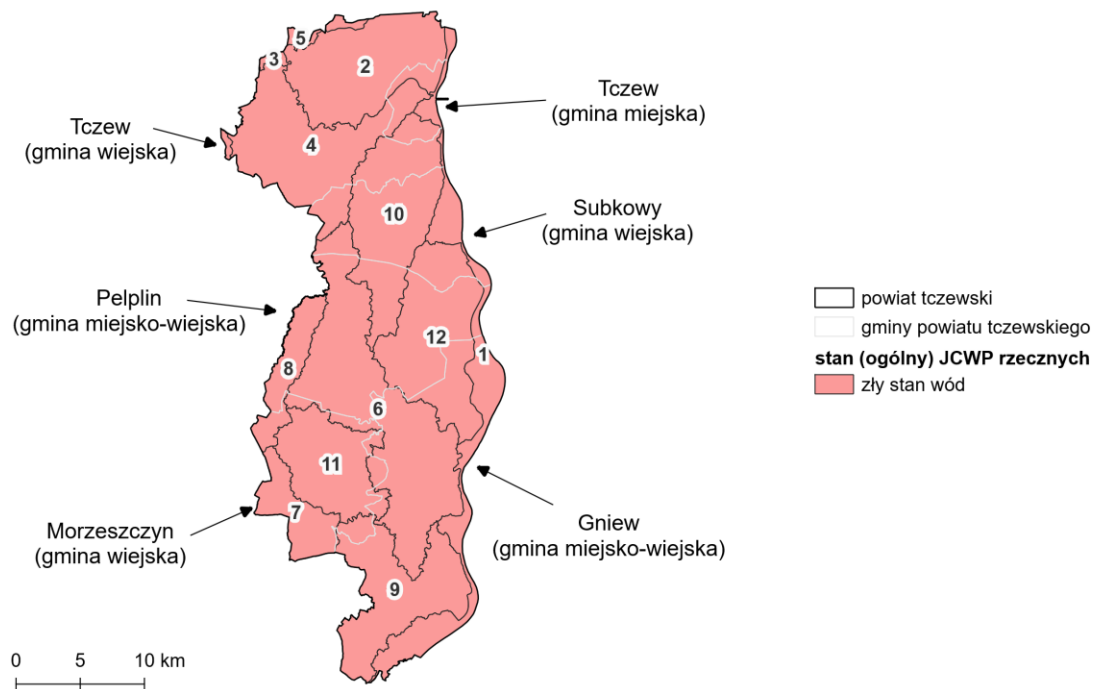

Rysunek 14 Stan chemiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego
Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 10

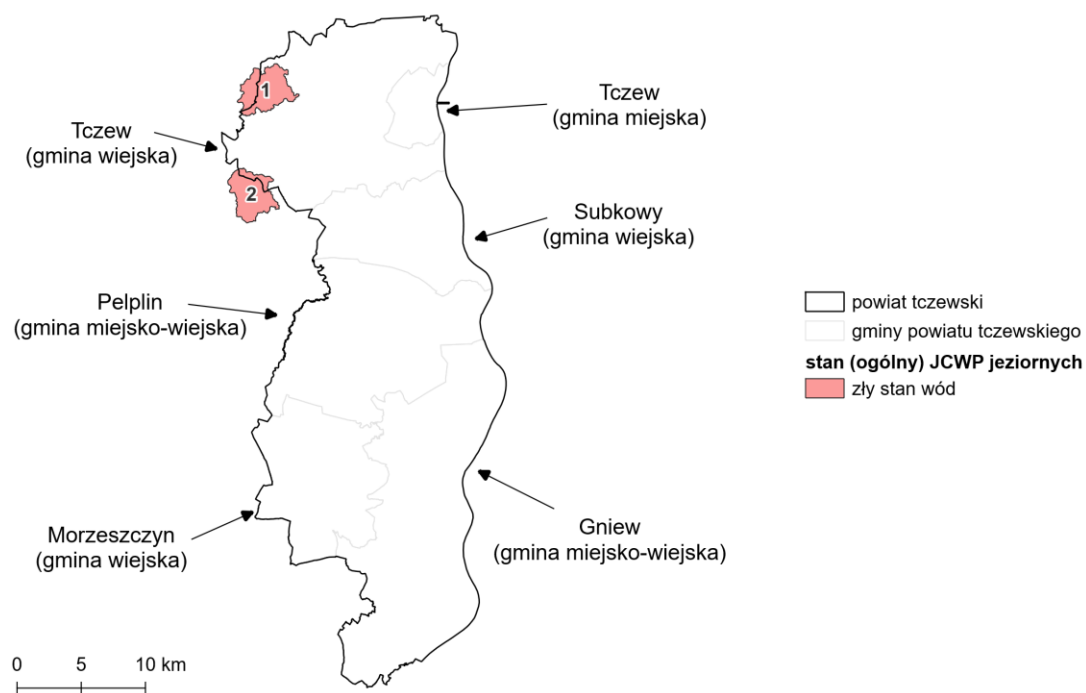
Rysunek 15 Stan chemiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 11

Rysunek 16 Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego

Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 10

Rysunek 17 Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego

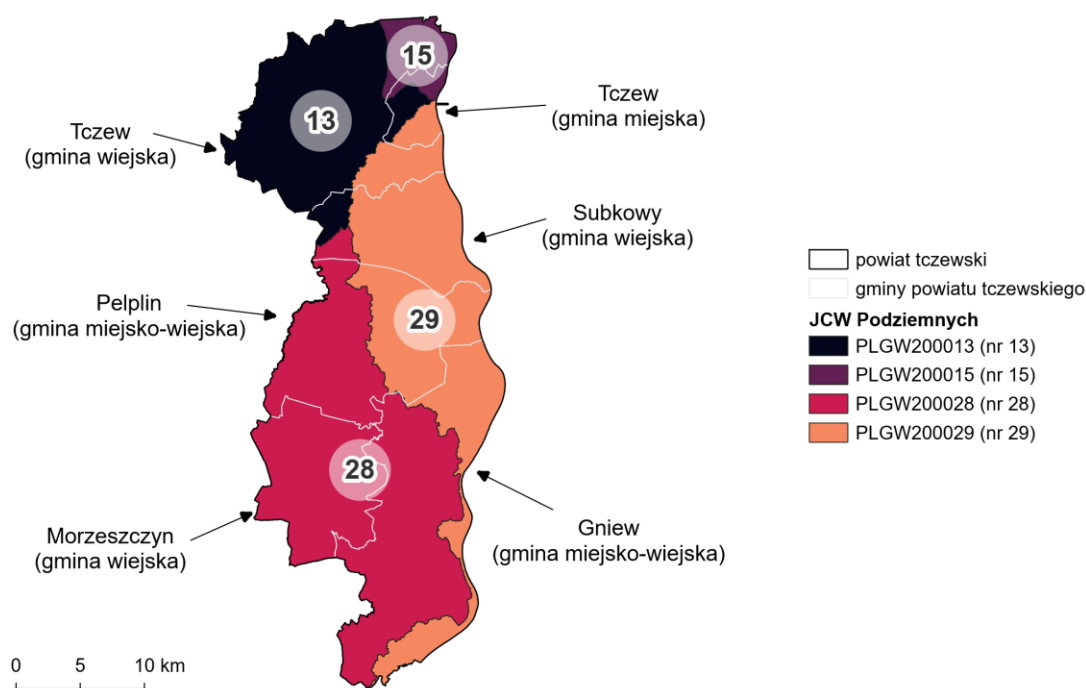
Źródło: PRG, opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja zgodna z objaśnieniami na rysunku 11

JAKOŚĆ JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z podziałem Polski na 174 jednolitych części wód podziemnych, obszar powiatu tczewskiego położony jest w zasięgu czterech:

- 1) PLGW200013 (nr 13) – gmina miejska Tczew, gmina wiejska Tczew, gmina Subkowy,
- 2) PLGW200015 (nr 15) – gmina miejska Tczew i gmina wiejska Tczew,
- 3) PLGW200028 (nr 28) – gmina Subkowy, gmina Pelplin, gmina Morzeszczyn i gmina Gniew,
- 4) PLGW200029 (nr 29) – gmina miejska Tczew, gmina wiejska Tczew, gmina Subkowy, gmina Pelplin, gmina Gniew.

Podział prezentuje rysunek 18.

Rysunek 18 JCWPd w granicach powiatu tczewskiego

Źródło: Dane przestrzenne IIa PGW (geobazy i warstwy SHP), PRG, opracowanie własne

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych. Monitoring wód podziemnych w Polsce prowadzony jest w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Jakość wód podziemnych oceniana jest w systemie pięciu następujących klas:

- Klasa I – wody podziemne w tej klasie charakteryzują się bardzo dobrą jakością: wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej,
- Klasa II – wody podziemne w tej klasie można określić jako wody o dobrej jakości: wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne lub wskazują na bardzo słabe oddziaływania,
- Klasa III – wody podziemne w danej klasie określić można jako wody o zadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego,

- Klasa IV – wody podziemne tej klasy scharakteryzować można jako wody o niezadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz wyraźnego oddziaływania antropogenicznego,
- Klasa V – wody podziemne danej klasy można określać jako wody o złej jakości: wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne.

W latach 2023-2024 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie przeprowadzał monitoringu wód podziemnych na terenie powiatu tczewskiego, dlatego w tabeli 5 przedstawiono wyniki z roku poprzedniego. W 2022 roku zbadano jakość wód podziemnych w 1 punkcie zlokalizowanym na terenie powiatu (w Tczewie) w obrębie JCWPd nr 15. Zdiagnozowano wody złej jakości.

Tabela 5. Wyniki monitoringu wód podziemnych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w powiecie tczewskim w 2022 roku

L.p.	Nr JCWPd	Rok	Miejscowość	Gmina	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Użytkownik terenu	Końcowa klasa jakości
1.	15	2022	Tczew	Tczew (gm. miejska)	1 027	Łąki i pastwiska	V (wody złej jakości)
objaśnienia:							
I		wody o bardzo dobrej jakości					
II		wody o dobrej jakości					
III		wody o zadowalającej jakości					
IV		wody o niezadowalającej jakości					
V		wody złej jakości					

Zródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

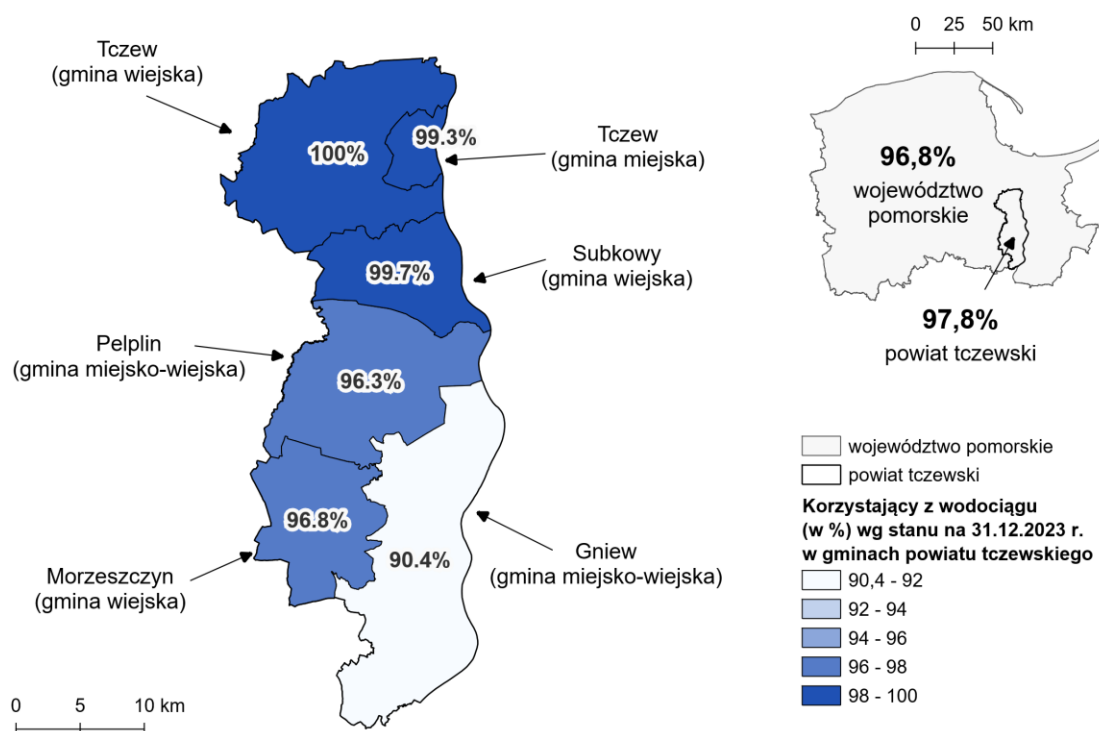
2.5 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Sprawy dotyczące wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych poszczególnych gmin powiatu tczewskiego, dlatego w tym rozdziale skupiono się na ogólnych informacjach dotyczących stopnia zwodociągowania oraz stopnia skanalizowania obszaru. Kompetencje Powiatu Tczewskiego są w tym względzie ograniczone.

WODOCIAGI

Według danych GUS na koniec 2023 roku¹¹ niemal wszyscy mieszkańcy powiatu tczewskiego korzystali z sieci wodociągowej (97,8%). Tylko w indywidualnych przypadkach, tam, gdzie nie jest możliwe podłączenie do sieci wodociągowej, mieszkańcy korzystają z własnych indywidualnych ujęć. Na tle województwa pomorskiego, poziom zwodociągowania powiatu należy uznać za wysoki i nieodlegający od reszty obszaru województwa. Porównanie stopnia zwodociągowania poszczególnych gmin powiatu zaprezentowano na kolejnym rysunku (19).

¹¹ brak danych GUS na koniec 2024 roku

Rysunek 19 Korzystający z wodociągu (w %) wg stanu na 31.12.2023 r.
w gminach powiatu tczewskiego – porównanie
Źródło: GUS, PRG, opracowanie własne

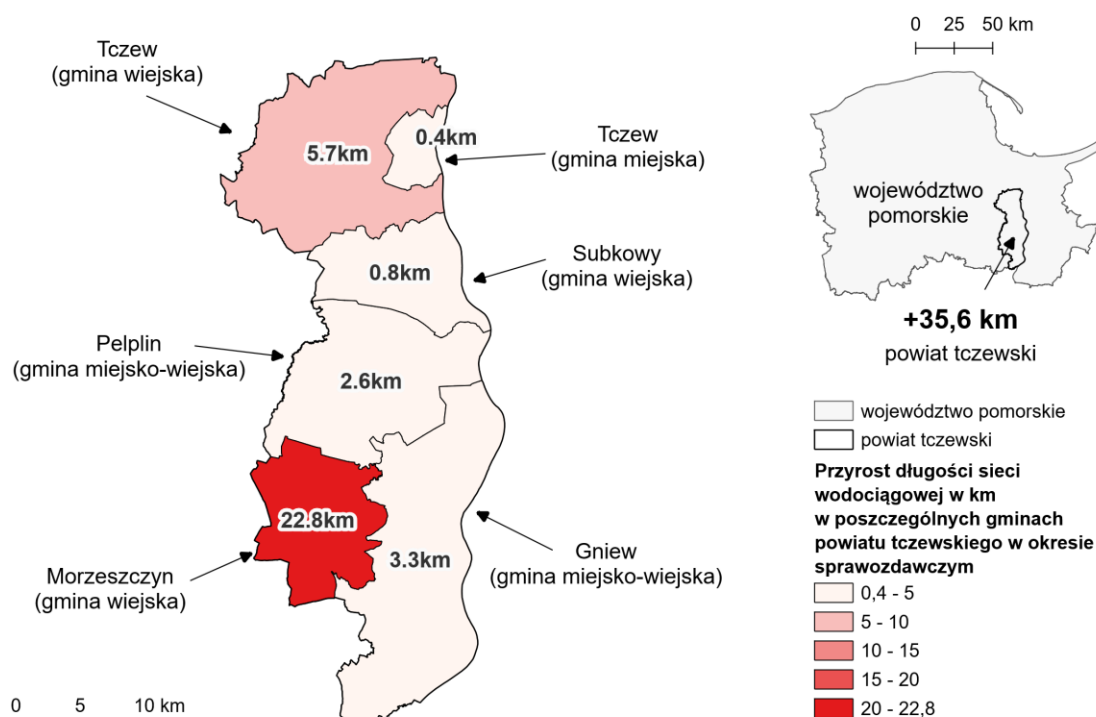
Jakość wody przeznaczonej do spożycia jest pod ciągłym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Tczewie. W latach 2023-2024 PPIS w Tczewie biorąc pod uwagę wyniki wszystkich badań wody przeprowadzonych w latach 2023-2024 stwierdził przydatność do spożycia przez ludzi wody z wodociągów publicznych znajdujących się na terenie powiatu tczewskiego.

Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) na obszarze powiatu tczewskiego według stanu na koniec 2024 roku wynosiła 822,4 km i w latach 2023-2024 zwiększyła się o kolejne 35,6 km. Dane o przyroście długości eksploatowanej sieci w poszczególnych gminach powiatu prezentuje tabela 6 oraz rysunek 20.

Tabela 6. Przyrost długości sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym

L.p.	Gmina	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)			
		Stan na koniec 2022 roku	Stan na koniec 2023 roku	Stan na koniec 2024 roku	Przyrost w latach 2023-2024
		[km]	[km]	[km]	[km]
1.	Tczew (gmina miejska)	131,6	131,5	132,0	0,4
2.	Gniew (gmina miejsko-wiejska)	134,3	134,4	137,6	3,3
3.	Morzeszczyn (gmina wiejska)	70,1	74,1	92,9	22,8
4.	Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	132,4	134,3	135,0	2,6
5.	Subkowy (gmina wiejska)	95,7	95,7	96,5	0,8
6.	Tczew (gmina wiejska)	222,7	222,7	228,4	5,7
Powiat tczewski ogółem		786,8	792,7	822,4	35,6

Źródło: GUS, opracowanie własne

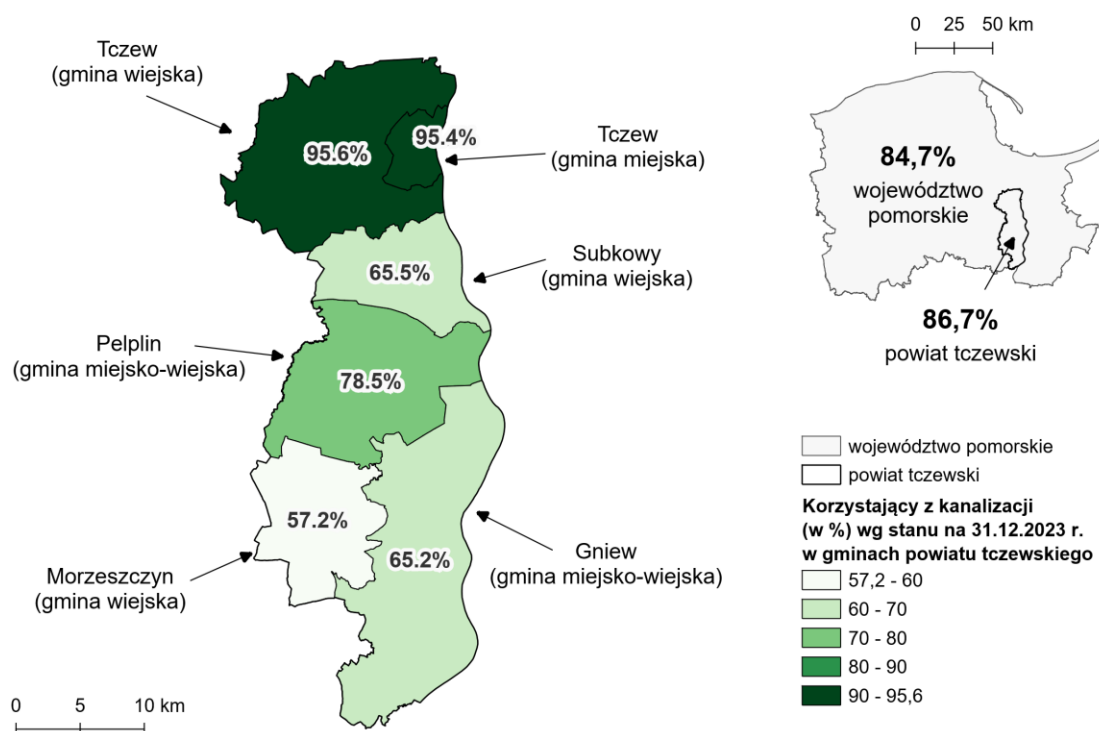
Rysunek 20 Przyrost długości sieci wodociągowej w km w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym

Źródło: GUS, PRG, opracowanie własne

KANALIZACJA

Poziom skanalizowania obszaru powiatu tczewskiego należy ocenić jako wysoki na tle województwa pomorskiego i Polski. Według danych GUS za 2023 rok¹² korzystający z kanalizacji stanowili 86,7% ogółu ludności powiatu (dla województwa pomorskiego wskaźnik ten wynosił na koniec 2023 roku 84,7%, a dla Polski 72,6%). Poziom skanalizowania poszczególnych gmin jest jednak zróżnicowany. Gmina Morzeszczyn jest skanalizowana w około 60%, z kolei w gminie miejskiej Tczew i gminie wiejskiej Tczew z kanalizacji korzysta ponad 95% mieszkańców. Porównanie danych GUS dla poszczególnych gmin wg stanu na koniec 2023 roku zaprezentowano na kolejnym rysunku (21).

¹² brak danych GUS za 2024 rok

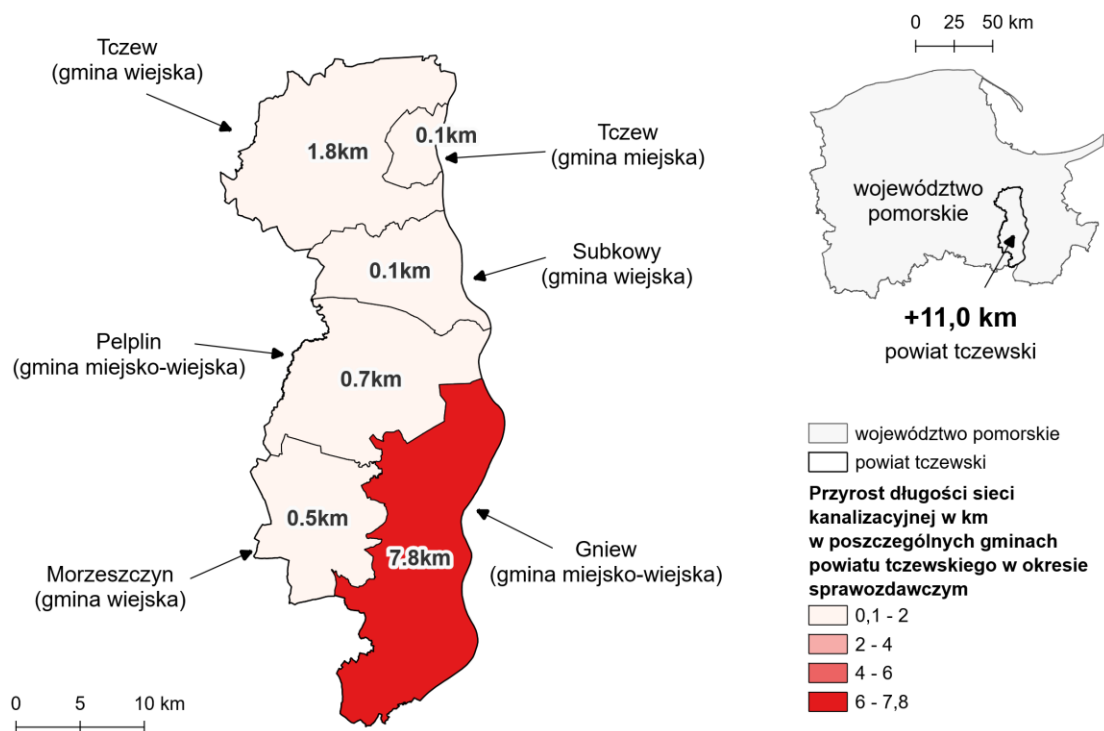
Rysunek 21 Korzystający z kanalizacji (w %) wg stanu na 31.12.2023 r.
w gminach powiatu tczewskiego – porównanie
Źródło: GUS, PRG, opracowanie własne

Łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej w powiecie tczewskim na koniec 2024 roku wynosiła 527,9 km i w latach 2023-2024 zwiększyła się o kolejne 11,0 km. Dane o przyroście długości eksploatowanej sieci w poszczególnych gminach powiatu prezentuje tabela 7 oraz rysunek 22.

Tabela 7. Przyrost długości sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym

L.p.	Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej			
		Stan na koniec 2022 roku	Stan na koniec 2023 roku	Stan na koniec 2024 roku	Przyrost w latach 2023-2024
		[km]	[km]	[km]	[km]
1.	Tczew (gmina miejska)	123,6	123,6	123,7	0,1
2.	Gniew (gmina miejsko-wiejska)	46,9	51,3	54,7	7,8
3.	Morzeszczyn (gmina wiejska)	32,2	32,7	32,7	0,5
4.	Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	84,9	85,5	85,6	0,7
5.	Subkowy (gmina wiejska)	36,2	36,3	36,3	0,1
6.	Tczew (gmina wiejska)	193,1	193,1	194,9	1,8
Powiat tczewski ogółem		516,9	522,5	527,9	11,0

Źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 22 Przyrost długości sieci kanalizacyjnej w km w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym

Źródło: GUS, PRG, opracowanie własne

Obszar powiatu tczewskiego położony jest w zasięgu czterech aglomeracji, czyli w myśl Prawa wodnego terenów, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków:

1. aglomeracja Tczew – obszar gminy miejskiej Tczew oraz gminy wiejskiej Tczew,
2. aglomeracja Pelplin – obszar gminy Pelplin,
3. aglomeracja Gniew – obszar gminy Gniew,
4. aglomeracja Subkowy – obszar gminy Subkowy.

Z punktu widzenia ochrony środowiska dla każdej aglomeracji najistotniejsze jest spełnienie wypełnienie założeń i warunków Dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (tzw. Dyrektywy ściekowej) w zakresie gospodarki ściekowej na wyznaczonym obszarze aglomeracji¹³. Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy warunkami do spełnienia przez aglomeracje są następujące wymogi:

- I. **WARUNEK I (WYPOSAŻENIE AGLOMERACJI)** – wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego siecią kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM. Ładunek niezbrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze

¹³ w październiku 2022 r. Komisja Europejska przedłożyła wniosek dotyczący zmiany dyrektywy, a styczniu 2024 roku osiągnięto porozumienie w sprawie ostatecznego kształtu tekstu. Rada Unii Europejskiej zatwierdziła w 2024 roku zmienioną dyrektywę o oczyszczaniu ścieków komunalnych – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019 z dnia 27 listopada 2024 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych. Państwa członkowskie UE, w tym Polska, mają teraz do 31 miesięcy na dostosowanie ustawodawstwa krajowego do nowych przepisów (czyli na transpozycję dyrektywy)

systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji. Warunek wynika z art. 3 dyrektywy ściekowej,

- II. WARUNEK II (WYDAJNOŚĆ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW) – wydajność oczyszczalni ścieków musi zapewnić możliwość przyjęcia wszystkich ścieków z terenu aglomeracji, a w przypadku przyjmowania ścieków z innych aglomeracji lub terenów poza aglomeracją – również z tych terenów. Jeżeli aglomeracja jest obsługiwana przez więcej niż jedną oczyszczalnię, ich sumaryczna wydajność musi umożliwić przyjęcie ścieków jak wyżej. Warunek wynika z art. 10 dyrektywy ściekowej.
- III. WARUNEK III (STANDARDY OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW) – każda oczyszczalnia w aglomeracji musi być zdolna do oczyszczenia ścieków do poziomu określonego jak dla RLM aglomeracji – zapewnienie jakości ścieków oczyszczonych zgodnie z załącznikami rozporządzenia ściekowego. W każdej aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone oczyszczanie biogenów, co dotyczy również przydomowych oczyszczalni ścieków. Warunki te muszą zostać spełnione w przypadku, gdy oczyszczanie ścieków komunalnych z aglomeracji odbywa się w oczyszczalni ścieków przemysłowych (art. 86 ust. 2 ustawy Prawo wodne). Warunek wynika z art. 4 i/lub 5 dyrektywy ściekowej.

Wypełnieniem warunków Dyrektywy na obszarze Polski jest realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Każdorocznie, gminy wiodące w aglomeracji muszą do końca lutego złożyć sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok poprzedni. W tabeli 8 przedstawiono warunki zgodności aglomeracji zlokalizowanych w powiecie tczewskim z Dyrektywą ściekową za 2023 rok. Nadal trzy aglomeracje zlokalizowane na obszarze powiatu tczewskiego nie spełniły wszystkich warunków zgodności z Dyrektywą ściekową – Pelplin, Gniew oraz Subkowy. Niewypełnienie warunków Dyrektywy ściekowej informuje o tym, że poziom ochrony środowiska w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych nie jest na pożądanym poziomie.

Dane za 2024 rok są jeszcze w trakcie weryfikacji.

Tabela 8. Warunki zgodności aglomeracji zlokalizowanych w powiecie tczewskim z Dyrektywą Rady 91/271/EWG za 2023 rok

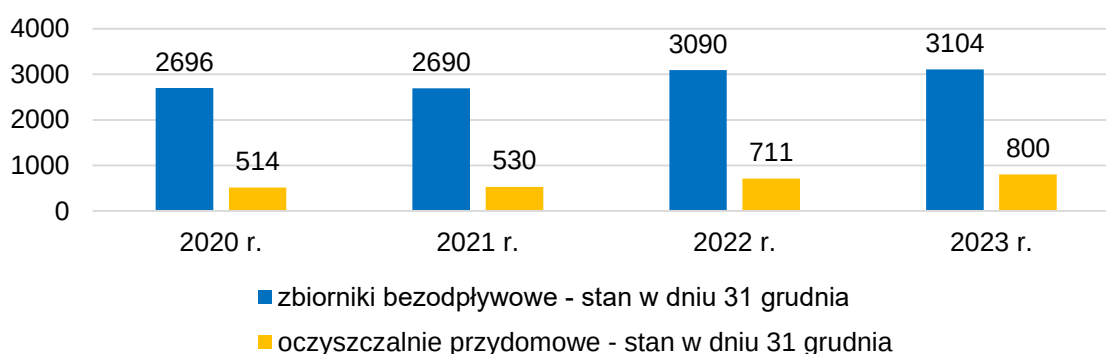
Nazwa aglomeracji	Warunki zgodności z Dyrektywą Rady 91/271/EWG						Spełnienie łącznie 3 warunków zgodności z Dyrektywą (art. 3,4,5,10 + zasada hierarchii ¹⁴)
	Warunek I		Warunek II		Warunek III		
	Procent skanalizowania (art. 3)	Spełnienie warunku I (BEZ zasady hierarchiczności) 1-spełnia; 0-nie spełnia	Łączna wielkość wydajności aktywnych oczyszczalni ścieków w aglomeracji w RLM (art. 10 wraz z art. 3)	Spełnienie warunku II (BEZ zasady hierarchiczności) 1-spełnia; 0-nie spełnia	Liczba aktywnych oczyszczalni w aglomeracji spełniających normy dot. jakości ścieków (art. 4/5 wraz z art. 3 i 10)	Spełnienie warunku III (BEZ zasady hierarchiczności) 1-spełnia; 0-nie spełnia	
Tczew	98,65%	1	5 500	1	1	1	1
Pelplin	95,93%	0	9 999	0	1	0	0
Gniew	98,86%	1	6 696	1	0	0	0
Subkowy	99,36%	1	8 200	1	2	0	0
wyjaśnienie: czerwoną czcionką wskazano niespełnienie warunku							

Źródło: Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2023 rok

¹⁴ zgodnie z wymogami Komisji Europejskiej, przy ocenie zgodności aglomeracji z warunkami dyrektywy 91/271/EWG stosuje się hierarchię zgodności z artykułami 3, 4, 5 ust. 2 i 10 dyrektywy 91/271/EWG. Oznacza to, że jeżeli aglomeracja nie spełnia wymogu w zakresie warunku dyrektywy wynikającego z art. 3 dyrektywy 91/271/EWG (Warunek I), to uznaje się, że równocześnie nie spełnia pozostałych warunków dyrektywy

ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE I PRZYDOMOWE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Nieruchomości na omawianym terenie w części wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe (szamba) lub rzadziej przydomowe oczyszczalnie. Według danych GUS na stan 31.12.2023 roku¹⁵ liczba zbiorników bezodpływowych wynosiła ponad 3 tys. sztuk, natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków wynosiła ok. 0,8 tys. szt. Na wykresie 5 zobrazowano zmianę w latach 2020-2023. Zauważalny jest stopniowy wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków. Dane dotyczące liczby zbiorników bezodpływowych są trudne do interpretacji. Ich zmienność wynika zapewne z niedoskonałego systemu ich ewidencji, ujawniania nowych w toku przeprowadzanych kontroli i likwidacji istniejących poprzez stopniowe przyłączanie się mieszkańców do sieci kanalizacyjnej, niemniej jednak trend jest również rosnący.

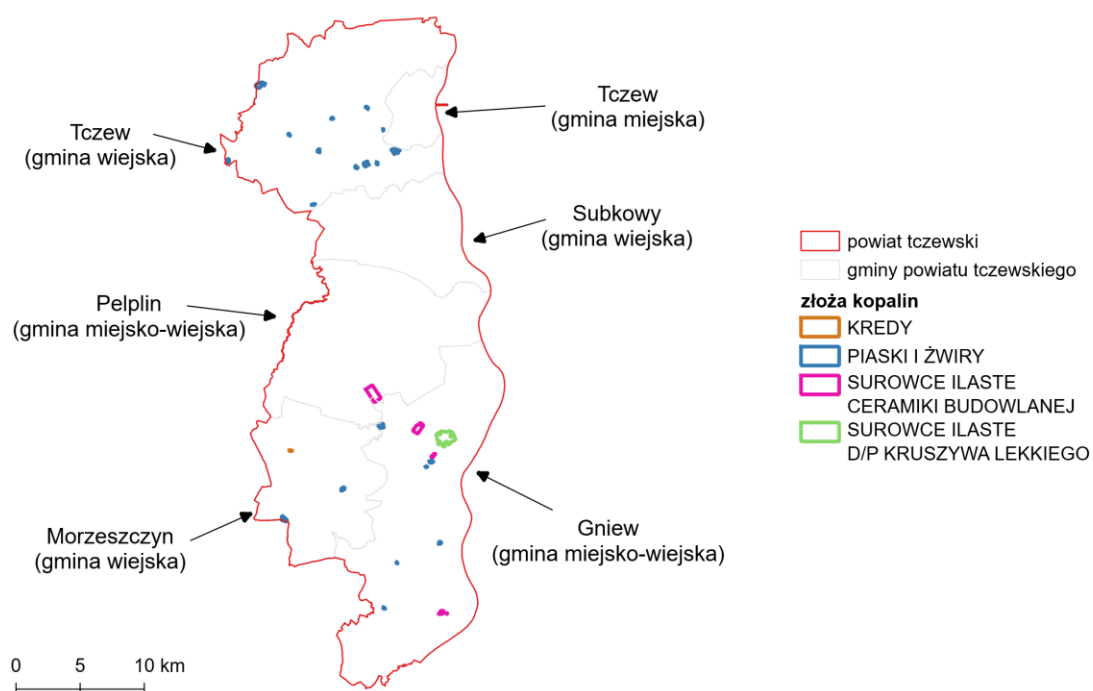
Wykres 5 Liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków w powiecie tczewskim w latach 2020-2023

Źródło: GUS, opracowanie własne

2.6 EKSPLOATACJA SUROWCÓW

Na obszarze powiatu tczewskiego występuje 31 złóż kopalin, z czego zdecydowaną większość stanowią złoża piasków i żwirów – łącznie 23. Na obszarze występuje także 6 złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej i po 1 złożu kredy i surowców mineralnych do produkcji kruszywa lekkiego. Ich lokalizację prezentuje rysunek 17.

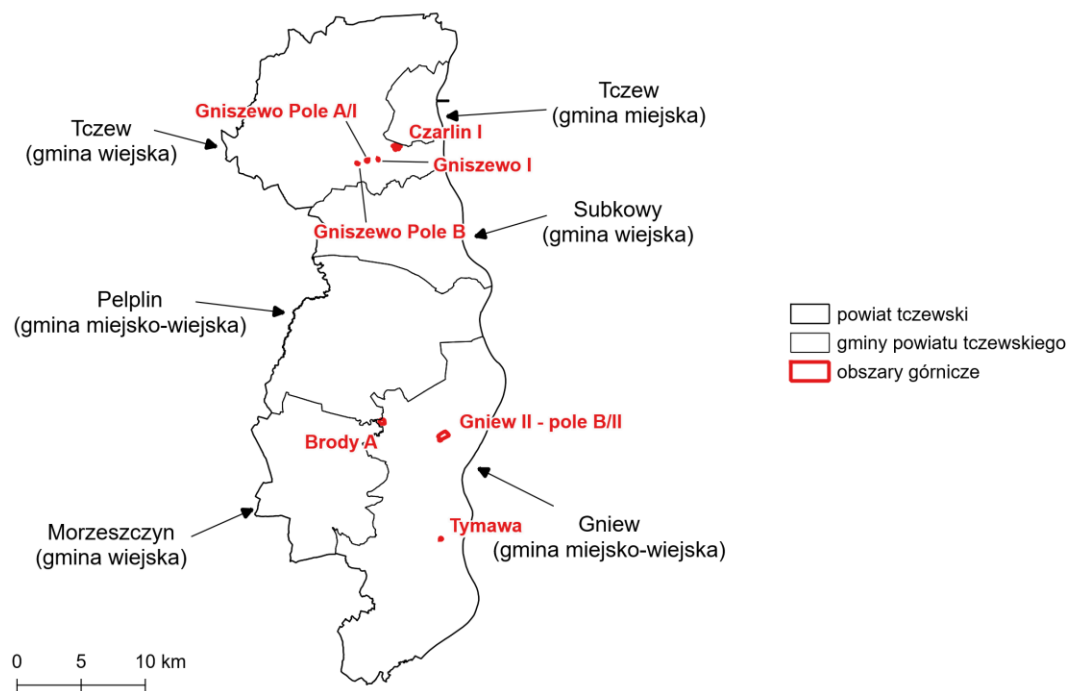
¹⁵ brak danych GUS za 2024 rok

Rysunek 23 Lokalizacja złóż kopalin w powiecie tczewskim

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – PIB (wg stanu na sierpień 2025 roku), PRG, opracowanie własne

Tylko część złóż jest eksploatowana na terenie powiatu na podstawie wydanych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż. Wydobywane są złoża piasków i żwirów oraz surowców ilastych d/p kruszywa lekkiego. Pozostałe złoża to głównie złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo lub takie, na których zaniechano eksploatacji. Wykaz aktualnych obszarów górniczych, czyli przestrzeni, w obrębie których przedsiębiorca upoważniony jest do prowadzenia działalności górniczej zgodnie z wydaną koncesją i na zasadach ustalonych w tej koncesji przedstawiono w kolejnej tabeli (11), w tabeli wskazano również ustanowione w okresie sprawozdawczym nowe koncesje oraz wielkość wydobycia w latach 2023-2024. Na rysunku 24 wskazano aktualne obszary górnicze.

Rysunek 24 Lokalizacja obszarów górniczych w powiecie tczewskim

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – PIB (wg stanu na sierpień 2025 roku), PRG, opracowanie własne

Tabela 9. Obowiązujące na terenie powiatu tczewskiego koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż

Nazwa obszaru górniczego	Numer	Data ustanowienia	Do kiedy ważna	Decyzja wyznaczająca	Organ wydający decyzję	Nazwa złoża	Kopalina	Lokalizacja	Wielkość wydobycia w latach 2023-2024 [tys. ton]		
									2023 rok	2024 rok	Suma
Brody A	10-11/5/409	25/06/2014	25/06/2029	5/2014	Marszałek Województwa Pomorskiego	Brody	piaski i żwiry	gmina Gniew	0	0	0
Czarlin I	10-11/5/523	03/10/2017	31/12/2057	15/2017	Marszałek Województwa Pomorskiego	Czarlin I	piaski i żwiry	gmina wiejska Tczew	351	285	636
Tymawa	10-11/6/640	03/08/2021	31/12/2041	5/2021	Marszałek Województwa Pomorskiego	Tymawa	piaski i żwiry	gmina Gniew	15	16	31
Gnieszewo I	10-11/7/702	17/10/2024	31/12/2040	WR.6522.2.2024	Starosta Powiatowy - pow. Tczew	Gnieszewo I	piaski i żwiry	gmina wiejska Tczew	0	0	0
Gniew II - pole B/II	10-11/2/124d	28/01/2025	31/12/2045	DROŚ- G.7422.2.51.2022	Marszałek Województwa Pomorskiego	Gniew II	surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego	gmina Gniew	62	88	150
Gnieszewo Pole A/I	10-11/5/495a	23/04/2025	31/12/2027	DROŚ- G.7422.2.2.2025	Marszałek Województwa Pomorskiego	Gnieszewo	piaski i żwiry	gmina wiejska Tczew	20	0	20
Gnieszewo Pole B	10-11/7/716	26/05/2025	12/03/2027	4/2025	Marszałek Województwa Pomorskiego	Gnieszewo	piaski i żwiry	gmina wiejska Tczew			
objaśnienia:											
	decyzja wydana w okresie sprawozdawczym										
Łącznie:											
piaski i żwiry									386 tys. t	301 tys. t	687 tys. t
surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego									62 tys. t	88 tys. t	150 tys. t

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – PIB (wg stanu na sierpień 2025 roku), PRG, opracowanie własne

2.7 JAKOŚĆ GLEB

Czynnikami kształtującym jakość gleb w powiecie był występujący tu kiedyś łądolód oraz rzeka Wisła. W składzie gleb dominują gliny zwałowe, które są pozostałością po występującej tu morenie czołowej lodowca. Występują też gleby będące osadami rzecznyymi m.in. piaski i mulki rzeczne trasów rzecznych, a w dolinach rzek znajdują się torfy oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe. Na terenie całego powiatu tczewskiego dominują gleby klasy IIIa i IIIb, czyli odpowiednio orne dobre i orne średnio dobre. Gleby najlepsze z klas I oraz II stanowią około 3% powierzchni powiatu.

Na zlecenie klientów Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Gdańsku prowadzi na terenie powiatu tczewskiego bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. Głównym celem prowadzonych analiz jest ocena stanu chemicznego i fizycznego gleb, co pozwala na identyfikację potencjalnych zagrożeń dla środowiska oraz określenie ich przydatności rolniczej. Gromadzone dane umożliwiają śledzenie trendów zmian jakości gleb w perspektywie długoterminowej, co jest fundamentem do podejmowania świadomych decyzji w zakresie planowania przestrzennego, praktyk rolnych oraz działań ochronnych. W kontekście powiatu tczewskiego, gdzie działalność rolnicza przeplata się z obszarami zurbanizowanymi i przemysłowymi, wiedza o stanie gleb jest kluczowa dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony bioróżnorodności oraz minimalizacji negatywnego wpływu antropogenicznego na środowisko naturalne. Wyniki prezentowanych badań stanowią zatem istotne źródło informacji dla lokalnych władz, rolników, przedsiębiorców oraz wszystkich zainteresowanych stanem środowiska w regionie.

W tabeli 10 przedstawiono wyniki badań odczynu gleb oraz zasobności w makroelementy na podstawie próbek pobranych w latach 2023-2024. Wyniki obejmują 17,736 tys. ha użytków rolnych w powiecie. W okresie sprawozdawczym pobrano blisko 5 tys. próbek gleby. W przeważającej części (ponad 50%) próbki dotyczą gleb o średniej kategorii agronomicznej. Gleby takie charakteryzują się średnią podatnością na suszę. Ich zdolność do zatrzymywania wody jest lepsza niż w przypadku gleb bardzo lekkich i lekkich, ale gorsza niż w przypadku gleb ciężkich. Mimo że gleby średniej kategorii agronomicznej są bardziej odporne na suszę niż gleby piaszczyste, to w obliczu rosnącej częstotliwości i intensywności susz, nawet one mogą wymagać działań agrotechnicznych w celu zwiększenia retencji wody.

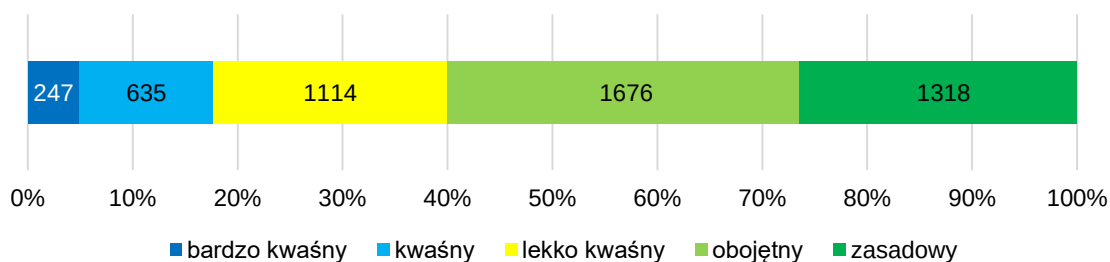
Tabela 10. Zestawienie wyników badań gleb z terenu powiatu tczewskiego z lat 2023-2024

L.p.	Oceniana kategoria	Liczba próbek	Procentowy udział
1.	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	4,95%
		kwaśny	12,73%
		lekko kwaśny	22,32%
		obojętny	33,59%
		zasadowy	26,41%
2.	wapnowanie	konieczne	8,00%
		potrzebne	6,29%
		wskazane	10,00%
		ograniczone	13,99%
		zbędne	59,72%
3.	fosfor	bardzo niska	5,75%
		niska	13,16%
		średnia	15,32%

L.p.	Oceniana kategoria		Liczba próbek	Procentowy udział
		wysoka	782	16,11%
		bardzo wysoka	2411	49,66%
4.	potas	bardzo niska	197	4,06%
		niska	639	13,16%
		średnia	1374	28,30%
		wysoka	896	18,46%
		bardzo wysoka	1749	36,02%
5.	magnez	bardzo niska	179	3,69%
		niska	633	13,04%
		średnia	1521	31,33%
		wysoka	1103	22,72%
		bardzo wysoka	1419	29,23%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gdańsku

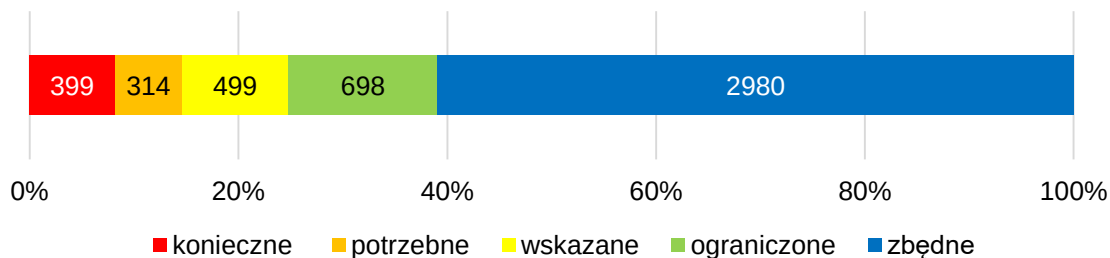
Wśród badanych próbek na obszarze powiatu dominują gleby o odczynie obojętnym i zasadowym – wykres 6. Stanowiły one blisko 60% wszystkich próbek. Znajomość odczynu pH gleby jest kluczowa dla właściwego nawożenia i doboru roślin, ponieważ większość roślin uprawnych najlepiej rośnie na glebach o odczynie lekko kwaśnym do obojętnego (pH 6,0-7,2).

Wykres 6 Odczyn pH zbadanych w latach 2022-2023 gleb

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Gdańsku

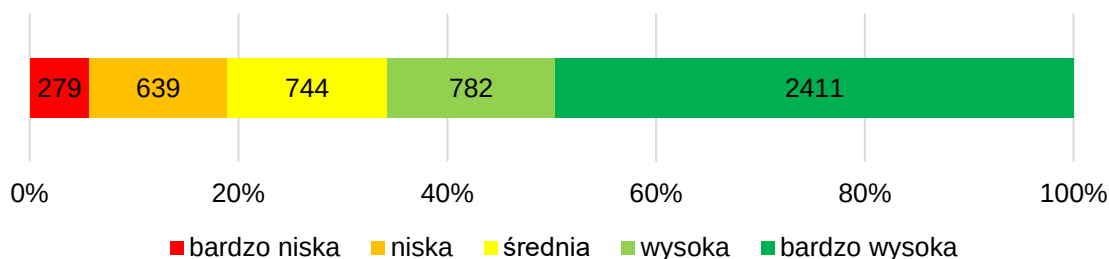
Wyniki dotyczące konieczności wapnowania wskazują, że na przeważającej powierzchni zbadanych użytków rolnych zabieg ten jest zbędny – wykres 7.

Wykres 7 Wyniki dotyczące potrzeby wapnowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Gdańsku

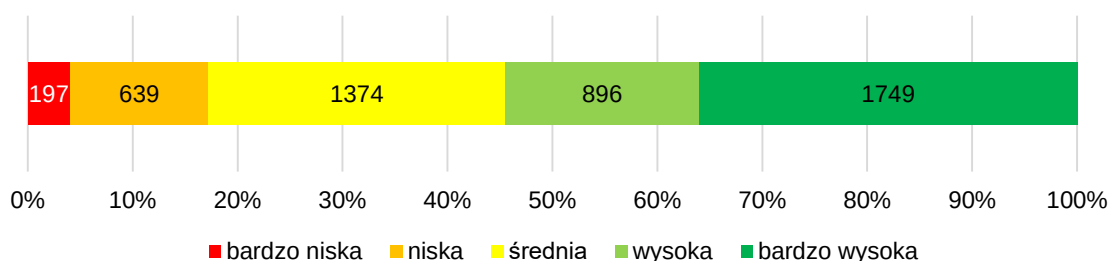
Jeśli chodzi o zasobność w fosfor, to przeważają gleby wysoko i bardzo wysoko zasobne w ten makroelement – wykres 8.

Wykres 8 Zasobność zbadanych gleb w fosfor

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Gdańsku

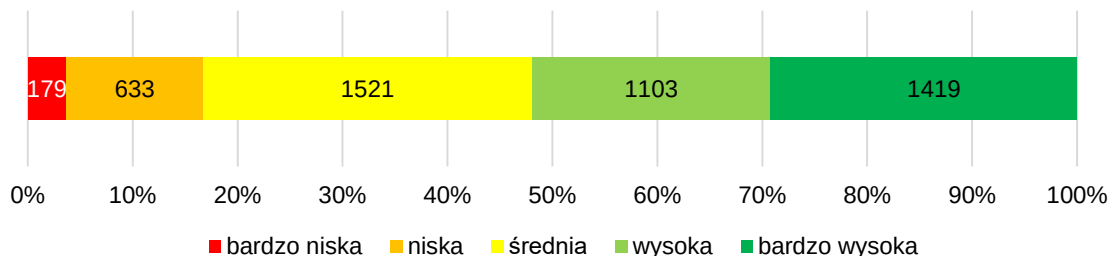
Zasobność gleb w potas prezentuje wykres 9. Podobnie jak w przypadku zasobności badanych gleb w fosfor, przeważają gleby wysoko i bardzo wysoko zasobne w ten makroelement, choć duży udział (ok. 30%) stanowią również gleby średnio zasobne w ten makroelement.

Wykres 9 Zasobność badanych gleb w potas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Gdańsku

Ostatnią ocenianą kategorią była zasobność badanych gleb w magnez. Zgodnie z wynikami zaprezentowanymi na wykresie 10, jest ona na podobnym poziomie jak w przypadku potasu.

Wykres 10 Zasobność badanych gleb w magnez

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Gdańsku

Większość gleb w Polsce to gleby średniej jakości. Wyniki z powiatu tczewskiego z lat 2023-2024, gdzie ponad 50% próbek dotyczy gleb o średniej kategorii agronomicznej, są zatem reprezentatywne dla ogółu Polski. Oznacza to, że gleby te, choć nie są tak żyzne jak czarnoziemy, są najbardziej uniwersalne dla rolnictwa i przy odpowiedniej uprawie mogą zapewniać dobre plony. W skali kraju problemem jest zakwaszenie gleb. Według różnych raportów, ponad 50% gleb w Polsce ma odczyn kwaśny lub bardzo kwaśny, co znacznie obniża efektywność nawożenia. Na tym tle, dominujący w powiecie tczewskim odczyn obojętny i zasadowy (blisko 60% próbek) jest wyjątkowo korzystny i świadczy o ich dobrym stanie agrotechnicznym. Wysoka i bardzo wysoka zasobność w fosfor i potas świadczą o dobrej kulturze rolnej i racjonalnym nawożeniu. Podobnie, wysoki poziom zasobności w magnez jest również pozytywny, biorąc pod uwagę, że magnez jest często pomijany, ale kluczowym składnikiem dla roślin.

Podsumowując zebrane dane, gleby w powiecie tczewskim, choć w większości należą do typowej dla Polski kategorii gleb średnich, pod względem odczynu i zasobności w makroelementy prezentują się znacznie lepiej niż średnia krajowa. Optymalny odczyn pH oraz wysoka zasobność w kluczowe składniki pokarmowe stawiają je w czołówce pod względem jakości.

2.8 WERYFIKACJA SYSTEMÓW GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINACH POWIATU TCZEWSKIEGO W LATACH 2023-2024

Z dniem 1 lipca 2013 roku przestał obowiązywać system indywidualnego zawierania umów właściciela nieruchomości z odbiorcą odpadów, w zamian właściciel nieruchomości ma obowiązek złożyć deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Obecnie mieszkańcy poszczególnych gmin zobowiązani są do ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (tzw. „opłaty śmieciowej”), natomiast gminy gospodarują środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy jakość usług.

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, m.in. w celu ustalenia osiągniętych poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów komunalnych. Osiągnięcie wymaganych prawem wskaźników świadczy o odpowiednim wdrożeniu i realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 31 grudnia 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w której określono w art. 3b ust. 1 minimalne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2021 i kolejne lata. W związku z powyższym zostało uchylone dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku

w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

4 września 2021 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia

3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia

i recyklingu odpadów komunalnych, które zmieniło sposób wyliczania poziomów odzysku. Zgodnie ze zmienionymi przepisami poziom ten oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, przy czym przy obliczaniu tego poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziomy osiągnięte w latach 2023-2024 w zawarto w tabeli 11.

Tabela 11. Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2023-2024

Poziom / gmina	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]	
	2023 rok	2024 rok
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – co najmniej	35%	45%
Tczew (gmina miejska)	53,94%	49,56%
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	48,41%	43,84%
Morzeszczyn (gmina wiejska)	47,00%	50,96%

Poziom / gmina	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]	
	2023 rok	2024 rok
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	50,90%	32,93%
Subkowy (gmina wiejska)	54,30%	51,18%
Tczew (gmina wiejska)	51,60%	53,70%
objaśnienia:		
	poziom został osiągnięty	
	poziom nie został osiągnięty	

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi gmin powiatu tczewskiego za lata 2023-2024, ankiety gminne, opracowanie własne

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3b ust. 2a) gminy zobowiązane są również nie przekraczać poziomu składowania. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów. Wymagane prawem poziomy obowiązywać będą od 2025 roku.

Tabela 12. Osiągnięte w gminach powiatu tczewskiego w latach 2023-2024 poziomy składowania odpadów komunalnych

Poziom / gmina	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]		
	2023 rok	2024 rok	2025 rok
poziom składowania odpadów komunalnych	nie obowiązuje	nie obowiązuje	30%
Tczew (gmina miejska)	23,22%	16,55%	-
Gniew (gmina miejsko-wiejska)	29,40%	22,82%	-
Morzeszczyn (gmina wiejska)	35,00%	28,92%	-
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)	29,75%	brak	-
Subkowy (gmina wiejska)	29,38%	23,00%	-
Tczew (gmina wiejska)	25,60%	18,40%	-

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi gmin powiatu tczewskiego za lata 2023-2024, ankiety gminne, opracowanie własne

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obowiązuje nadal, mimo iż określa się ten poziom jedynie do dnia 16 lipca 2020 roku (maksymalny poziom – 35%). W tej sytuacji brak jest określenia poziomów na lata kolejne, niemniej jednak sprawozdanie w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” wymusza jego obliczenie. Osiągnięte w latach 2023-2024 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w gminach powiatu tczewskiego zaprezentowano w tabeli 13.

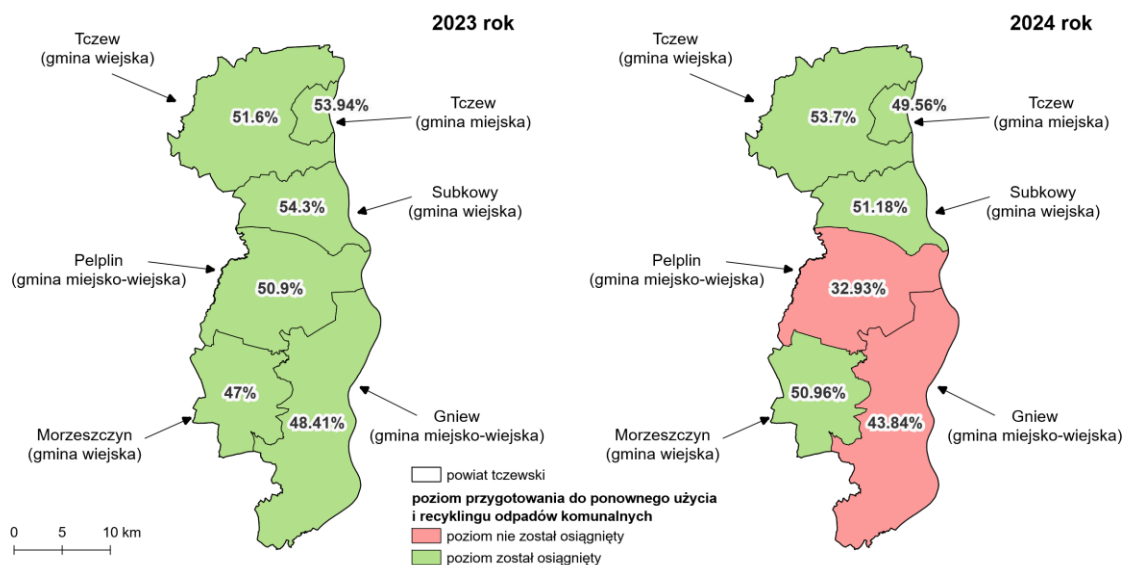
Tabela 13. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Poziom / gmina	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]		
	do 16 lipca 2020 r.	2023 rok	2024 rok
poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	35,0%	-	-
Tczew (gmina miejska)		7,75%	7,46%

Poziom / gmina	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]		
	do 16 lipca 2020 r.	2023 rok	2024 rok
Gniew (gmina miejsko-wiejska)		9,67%	9,50%
Morzeszczyn (gmina wiejska)		15,00%	15,84%
Pelplin (gmina miejsko-wiejska)		7,37%	48,86%
Subkowy (gmina wiejska)		14,30%	13,00%
Tczew (gmina wiejska)		17,00%	17,40%
objaśnienia:			
	poziom został osiągnięty		
	poziom nie został osiągnięty		

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi gmin powiatu tczewskiego za lata 2023-2024, ankiety gminne, opracowanie własne

Gminy powiatu tczewskiego w rocznych analizach stanu gospodarki odpadami podkreślają, że działalność wielopłaszczyznowa pomiędzy daną gminą a podmiotami odbierającymi odpady odbywa się w sposób prawidłowy, niemniej jednak należy wskazać, że dotrzymywanie rosnących z roku na rok poziomów recyklingu stanowi dla gmin duży problem. Dwie gminy z terenu powiatu tczewskiego (Gniew i Pelplin) w 2024 roku nie osiągnęły wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimum 45% – rysunek 25.

Rysunek 25 Osiągnięte w gminach powiatu tczewskiego w latach 2023-2024 poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

Źródło: Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi gmin powiatu tczewskiego za lata 2023-2024, PRG, opracowanie własne

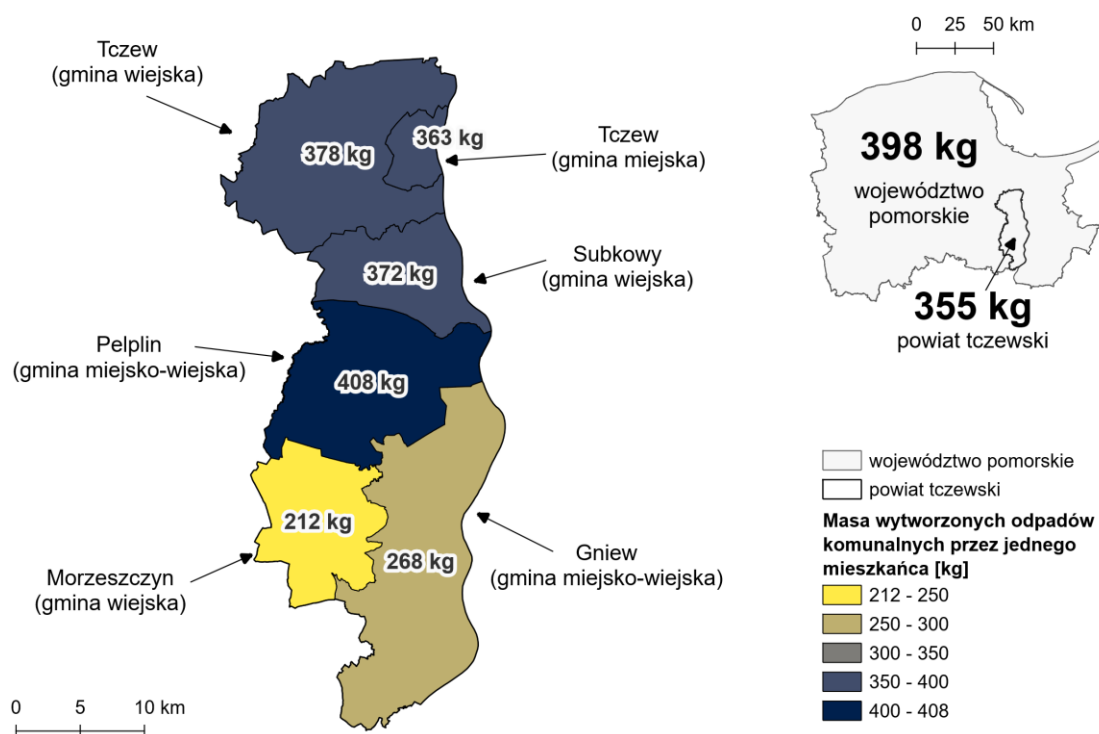
Nieosiągnięcie wymaganego prawem poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych może świadczyć o szeregu problemów w gminach powiatu tczewskiego związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi:

- niewystarczającej edukacji i świadomości społecznej,
- braku odpowiedniej infrastruktury,
- wadach w systemie zbiórki odpadów,
- niskim poziomem kontroli i egzekwowania przepisów,

W celu poprawy sytuacji konieczne jest kompleksowe podejście, obejmujące zarówno edukację społeczeństwa, modernizację infrastruktury, jak i skuteczne egzekwowanie przepisów.

Średnio każdy mieszkaniec powiatu wytwarza około 355 kg odpadów komunalnych – dane GUS za 2024 rok. Jest to wartość niższa od średniej dla województwa pomorskiego (398 kg). Statystycznie najwięcej odpadów komunalnych wytwarza mieszkaniec gminy Pelplin (408 kg),

a najmniej mieszkaniec gminy Morzeszczyn (212 kg). Dane dla poszczególnych gmin przedstawiono na rysunku 26. W ostatnich latach nie obserwuje się zwiększenia masy wytworzonych odpadów komunalnych przypadających jednego mieszkańca powiatu tczewskiego.

Rysunek 26 Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (w kg) w gminach powiatu tczewskiego – porównanie
Źródło: PRG, GUS, opracowanie własne

2.9 OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła dziesięć form ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Powołanie określonej formy ochrony przyrody odbywa się w różnych trybach. Poniżej przedstawiono aktualny wykaz prawnie chronionych obszarów w powiecie tczewskim.

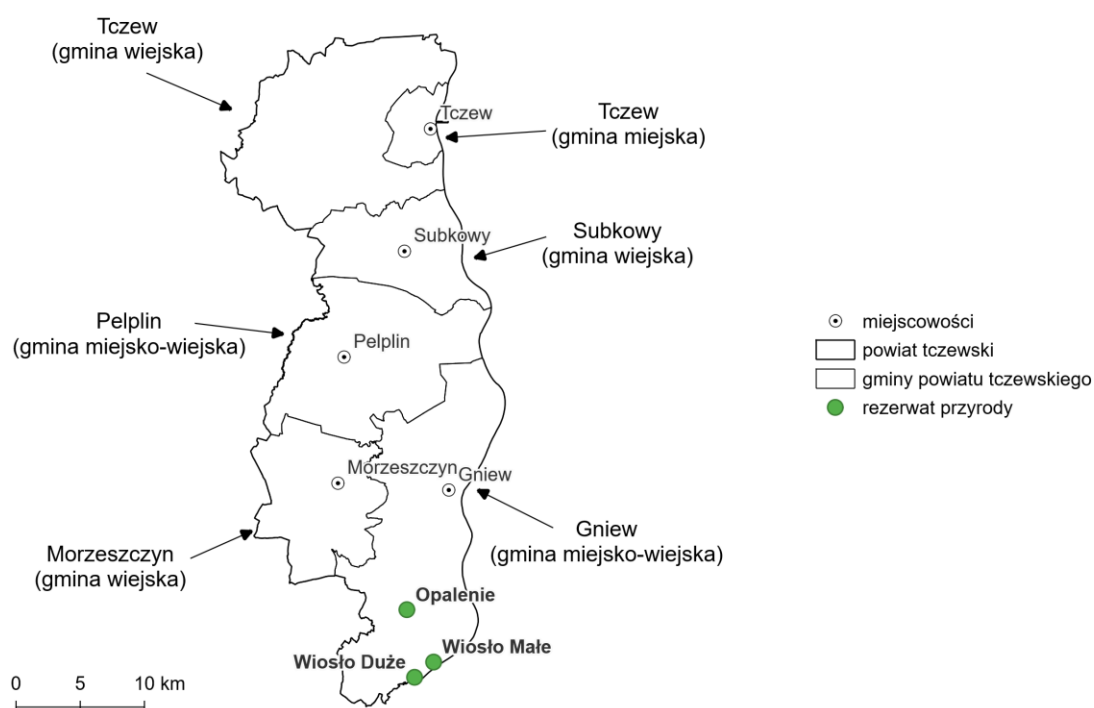
REZERWATY PRZYRODY

W granicach powiatu tczewskiego, w gminie Gniew, znajdują się trzy rezerваты:

- Wiosło Małe,
- Wiosło Duże oraz
- Opalenie.

Rezerwat przyrody Wiosło Małe to florystyczny rezerwat przyrody. Rezerwat utworzono w celu ochrony rzadkich gatunków stepowo-leśnych, które wypierane są przez roślinność krzewiastą i drzewiastą oraz inną roślinność zielną. Rezerwat przyrody Wiosło Duże to leśny rezerwat przyrody, którego celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska roślin kserotermicznych oraz fragmentów naturalnych zespołów leśnych. Rezerwat przyrody Opalenie jest również rezerwatem leśnym. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie fragmentu grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum*, stanowiska cennych gatunków roślin, w szczególności groszku wielkoprzylistkowego *Lathyrus pisiformis*.

W okresie sprawozdawczym nie podejmowano nowych aktów prawnych w sprawie tych form ochrony przyrody. W 2025 roku dla rezerwatu przyrody Wiosło Duże ustanowiono plan ochrony do 2045 roku¹⁶. Lokalizacje obszarów wskazano na rysunku 19.

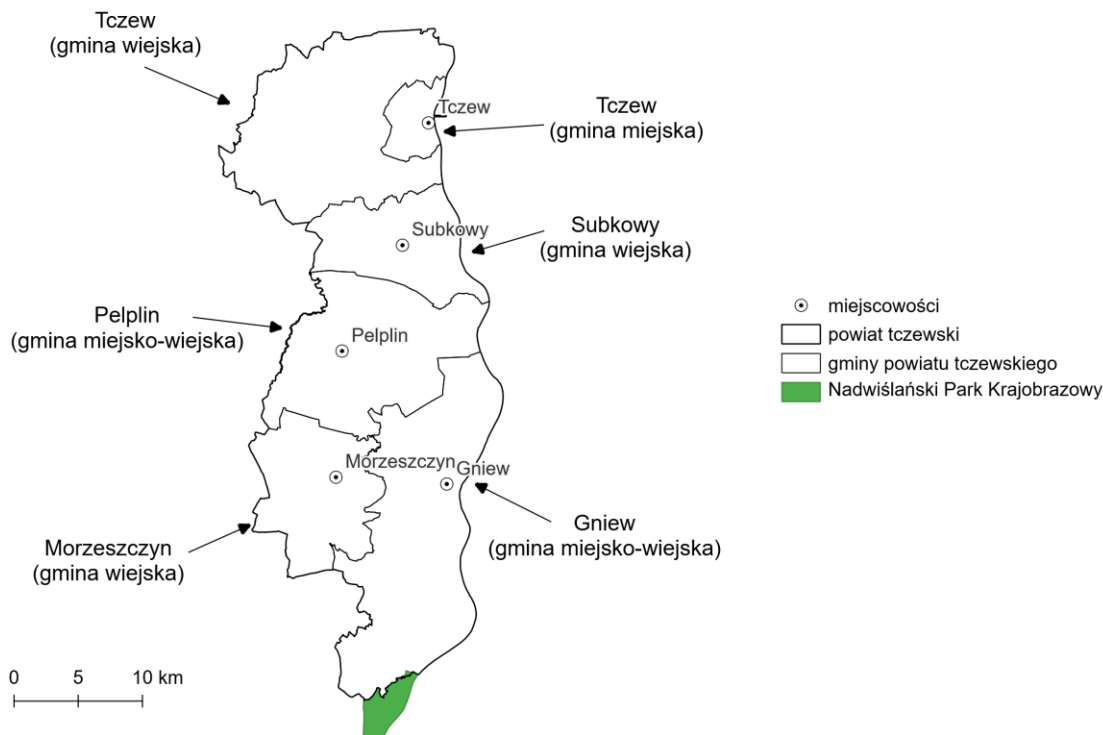
Rysunek 27 Rezerwaty przyrody w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

PARK KRAJOBRAZOWY

W granicach powiatu tczewskiego znajduje się także niewielki fragment Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego. Park został powołany dla zachowania mozaikowatości krajobrazu lewobrzeżnej części Doliny Dolnej Wisły. W okresie sprawozdawczym nie podejmowano nowych aktów prawnych w sprawie tej formy ochrony przyrody. Lokalizację wskazano na rysunku 23.

¹⁶ ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wiosło Duże”

Rysunek 28 Lokalizacja Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

W granicach powiatu tczewskiego znajduje się także sześć obszarów chronionego krajobrazu (OCHK):

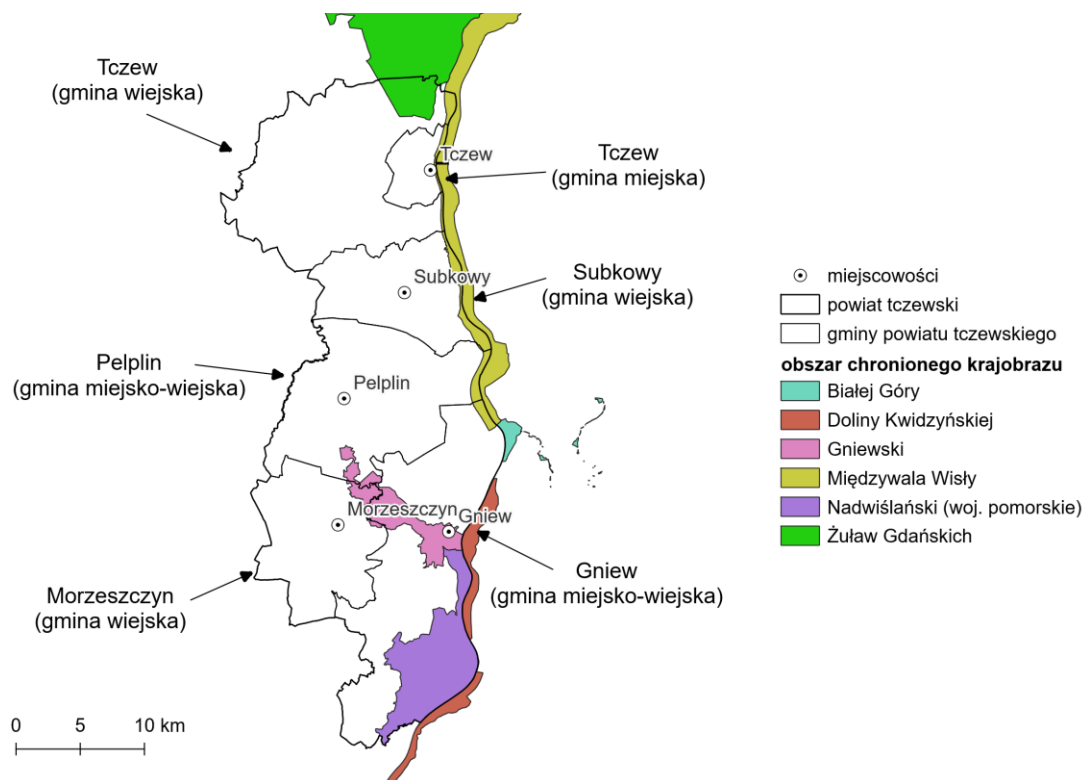
- Białej Góry,
- Doliny Kwidzyńskiej,
- Gniewski,
- Międzywala Wisły,
- Nadwiślański (woj. pomorskie),
- Żuław Gdańskich.

Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry obejmuje tereny międzyrzecza Wisły - Leniwiki i Nogatu oraz tereny położone między Nogatem a ścianą lasu rosnącego na zboczu doliny Wisły na linii Biała Góra-Uśnice. Na terenach otwartych dominują pola uprawne i użytki zielone. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kwidzyńskiej obejmuje międzywale Wisły na całej długości Doliny Kwidzyńskiej. Krajobraz tego obszaru ma wiele elementów typowych dla terenów nadrzecznych

i zalewowych ze zróżnicowaną roślinnością. Siedliska lasu łęgowego z liczną olszą czarną posiadają wiele starodrzewu. Na krawędziach doliny utworzyły się wydmy z typową roślinnością kserotermiczną. Gniewski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje z kolei dolinę dolnej Wierzyca i otaczające ją lasy. Wierzyca w dolnym odcinku tworzy urozmaiconą pod względem morfologicznym dolinę rzeczną za szczególnie interesująco ukształtowanymi zboczami. Dolinę otacza falista morena denną z licznymi zagłębieniami bezodpływowymi. Obszar Chronionego Krajobrazu Międzywala Wisły położony jest na terenie miast: Gdańsk i Tczew oraz gmin: Cedry Wielkie, Stegna, Ostaszewo, Suchy Dąb, Tczew, Lichnowy, Miłoradz, Subkowy, Pelplin, Gniew i Sztum. Celem ochrony jest zachowanie naturalnego środowiska, które jednocześnie jest ekstensywnie użytkowane rolniczo oraz unikatowe w skali regionu, jeśli chodzi o walory krajobrazowe. W 2024 roku zweryfikowano jego granice oraz walory krajobrazowe. Podczas VII

sesji Sejmiku Województwa Pomorskiego radni przyjęli uchwałę dotyczącą Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywała Wisły – Uchwała Nr 83/VII/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 września 2024 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywała Wisły (Dz. U. Woj. Pomorskiego z dnia 17 października 2024 roku, poz. 4335¹⁷). Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu utworzono dla ochrony terenów o dużych walorach krajobrazowych i biocenotycznych. Znajduje się na terenie Pojezierza Starogardzkiego i fragmentarycznie Doliny Dolnej Wisły. W większości pokryty jest lasem. Teren silnie porożcinany przez dolinki erozyjne cechuje się dużymi deniwelacjami. Bogactwo morfologiczne jest wynikiem położenia obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie wysoczyzny morenowej. W szacie roślinnej dominują bory sosnowe, ale występują tu także lasy dębowo-grabowe oraz ciepłolubne dąbrowy. Ponadto występuje tu szereg gatunków stepowych o charakterze kserotermicznym. Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich obejmuje cały teren Żuław Gdańskich z wyjątkiem jego północno zachodniego skraju. Podstawowym walorem krajobrazu jest rozbudowana sieć hydrologiczna oraz unikatowa w skali kraju powierzchnia budowana przez namuły Wisły. W granicach powiatu tczewskiego znajduje się jego południowy fragment. W 2022 roku przyjęto w sprawie tej formy ochrony przyrody Uchwałę Nr 569/XLV/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 25 lipca 2022 roku, poz. 3207¹⁸).

Lokalizacje omówionych obszarów chronionego krajobrazu wskazano na rysunku 29.

Rysunek 29 Obszary chronionego krajobrazu w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

OBSZARY NATURA 2000

W granicach powiatu tczewskiego znajdują się także cztery obszary Natura 2000:

- Dolina Dolnej Wisły,

¹⁷ <https://edziennik.gdansk.uw.gov.pl/legalact/2024/4335/>

¹⁸ <https://edziennik.gdansk.uw.gov.pl/legalact/2022/3207/>

- Dolna Wisła,
- Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim,
- Waćmierz.

Obszar Natura 2000 – Dolina Dolnej Wisły (PLB040003) – ma status obszaru specjalnej ochrony ptaków. Obszar został wyznaczony w 2004 r. (zmiana granic nastąpiła w 2007 r.). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie z 2011 r. (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków [Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr 25, poz. 133]). Obszar rozciągnięty jest wzdłuż ponad 260 kilometrowego odcinka rzeki Wisły. Na niektórych jej odcinkach obecne są liczne

mielizny i wyspy, odsłaniane szczególnie podczas niskiego stanu wody. W wielu miejscach na obszarze międzywala znajdują się rozległe podmokłe łąki. Na terasie zalewowej obecne są starorzecza i pozostałości lasów łęgowych. Ostoja stanowi teren łęgowy dla ok. 180 gatunków ptaków, a także stanowi bardzo ważną ostoję dla ptaków migrujących i zimujących. W latach 2023-2024 nie podejmowano uchwał w sprawie zmiany obszaru czy celów ochrony tej formy ochrony przyrody.

Obszar Natura 2000 Dolna Wisła (PLH220067) obejmuje fragment doliny Wisły w jej dolnym biegu, od południowej granicy woj. pomorskiego do Mostu Knybawskiego na południe od Tczewa. Poza tym w granicach ostoi znajduje się również górny odcinek Nogatu od śluzy w Białej Górze do śluzy pod Wielbarkiem. Wisła w granicach ostoi płynie szerokim korytem, niemal w całości ujętym w obwałowania. Jedynie na kilku odcinkach lewy brzeg pozbawiony jest sztucznych ograniczeń przeciwpowodziowych, tj. na północy w rejonie Subków, w okolicy Gniewa i Jaświsk oraz na południe od wsi Opalenie. Naturalny pozostał również prawy brzeg Nogatu w pobliżu wsi Węgry. W pozostałych miejscach doliny Wisły wybudowano wysokie wały przeciwpowodziowe, oddzielające koryto rzek od miejscami szerokiego dna doliny. Obecnie, jedynie na obszarze międzywala zachodzą współczesne procesy rzeczne, dlatego zachowało się tu wiele różnej wielkości starorzeczy, otoczonych zaroślami wierzbowymi oraz pozostałościami rozległych niegdyś lasów łęgowych. Poza tym dno doliny jest zmeliorowane i poddane pod uprawę. Na odcinkach pozbawionych umocnień przeciwpowodziowych zbocza doliny tworzą niekiedy wysokie skarpy, na których utrzymują się ciepłolubne murawy oraz grądy. Oprócz wciąż wysokich wartości przyrodniczych, cały omawiany rejon ma duże znaczenie zarówno krajobrazowe, ze względu na rozległe formy terenowe, jak i kulturowe, ponieważ zachowało się tu wiele

zabytków związanych z działalnością człowieka, takich jak zamki krzyżackie, obiekty hydrotechniczne, zabudowa i cmentarze mennonickie oraz liczne grodziska. W latach 2023-2024 nie podejmowano uchwał w sprawie zmiany obszaru czy celów ochrony tej formy ochrony przyrody.

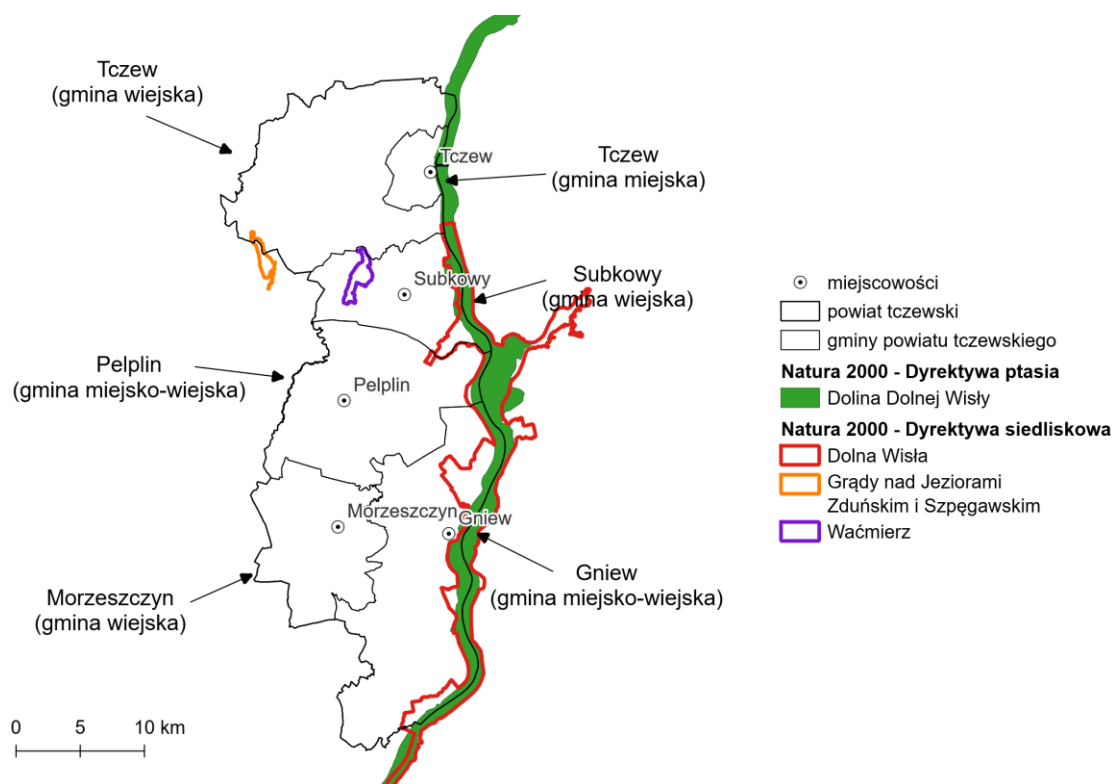
Grądy nad Jeziorami Zduńskim i Szpęgawskim (PLH220067) to niewielki obszar Natura 2000 odznaczający się urozmaiconą rzeźbą terenu. Obejmuje on zbocza rynny szpęgawskorzywałdzkiej, o zróżnicowanym nachyleniu (miejscami bardzo strome) oraz fragmenty falistej wierzchowiny morenowej z dolinami kilku niedużych cieków, uchodzących do Jez. Zduńskiego oraz kilka małych, zabagnionych zagłębień wytopiskowych. Około 90% całego obszaru zajmuje siedlisko subatlantyckiego grądu. W granicach obszaru występują też płaty siedliska łągu jesionowo-olszowego nad ciekami uchodzącymi do jeziora oraz fragment łąki ziołoroślowej nad Szpęgawą wypływającą z Jez. Zduńskiego. Znajduje się tu również wyżynne grodzisko średniowieczne, pokryte lasem, z zestawem interesujących gatunków roślin naczyniowych. W latach 2023-2024 nie podejmowano uchwał w sprawie zmiany obszaru czy celów ochrony tej formy ochrony przyrody.

Ostatni obszar Natura 2000 – Waćmierz (PLH220031) – to falisty teren, zagospodarowany rolniczo, gdzie wśród pól rozrzucone są zagłębienia z torfowiskami, eksploatowanymi

w przeszłości. Występują na nich zbiorniki o charakterze dystroficznym, zasiedlone przez strzeblę błotną (gatunek ryby). Obszar ma kształt wydłużony w kierunku północ - południe, przecięty równoleżnikowo odcinkiem szosy do Waćmierza. Pojedynczo rozrzucone gospodarstwa znajdują

się przy granicy lub na obrzeżach obszaru. W przypadku tej formy ochrony przyrody również w okresie sprawozdawczym nie podejmowano uchwał w sprawie zmiany obszaru czy celów ochrony tej formy ochrony przyrody.

Lokalizację obszarów Natura 2000 wskazano na rysunku 30.

Rysunek 30 Obszary Natura 2000 w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

UŻYTKI EKOLOGICZNE

W granicach powiatu znajduje się także sześć użytków ekologicznych:

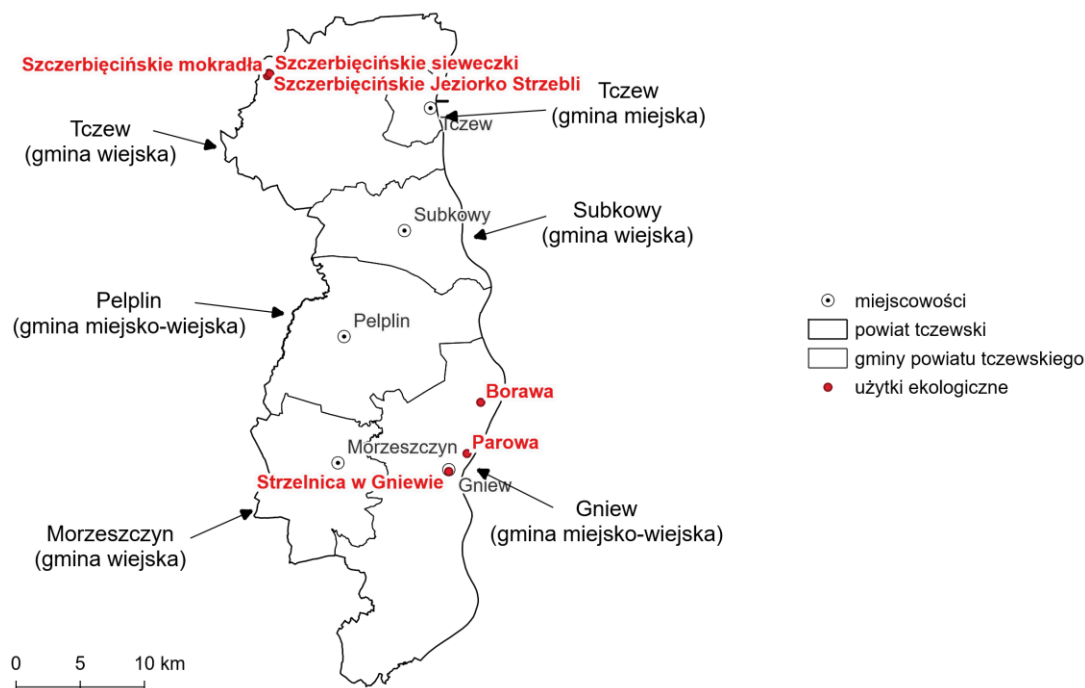
- a) trzy w gminie wiejskiej Tczew
 - Szczerbięcińskie Jezioro Strzebli,
 - Szczerbięcińskie mokradła,
 - Szczerbięcińskie sieweczki
- b) trzy w gminie Gniew:
 - Borawa,
 - Parowa,
 - Strzelnica w Gniewie.

Celem ochrony użytku ekologicznego Szczerbięcińskie Jezioro Strzebli jest ochrona zbiorowisk wodnych, nawodnych, łąkowych oraz łęgowych stanowiących siedliska zagrożonych i rzadkich gatunków fauny i flory, a w szczególności strzebli błotnej (przekopowej) *Eupallasella percnurus* (Pallas). Celem ochrony użytku ekologicznego Szczerbięcińskie mokradła jest ochrona zbiorowisk wodnych, nawodnych, torfowiskowych oraz łęgowych stanowiących siedliska zagrożonych i rzadkich gatunków fauny i flory. Użytek ekologiczny Szczerbięcińskie sieweczki ma z kolei chronić przede wszystkim siewczkę rzeczną (gatunek ptaka). Obszary te zostały utworzone w 2021 roku, nadzór nad nimi sprawuje Wójt Gminy Tczew.

Użytek ekologiczny Borawa to bardzo cenny obszar starorzecza Borawy, rzeki, która niegdyś okalała dawną wyspę, obecnie obszar wokół miejscowości Kuchnia. Obszar ten obecnie stanowi rozległe trzcinowisko i jest niezwykle wartościowym pod względem przyrodniczym siedliskiem. Użytek ekologiczny Parowa to z kolei siedlisko przyrodnicze rzadkich lub chronionych

gatunków roślin i zwierząt, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Użytek ekologiczny Strzelnica w Gniewie to cenne zimowisko nietoperzy. Celem utworzenia tej formy ochrony przyrody jest zachowanie tego stanowiska.

Lokalizacje użytków ekologicznych zlokalizowanych na terenie powiatu tczewskiego wskazano na rysunku 31.

Rysunek 31 Użytki ekologiczne w powiecie tczewskim
Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

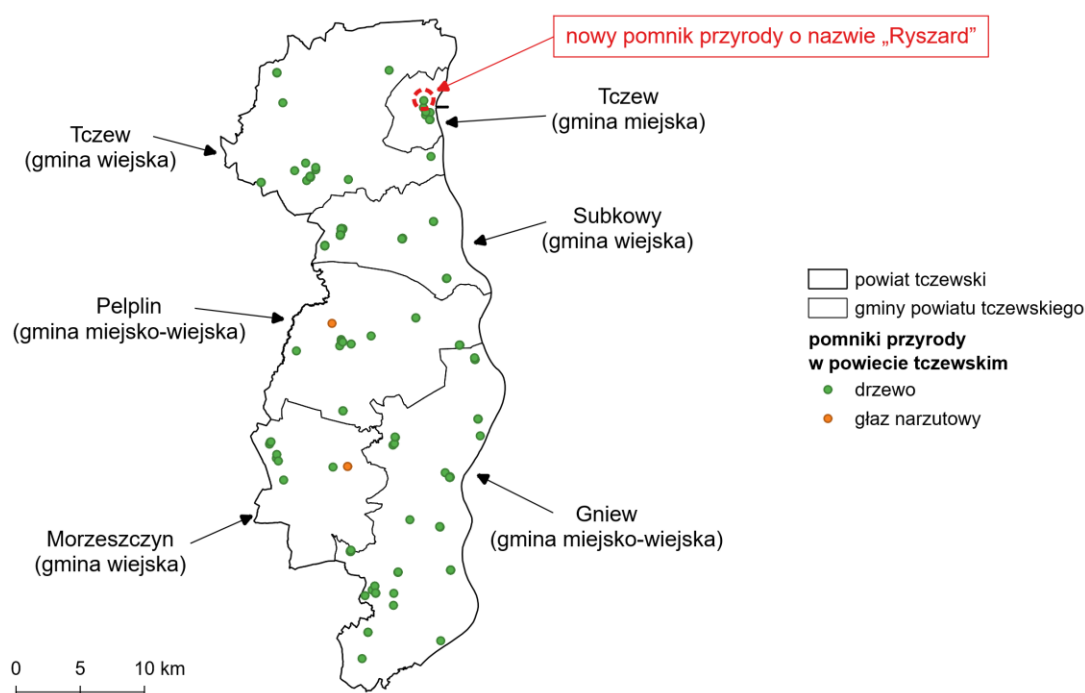
POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

W granicach powiatu tczewskiego zlokalizowanych jest aktualnie 90 pomników przyrody, z czego zdecydowaną większość stanowią pojedyncze drzewa. W okresie sprawozdawczym na terenie gminy miejskiej Tczew ustanowiony został nowy pomnik przyrody o nazwie „Ryszard”¹⁹. Pomnik znajduje się na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym 24, obr. 7, położonej w Tczewie przy ul. Kolejowej i jest to drzewo z gatunku dąb szypułkowy.

Lokalizacje pomników przyrody w powiecie wskazano na rysunku 32. Na rysunku przedstawiono również lokalizację nowo utworzonego pomnika przyrody.

¹⁹ Uchwała nr LV/659/2023 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Rysunek 32 Pomniki przyrody w powiecie tczewskim

Źródło: RDOŚ, PRG, opracowanie własne

2.10 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Zgodnie z art. 3 pkt. 23 Ustawy Prawo ochrony środowiska mianem poważnej awarii określa się „*zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*”.

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępny jest wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym:

- Zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),
- Zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR)²⁰.

Na terenie powiatu tczewskiego nie ma zakładów przemysłowych zakwalifikowanych do obu tych grup. Zgodnie z rejestrem poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w 2023 roku na obszarze powiatu nie doszło do tego rodzaju zdarzeń. Rejestr za 2024 rok nie jest jeszcze dostępny, ale Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie w piśmie z dnia 29 kwietnia 2025 roku udzieliła informacji, iż w ostatnich dwóch latach nie odnotowano tego rodzaju zdarzeń.

²⁰ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

3 WYKAZ ZREALIZOWANYCH W LATACH 2023-2024 ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU TCZEWSKIEGO

W ramach opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026” wyznaczono kierunki interwencji, cele oraz zadania do osiągnięcia do 2026 roku. Wyznaczono następujące długookresowe cele ekologiczne:

1. Poprawa jakości powietrza,
2. Utrzymanie klimatu akustycznego zgodnie z obowiązującymi normami,
3. Utrzymanie poziomu pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych,
4. Czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe,
5. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa,
6. Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin,
7. Przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb,
8. Racjonalna gospodarka odpadami,
9. Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej,
10. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków.

W kolejnych podrozdziałach zawarto syntetyczne informacje o najważniejszych zrealizowanych przedsięwzięciach i zadaniach uwzględniając poszczególne cele ekologiczne.

3.1 CEL EKOLOGICZNY: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

W tabeli 14 przedstawiono stopień realizacji zadań służących poprawie jakości powietrza na terenie powiatu tczewskiego w latach 2023-2024.

Tabela 14. Stopień realizacji zadań służących poprawie jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu tczewskiego w latach 2023-2024

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Instalowanie i modernizowanie urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza m.in. stosowanie odpylania	podmioty gospodarcze	2023-2024	Zadania realizowane bezpośrednio przez przedsiębiorstwa zlokalizowane na obszarze powiatu tczewskiego. Dane GUS wskazują, że emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych²¹ systematycznie maleje (2021 rok – 129 026 t/rok, 2022 rok – 121 323 t/rok, 2023 rok – 97 121 t/rok, 2024 rok – 88 926 t/rok), podobnie emisja zanieczyszczeń pyłowych również maleje (2021 rok – 36 t/rok, 2022 rok – 28 t/rok, 2023 rok – 21 t/rok, 2024 rok – 16 t/rok). Gardner Aerospace Tczew Sp. z o. o W latach 2023-2024 dla emiterów ujętych w decyzji na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza dla instalacji zlokalizowanych w zakładzie nie wprowadzono zmian technicznych lub technologicznych służących zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza. We wspomnianym okresie działania podjęte zostały w obszarze Spawalni, gdzie: 1. Dokonano montażu nowej, centralnej instalacji odpylana dymów spawalniczych. Do odciągu pyłów powstałych w procesie spawania aluminium zastosowano ramiona odciągowe o przyjętej wydajność 500 m³/h, co dało w sumie 5 500 m³/h dla 11 ramion odciągowych. Zastosowanie filtr kartridżowy MCP 2-8S o całkowitej powierzchni filtracyjnej 105,6 metrów kwadratowych, z systemem czyszczenia sprężonym powietrzem	brak danych

²¹ Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne ustalone przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zmianami). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowouruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Zmiana technologii i surowców w zakładach produkcyjnych na mniej emisyjne	podmioty gospodarcze		i odbiorem pyłu do pojemników. Filtr dobrano ze zintegrowanym wentylatorem FM831 11 kW. Wentylator zamontowano w obudowie dźwiękochłonnej. Dla zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego instalacji zastosowano dodatkowo tzw. łapacz iskier. 2. Wykonano modyfikację / rozbudowę istniejącego filtra do odciągu dymów przy procesie spawania TIG. Zastosowano nowe wkłady filtracyjne S.C. 178 – 132F – w liczbie 8 sztuk oraz układ napylania węglanem wapnia sterowany czasowo wraz z okablowaniem. Wymienione urządzenia pracują w obiegu zamkniętym. FAMA Sp. z o.o. z siedzibą w Gniewie W latach 2023 – 2024 nie przeprowadzano w firmie modernizacji ani inwestycji służących redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jako działania w zakresie redukcji emisji można wymienić bieżącą konserwację i przeglądy zgodne z DTR urządzeń oraz wymiany filtrów. Do malowania produktów wykonywanych na podstawie naszej dokumentacji (wyroby na rynek górniczy, około 50% wyrobów) firma stosuje mniej emisyjną farbę polimocznikową, która charakteryzuje się obniżoną zawartością LZO.	
Rozbudowa sieci ciepłowniczej	Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	2023-2024	W roku 2023 w ramach działań związanych z budową i modernizacją sieci ciepłowniczych Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. poniosło następujące koszty: GPEC EKSPERT (Tczew) - 870,7 tys. zł, GPEC PELPLIN (Pelplin) – 3,0 tys. zł. Informacje za 2024 rok będą dostępne w III kwartale 2025 roku po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego poszczególnych spółek. Długość sieci ciepłowniczej na terenie powiatu tczewskiego na koniec 2024 roku: GPEC EKSPERT – TCZEW – 59,25 km oraz GPEC PELPLIN – PELPLIN 3,71 km.	łącznie 873,7 tys. zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Rozbudowa sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	2023-2024	Zadanie realizowane przez PSG Sp. z o.o. – brak szczegółowych informacji od operatora sieci. Długość czynnej sieci ogółem w powiecie systematycznie wzrasta (2022 rok – 505,685 km, 2023 rok – 509,990 km, 2024 rok – brak danych GUS), liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) również systematycznie zwiększa się (2022 rok – 8 153 szt., 2023 rok – 8 331 szt., 2024 rok – brak danych GUS)	brak danych
Wymiana indywidualnych źródeł ciepła opalanych drewnem i węglem na mniej emisyjne lub na odnawialne źródła energii	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku	2023-2024	Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” w gminach powiatu tczewskiego. Zgodnie z informacją pozyskaną od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w latach 2023-2024 złożono łącznie 959 wniosków o przyznanie dofinansowania kompleksowej termomodernizacji budynku oraz wymiany starego i nieefektywnego źródła ciepła: – Tczew (gmina miejska) – 254 wnioski, – Gniew (gmina miejsko-wiejska) – 141 wniosków, – Morzeszczyn (gmina wiejska) – 47 wniosków, – Pelplin (gmina miejsko-wiejska) – 213 wniosków, – Subkowy (gmina wiejska) – 110 wniosków, – Tczew (gmina wiejska) – 194 wnioski Mieszkańcy najczęściej wnioskowali o dofinansowanie do pompy ciepła, montażu nowych kotłów gazowych i kotłów na biomasę.	Kwota wypłaconych dotacji w 2023 roku: 3 313 809,98 zł Kwota wypłaconych dotacji w 2024 roku: 2 176 388,81 zł
Przyjęcie uchwały antysmogowej	Marszałek Województwa	-	Na terenie województwa pomorskiego (w tym na obszarze powiatu tczewskiego) obowiązują dwie uchwały antysmogowe:	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
	Pomorskiego		– Uchwała nr 309/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze miast województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. „uchwała antysmogowa dla miast”), – Uchwała nr 310/XXIV/20 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 września 2020 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. „uchwała antysmogowa poza miastami”).	
Realizacja przyjętego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	gmina Subkowy	2016	PGN został przyjęty Uchwałą Nr XII/66/15 Rady Gminy Subkowy z dnia 27 listopada 2015 r. (zmieniony Uchwałą Nr XIX/119/16 z 1 września 2016 r.).	koszty głównie administracyjne
	gmina Tczew (gmina miejska)	2022	PGN został zmieniony Uchwałą Nr XXXIX/446/2022 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 27 stycznia 2022 r.	koszty głównie administracyjne
	gmina Tczew (gmina wiejska)	2015	PGN został zmieniony Uchwałą Nr XXII/107/2015 Rady Gminy Tczew z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Tczew".	koszty głównie administracyjne
	gmina Pelplin	2015	PGN został przyjęty Uchwałą nr XV/122/15 z dnia 30 grudnia 2015 r. Rady Miejskiej w Pelplinie.	koszty głównie administracyjne
	gmina Morzeszczyn	2023	PGN został przyjęty Uchwałą Nr XLII/270/2023 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Morzeszczyn na lata 2023-2030.	koszty głównie administracyjne
Realizacja przyjętego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej – ciąg dalszy	gmina Gniew	2016	PGN został zmieniony Uchwałą Nr XXVII/2016/16 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia zaktualizowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	koszty głównie administracyjne

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			dla Miasta i Gminy Gniew.	
Gotowość proceduralna i rozliczeniowa dla dostawców OZE z mikroinstalacji	ENERGA-OPERATOR SA, Oddział w Gdańsku	2023-2024	Wszystkie urządzenia energetyczne są eksploatowane zgodnie z przepisami tzn. poddawane cyklicznym oględzinom i pomiarom oraz wynikającym z tych czynności w razie potrzeb zabiegom doraźnym, przeglądom oraz remontom. W wyniku takiej działalności sieć funkcjonuje prawidłowo. Stacje 110/15kV, 15/15 kV oraz 15/0,4 kV połączone są pomiędzy sobą siecią linii 110 kV i 15 kV. Na terenie całego powiatu i w gminach istnieją obiekty, które z racji „ważności” posiadają dwustronne zasilanie co pozwala na ich zasilanie w sposób ciągły.	w ramach bieżącej działalności spółki
Gotowość infrastruktury do przyłączenia jednostek wytwarzania OZE				
Rozwój energetyki prosumenckiej/ mikroinstalacji	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2023-2024	Realizowane poprzez Program „Mój Prąd”, którego głównym celem jest wspieranie rozwoju energetyki prosumenckiej. Program polega na udzielaniu bezzwrotnych dotacji osobom fizycznym, które wytwarzają energię elektryczną na własne potrzeby, instalując np. panele fotowoltaiczne. Dofinansowanie z programu ma na celu nie tylko pokrycie części kosztów zakupu i montażu instalacji PV, ale również promowanie autokonsumpcji, czyli zużycia jak największej ilości wyprodukowanej energii na bieżące potrzeby gospodarstwa domowego. W latach 2023-2024 mieszkańcy powiatu tczewskiego byli beneficjentami trzech edycji programu – MP4, MP5 oraz MP6. Łączna liczba złożonych wniosków w latach 2023-2023 z terenu powiatu wyniosła 269 szt. na sumaryczną moc instalacji = 667,15 kW	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2023 roku: 1 265 736,79 zł Kwota wypłaconego dofinansowania w 2024 roku: 995 488,9 zł
Rozwój instalacji wykorzystujących biomasę z upraw energetycznych (z wykluczeniem współspalania z węglem)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	2023-2024	Zgodnie z informacją pozyskaną od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w latach 2023-2024 złożono łącznie 62 wnioski o przyznanie	Kwota wypłaconych dotacji w 2023 roku: 252 876,49 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
lub stosowanie biomasy leśnej)	i Gospodarki Wodnej w Gdańsku		dofinansowania do kotła na biomasę: – Tczew (gmina miejska) – brak wniosków, – Gniew (gmina miejsko-wiejska) – 14 wniosków, – Morzeszczyn (gmina wiejska) – 9 wniosków, – Pelplin (gmina miejsko-wiejska) – 24 wnioski, – Subkowy (gmina wiejska) – 7 wniosków, – Tczew (gmina wiejska) – 8 wnioski.	Kwota wypłaconych dotacji w 2024 roku: 369 534,12 zł
Edukacja społeczeństwa w zakresie: wpływu jakości paliw, spalania odpadów oraz palenia w kominkach na zdrowie człowieka	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023-2024	Działania edukacyjne w zakresie promocji program priorytetowego „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”.	ze środków WFOŚiGW
	gmina Gniew	2023-2024	Podejmowano działania promocyjno-informacyjne skierowane do mieszkańców i właścicieli lokali. Informacje o konieczności zgłoszenia i wymiany kotłów pozaklasowych pojawiały się w lokalnych mediach, na stronach internetowych oraz na sołeckich tablicach ogłoszeń. Ponadto informowano mieszkańców zgłaszających swoje instalacje do CEEB o obowiązkach stosowania opału o określonych parametrach oraz właściwych technik palenia w kotłach.	-
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	Prowadzono działania edukacyjne na temat szkodliwości spalania odpadów w domowych paleniskach. Co roku drukowano ulotki i plakaty informacyjne. Plakaty wywieszono w budynkach, w których nie ma centralnego ogrzewania i tablicach ogłoszeniowych. Ulotki rozdano wśród mieszkańców miasta podczas interwencji i rutynowych działań Straży Miejskiej.	2 987,18 zł
			Co roku miasto bierze czynny udział w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie Świata”. Celem akcji jest propagowanie i inicjowanie postaw odpowiedzialnych względem środowiska. Zbierane są niesegregowane odpady komunalne /śmieci/ z okolic szkół, osiedli, miejsc rekreacji, terenów komunalnych i itp. Zebrane odpady są wywożone przez Zakład Usług Komunalnych Tczew do RIPOK Tczew.	5 672,88 zł
Edukacja społeczeństwa w zakresie: wpływu jakości paliw, spalania odpadów oraz palenia w kominkach na zdrowie		2024	Prowadzono działania edukacyjne na temat szkodliwości spalania odpadów w domowych paleniskach. Co roku drukowano ulotki i plakaty informacyjne. Plakaty wywieszono w budynkach,	2 987,18

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
człowieka – ciąg dalszy			w których nie ma centralnego ogrzewania i tablicach ogłoszeniowych. Ulotki rozdano wśród mieszkańców miasta podczas interwencji i rutynowych działań Straży Miejskiej.	
			Akcja sprzątanie świata.	6 349,47 zł
	gmina Morzeszczyn	2023	Spotkania edukacyjno ekologiczne w Szkołach Podstawowych w Morzeszczynie i Nowej Cerkwii. Edukacja mieszkańców - stoisko ekologiczno - informacyjne dla mieszkańców podczas corocznych Dożynek gminnych. Spotkania polegały na edukowaniu dzieci i młodzieży o szkodliwości spalania odpadów w kotłach, oraz możliwości wymiany źródeł ciepła poprzez skorzystanie z dotacji "Czyste Powietrze".	w ramach umowy z firmą odbierającą odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych, wolontariat
		2024	Rozpropagowanie ulotek dotyczący jakości powietrza związanego ze spalaniem złej jakości paliwa. Spotkania edukacyjno ekologiczne w Szkołach Podstawowych w Morzeszczynie i Nowej Cerkwii.	w ramach umowy z firmą odbierającą odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych
	gmina Subkowy	2023-2024	W obu latach: spotkania informacyjne programu priorytetowego Czyste Powietrze, plakaty informujące o wpływie jakości paliw na zdrowie człowieka oraz dystrybucja ulotek informacyjnych, informacje na stronie internetowej gminy.	-
Realizacja zapisów Programu Ochrony Powietrza dla strefy pomorskiej	gminy powiatu tczewskiego, Starosta Tczewski	2023-2024	Jest to zadanie realizowane przez samorządy gminne i samorząd powiatowy. Każdego roku przedkładane są Zarządowi Województwa Pomorskiego sprawozdania z realizacji działań własnych i innych podmiotów z ostatniego roku obowiązywania programu. W sprawozdaniach są zawarte m.in. działania opisane w niniejszym raporcie, dlatego nie jest zasadne ich powtarzanie.	-
Systematyczna kontrola właściwej eksploatacji instalacji powodujących emisję do powietrza	Starosta w zakresie wydanych	2023	Interwencyjne kontrole w zakresie emisji z instalacji niewymagających zezwoleń (2 kontrole), jedna kontrola dotycząca emisji niezorganizowanej do powietrza.	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
	zezwoleń			
	gmina Pelplin	2023-2024	Straż Miejska w 2023 roku dokonała w 16 przypadkach kontroli palenisk. W 10 przypadkach kontrole zakończyły się pouczeniami. Sporządzono 2 notatki służbowe. Nie karano grzywną w postaci MK z art. 191 KW. W 2024 roku dokonała 12 kontroli palenisk (w 2 przypadkach przeprowadzono kontrole na terenie firm). W 9 przypadkach kontrole zakończyły się pouczeniami. Sporządzono 1 notatkę służbową. Nie karano grzywną w postaci MK z art. 191 KW.	-
	gmina Subkowy	2023-2024	Po dwie kontrole w każdym roku.	-
	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023-2024	Realizacja w ramach pracy Urzędu Gminy. Brak szczegółowych informacji.	
	gmina Morzeszczyn	2024	W 2023 roku nie przeprowadzano kontroli. W 2024 roku zostały przeprowadzone 3 kontrole dotyczące sprawdzenia deklaracji CEEB i zamontowanych źródeł ciepła.	
	gmina Gniew	2023-2024	W latach 2023-2024 pracownicy gminy nie prowadzili kontroli terenowych, podejmowano działania promocyjno-informacyjne skierowane do mieszkańców i właścicieli lokali. Informacje o konieczności zgłoszenia i wymiany kotłów pozaklasowych pojawiały się w lokalnych mediach, na stronach internetowych oraz na sołeckich tablicach ogłoszeń. Ponadto informowano mieszkańców zgłaszających swoje instalacje do CEEB o obowiązkach stosowania opału o określonych parametrach oraz właściwych technik palenia w kotłach.	-
	Straż Miejska w Tczewie	2023	Skontrolowano 23 paleniska w piecach, ujawniając 3 przypadki spalania w nich odpadów, za co nałożono 3 mandaty karne. Ponadto ujawniono 3 przypadki palenia ognisk i spalania w nich różnego rodzaju odpadów roślinnych, w przypadkach tych czynności kontrolne zakończyły się nałożeniem 3 mandatów karnych.	-
Systematyczna kontrola właściwej eksploatacji instalacji powodujących	Straż Miejska w Tczewie	2024	Skontrolowano 27 palenisk w piecach, ujawniając 6 przypadków spalania w nich odpadów, za co nałożono 1 mandat karny,	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
emisję do powietrza – ciąg dalszy			skierowano do sądu jeden wniosek o ukaranie. Ponadto ujawniono 6 przypadków palenia ognisk i spalania w nich różnego rodzaju odpadów roślinnych, tu również we wszystkich przypadkach nałożono mandaty karne	
	WIOŚ w Gdańsku	2023	W 2023 r. na terenie powiatu tczewskiego przeprowadzono 8 kontroli eksploatacji instalacji powodujących emisję do powietrza.	-
	WIOŚ w Gdańsku	2024	W 2024 r. na terenie powiatu tczewskiego przeprowadzono 6 kontroli eksploatacji instalacji powodujących emisję do powietrza.	-
Tworzenie mechanizmów kontrolowania instalacji spalania paliw	gmina Subkowy	2023	Zarządzenie Nr 42/23 Wójta Gminy Subkowy z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w paleniskach i przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej dla województwa pomorskiego na terenie Gminy Subkowy.	-
Prowadzenie monitoringu jakości powietrza atmosferycznego	GIOŚ	2023-2024	Na obszarze powiatu nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej jakości powietrza, z której wyniki są wykorzystywane w rocznych ocenach jakości powietrza w strefie pomorskiej. Najbliżej granic powiatu zlokalizowane są stacje pomiarowe w Kwidzynie i Malborku.	-
Edukacja o mechanizmach finansowania na inwestycje służące poprawie jakości	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023-2024	Działania edukacyjne w zakresie promocji program priorytetowego „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”.	ze środków WFOŚiGW

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
powietrza	gmina Pelplin	2023	10.06.2023 podczas Dni Pelplina, punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze” prowadziło akcję edukacyjno informacyjną o możliwościach finansowania przedsięwzięć związanych z wymianą źródeł ciepła. 23.11.2023 odbyło się kolejne spotkanie informacyjne od możliwościach finansowania wymian źródeł ciepła.	koszty głównie administracyjne
		2024	W 2024 roku na terenach wiejskich prowadzono serię spotkań z mieszkańcami w dniach 23.02.2024, 27.02.2024, 01.03.2024, 13.03.2024, 18.03.2024, 20.03.2024, 21.03.2024, 22.03.2024, 25.03.2024, 27.03.2024, 28.03.2024 o dofinansowaniu z programu „Czyste Powietrze”.	koszty głównie administracyjne
	gmina Gniew	2023-2024	Prowadzenie punktu informacyjnego programów "Czyste Powietrze" i "Ciepłe Mieszkanie".	22 492,00 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023-2024	Gminny Punkt Informacyjny programu „Czyste Powietrze” organizował spotkania z mieszkańcami, podczas których informowano o możliwościach programów „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”. Foldery informacyjne były dystrybuowane w budynkach Urzędu Miejskiego, przez Straż Miejską w trakcie patroli i interwencji, jak również przez Tczewskich Kurierów wraz z informacją dotyczącą konieczności wymiany pieców w domach jednorodzinnych. Współtworzone były audycje dotyczące programu Czyste Powietrze w Radiu Tczew, informacje prasowe w biuletynie "Panorama Miasta", na stronie www.tczew.pl, www.dp.tczew.pl, mediach społecznościowych, przygotowano materiały promocyjne rozdawane podczas spotkań /teczki, długopisy, torby/.	koszty głównie administracyjne
Edukacja o mechanizmach finansowania na inwestycje służące poprawie jakości powietrza – ciąg dalszy	gmina Morzeszczyn	2023-2024	Funkcjonowanie punktu doradczo- informacyjnego dla mieszkańców z terenu Gminy Morzeszczyn w celu możliwości skorzystania z dotacji na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła z programu „Czyste Powietrze” i „Ciepłe mieszkanie”.	koszty głównie administracyjne

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
	gmina Subkowy	2023	Spotkania informacyjne programu priorytetowego „Czyste Powietrze”.	koszty głównie administracyjne
		2024	Spotkania informacyjne programu priorytetowego "Czyste Powietrze" oraz informowanie o możliwości wsparcia z programu "Ciepłe Mieszkanie".	koszty głównie administracyjne
Promowanie zachowań proekologicznych tj.: korzystanie ze ścieżek rowerowych, odstępianie od spalania odpadów zielonych i odpadów z tworzyw sztucznych w piecach, zakup paliw sprawdzonej jakości, stosowanie biopaliw, naprawa urządzeń zamiast zakup nowych itp.	gmina Pelplin	2023	Na terenach sołectw prowadzono w ramach własnej działalności sołectw gminy Pelplin zajęcia dla dorosłych i dzieci o dzieleniu się roślinnością (odnózek z roślin posiadanych w domu), tworzone karmniki dla ptaków z puszek, filiżanek, butelek PET.	koszty głównie administracyjne
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023-2024	1. Kampania MIŁO! Tydzień Mobilności Aktywnej Kampania jest realizowana w związku z obchodami Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Dnia bez Samochodu. Celem akcji było pokazanie, że używanie alternatywnych form transportu takich, jak komunikacja publiczna, piesza lub rowerowa może być czymś atrakcyjnym, czymś o czym warto pomyśleć decydując się codziennie jak dotrzeć do pracy, szkoły, na pociąg, czy po zakupy. W ramach kampanii były realizowane m.in.: - Alleycat – wyścig rowerowy po ulicach miasta. - Rowerowa gra miejska – wycieczka rowerowa połączona z odkrywaniem Tczewa i jego historii. Działanie realizowane z organizacją „Dawny Tczew”. - miejski przejazd rowerowy- „Świetlik” czyli wieczorny przejazd rowerowy. Celem tej akcji jest przede wszystkim zwrócenie uwagi na problem nieoświetlonych rowerzystów i promowanie obowiązkowego oświetlania rowerów 2. Kampania „MIŁO! w mieście” Program edukacyjny kampanii MIŁO! w mieście polegał na prowadzeniu zajęć w każdym przedszkolu i szkole na podstawie opracowanych scenariuszy oraz nagradzaniu naklejkami dzieci w okresie marzec-czerwiec za docieranie do i z przedszkoli oraz	koszty głównie administracyjne

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			szkół (klasy 0-3) rowerem, hulajnogą, pieszo oraz autobusem. Była to pierwsza kampania, która zachęcała do poruszania się pieszo i autobusem. Przedszkolaki oraz uczniowie i uczennice klas 0-3, uczestniczyli w zajęciach budujących pozytywne skojarzenia z ruchem pieszym, rowerowym, a także z komunikacją publiczną. Dzieci uczyły się jak bezpiecznie poruszać się po mieście oraz ćwiczyły uważność podczas spacerów i dojazdów na hulajnodze i rowerze. 3. Konkurs “Rowerem do Pracy” Konkurs polega na promowaniu roweru jako codziennego środka transportu. Osoby uczestniczące w konkursie rejestrują swoje przejazdy do/z pracy za pomocą specjalnej aplikacji mobilnej. Wykonane przejazdy oraz przejechane km są przeliczane na specjalne punkty, które dana osoba może wymienić na nagrody: bilety do kina, vouchery do restauracji itp. Konkurs „Rowerem do Pracy” jest dla nas jednym z narzędzi do zmiany zachowań transportowych mieszkańców naszego miasta.	

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Zwiększenie efektywności energetycznej budynków poprzez termomodernizację, energooszczędne urządzenia i oświetlenie, wysokosprawne kotły grzewcze	Powiat Tczewski	2023-2024	Termomodernizacja Centrum Kształcenia Zawodowego w Tczewie. W 2023 roku wykonano inwentaryzację prac po zejściu z terenu budowy pierwszego Wykonawcy. Wykonano także prace zabezpieczające budynek szkoły. Wyplacono zaliczkę Wykonawcy obecnie realizującemu roboty budowlane. W 2024 roku w ramach zadania wykonano: – ocieplenie ścian zewnętrznych, – ocieplenie stropu i stropodachu, – częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, – przebudowę wentylacji grawitacyjnej w części dydaktycznej budynku, – modernizację węzła ciepłowniczego i instalacji ogrzewania, – montaż powietrznej pompy ciepła dla potrzeb c.w.u., – wymianę oświetlenia, – montaż instalacji paneli fotowoltaicznych PV. Zadanie zostało dofinansowane w ramach I edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.	Kwota zadania w 2023 r.: 246 317,02 zł Kwota zadania w 2024 r.: 4 632 542,33 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023-2024	W latach 2023 – 2024 Gmina Miejska Tczew realizowała projekt dofinansowany ze środków UE polegający na kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej. Kompleksową termomodernizację wykonano w następujących budynkach użyteczności publicznej: Szkoła Podstawowa nr 10, Gimnazjum nr 3, Zakład Usług Komunalnych, Sportowa Szkoła Podstawowa nr 2, Przedszkole Nr 8	Całkowity koszt realizacji projektu: 10,5 mln zł
	gmina Morzeszczyn	2023	Wymiana źródeł ciepła w Szkole Podstawowej w Nowej Cerkwi	51 474,51 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Rozwój energooszczędnych technologii w gospodarce	ZWiK w Tczewie	2023	Instalacja fotowoltaiczna – oczyszczalnia ścieków w Tczewie. Wykonano dokumentację wykonawczo-kosztorysową dla instalacji PV na dz. nr 4/17	89 456,14 zł
	ZWiK w Tczewie	2023	SUW „Motława” – Instalacja fotowoltaiczna. Realizacja robót (Cześć A i B) w latach 2025/2026.	2023 r. - 61 825,00 zł, 2024 r. – 246 321,06 zł
	ZWiK w Tczewie	2023	SUW „Motława” – pompa ciepła. Wykonano: - dokumentację projektowo-kosztorysową; - kotłownię opartą na gruntowych pompach ciepła z wykorzystaniem wody wodociągowej jako dolnego źródła wraz z instalacją fotowoltaiczną o mocy 50 kW dla potrzeb pomp ciepła	582 659,47 zł
Rozwój energooszczędnych technologii w gospodarce – ciąg dalszy	ZWiK w Tczewie	2024	Wykonano: - instalację PV o mocy 498,525 kW na dz. nr 4/17 wraz z infrastrukturą towarzyszącą (PŚ Czatkowy); W dniu 02.08.2024 r. połączono instalację do sieci Operatora OZE. W lipcu poniesiono koszt opłaty przyłączeniowej instalacji PV na dz. 4/17.	1 868 127,43 zł
	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Tczewie	2023	Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 7,8 KWp na dachu budynku usługowego w Tczewie ul. Aleja Zwycięstwa 6	56 580,00 zł
			Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 9,9 KWp na dachu budynku usługowego w Tczewie ul. Żwirki 49.	60 270,00 zł
			Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 3,6 KWp na dachu budynku usługowego w Pelplinie ul. Dworcowa 26	24 600,00 zł
Budowa nowoczesnych sieci ciepłowniczych (eliminacja strat ciepła na sieci)	Opisano w zadaniu wyżej pn. <i>Rozbudowa sieci ciepłowniczej.</i>			

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Budowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg i oznakowania drogowego	Powiat Tczewski	2024	W ramach całego zadania inwestycyjnego pn. Budowa i remont chodników w Powiecie Tczewskim 2023”. Zadanie było wykonywane w latach 2024-2025.	4,2 mln zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)
	GDDKiA, oddział w Gdańsku	2023	Rozbudowa DK22 odc. Zabagno – Swarżyn 331+000 – 333+534: budowa/modernizacja oświetlenia drogi.	źródło finansowania KFD i Budżet Państwa
	GDDKiA, oddział w Gdańsku	2024	DK22 odc. Czarlin - Knybawa 339+650 – 343+338: budowa/modernizacja oświetlenia drogi.	źródło finansowania KFD i Budżet Państwa
	gmina Pelplin	2023	W ramach zadania inwestycyjnego "Zakup, dostawa i montaż lamp solarnych na terenie Gminy Pelplin" zakupiono i zamontowano 17 sztuk oświetlenia ulicznego - Lampy solarne z panelami fotowoltaicznymi. 3 szt. w Rudnie; 2 szt. w Bielawkach; 7 szt. w Pelplinie; po 1 sztuce w: Woli, Kulicach, Rajkowach, Nowym Dworze, Rożentalu.	144 488,10 zł
	gmina Pelplin	2023	W ramach zadania inwestycyjnego "Budowa i przebudowa ul. Bielawskiej i Okoniewskiego w m. Rożental wraz z przebudową skrzyżowania ul. Bielawskiej, Limanowskiego, Pasierba i ulicy KDL." wymieniono oświetlenie uliczne.: - słupy oświetleniowe oprawami typu LED o mocy 62 W – 31 szt.; - słupy oświetleniowe oprawami typu LED o mocy 62 W- naświetlacze przejść dla pieszych – 10 szt.; - słupy oświetleniowe oprawami typu LED o mocy 51 W- naświetlacze przejść dla pieszych – 3 szt.; - słupy oświetleniowe o wys. 5,0 m z oprawami typu LED o mocy 35 W – 2 szt.; - sieć oświetleniowe – długość 1473 m	695 028,40 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Budowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg i oznakowania drogowego – ciąg dalszy	gmina Pelplin	2024	W ramach zadania inwestycyjnego "Budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego" zakupiono i zamontowano 16 lamp solarnych z panelem PV do oświetlenia ulicznego. Po 1 sztuce w: Bielawkach, Woli, Stockim Młynie, Rożentalu, Pelplinie; 4 sztuki w Rudnie; 3 sztuki w Rajkowach, 4 sztuki w Gręblinie	93 682,72 zł
	gmina Pelplin	2024	W ramach zadania inwestycyjnego Budowa i remonty dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Pelplinie. Część 1: Budowa odcinka ul. Mickiewicza (w rejonie zakładu Swisspor) w Pelplinie wykonano: - montaż i stawianie słupów oświetleniowych o masie 300 kg 12 szt. - montaż uziomów – 7,50 m - ułożenie rur osłonowych z PCW o śr. do 140 mm 113,0 m - montaż opraw oświetlenia zewnętrznego 12 szt.	221 395,32 zł
	gmina Gniew	2023	Montaż oświetlenia z zasilaniem solarno/turbinowym.	41 500,00 zł
	gmina Gniew	2024	Montaż oświetlenia z zasilaniem solarno/turbinowym.	24 600,00 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	1. poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez montaż naświetlaczy na przejściach - Budżet Obywatelski zainstalowano naświetlacze przejść dla pieszych na ulicach Armii Krajowej, Grunwaldzkiej, Saperskiej i Chopina. 2. modernizacja oświetlenia Miasta Tczewa w dwóch etapach zostało wymienione 1652 punktów świetlnych na nowoczesne oprawy lub źródła wykonane w technologii LED. 3. Wykonano rozbudowę napowietrznej linii oświetlenia zlokalizowanej przy ul. Pileckiego o jeden punkt świetlny wraz z słupem i linią napowietrzną. 4. wykonano prace związane z budową kablowej linii oświetleniowej pozwalającej na przełączenie fragmentu sieci oświetlenia Al. Solidarności z Energa Oświetlenie sp. z o.o. do infrastruktury Gminy Miejskiej w Tczewie 5. wybudowano w ramach Budżetu Obywatelskiego latarnię zasilaną z panelu solarnego oświetlającą drogę dojazdową do garaży przy ul. Jedności Narodu.	1 175 936,88 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Budowa energooszczędnych systemów oświetlenia dróg i oznakowania drogowego – ciąg dalszy	gmina Tczew	2024	1. poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez przebudowę oświetlenia przejść dla pieszych na ulicach Armii Krajowej, Konarskiego, Bałdowskiej skrzyżowanie z ul. Kasprowicza. 2. modernizacja oświetlenia Miasta Tczewa zostało wymienione 613 punktów świetlnych na nowoczesne oprawy lub źródła wykonane w technologii LED. 3. wymieniono 23 szt. kompletnych latarni na ulicach: Łaziennej, Stromej, Paderewskiego oraz na terenie parkingu przy ul. Ogrodowej w ramach Modernizacji oświetlenia Miasta Tczewa 4. wykonano dokumentację projektową dla zadania inwestycyjnego pn. „Budowa oświetlenia ul. Klima w Tczewie”.	875 052,47 zł
	gmina Subkowy	2024	W 2024 roku wszczęto postępowanie przetargowe na realizację zadania: "Wymiana tradycyjnych opraw oświetleniowych na oprawy energooszczędne na terenie Gminy Subkowy". Umowę podpisano we wrześniu 2024, z terminem realizacji 5 miesięcy. W ramach zadania wymieniono oprawy nieenergooszczędne stanowiące własność Gminy Subkowy, zasilane źródłem sodowym na nowe oprawy typu LED w 168 punktach świetlnych.	7 380,00 zł w 2024, 285 587,08 zł w 2025
Promocja i rozwój usług w zakresie gospodarowania energią	gminy powiatu tczewskiego, Powiat Tczewski	2023-2024	Realizacja w ramach wykonywanych audytów energetycznych, prac termomodernizacyjnych, rozwoju odnawialnych źródeł energii, edukacji mieszkańców.	-
Realizacja założeń do planów lub programów zaopatrzenia gmin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	gminy powiatu tczewskiego	-	5 gmin z powiatu tczewskiego (z wyjątkiem gminy Morzeszczyn) posiada Plan lub Program zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Gmina miejska Tczew przyjęła w 2023 roku aktualizację dokumentu – Uchwała Nr LXII/746/2023 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 26 października 2023 roku w sprawie przyjęcia do realizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Tczewa”. Pozostałe gminy nie aktualizowały dokumentu w okresie sprawozdawczym.	-
Powiązanie planów zagospodarowania przestrzennego z planami energetycznymi	Urząd Marszałkowski Województwa	-	Powiązanie planów zagospodarowania przestrzennego z planami energetycznymi znajdują m.in. w „Strategii Rozwoju Województwa 2030”, „Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
	Pomorskiego		bezpieczeństwa środowiskowego i energetycznego” oraz opracowaniu „Potencjał energetyczny gmin województwa pomorskiego w kontekście możliwości budowy wysp energetycznych”.	
	gmina Gniew	2023	Uwzględnianie OZE oraz technologii i paliw niskoemisyjnych jako źródeł ciepła w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miasta Gniew przy drodze krajowej Nr 91.	koszty administracyjne
	gmina Gniew	2024	Uwzględnienie OZE oraz zastosowanie niskoemisyjnych lub nieemisyjnych źródeł ciepła w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu ul. Franciszka Czarnowskiego w mieście Gniew.	koszty administracyjne

Źródło: opracowanie własne

3.2 CEL EKOLOGICZNY: UTRZYMANIE KLIMATU AKUSTYCZNEGO ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI NORMAMI

Tabela 15 zawiera sposób realizacji zadań wymienionych w harmonogramie realizacyjnym Programu Ochrony Środowiska związanych z poprawą klimatu akustycznego i ochroną mieszkańców powiatu przed nadmiernym hałasem.

Tabela 15. Stopień realizacji zadań związanych z utrzymaniem klimatu akustycznego zgodnie z obowiązującymi normami

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Miejska Tczew, Partnerzy projektu: Gmina Tczew, Gmina Subkowy, Gmina Gniew	2024	Pomorskie Trasy Rowerowe – R9 i R10. W lipcu 2024 roku zakończono końcową kontrolę projektu. Projekt był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.	-
	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	2023-2024	Na terenie powiatu tczewskiego w latach 2023-2024 wybudowano 2,07 km ciągu pieszo-rowerowego. Jego budowa była częścią zadania inwestycyjnego pn. Rozbudowa DW nr 230 na odcinku od obwodnicy Pelplina do msc. Rajkowy włącznie. W ramach zadaniach przewidziany jest do rozbudowy jeszcze jeden odcinek drogi woj. nr 230.	wartość zrealizowanych robót – 15,22 mln zł (brak możliwości wyodrębnienia jedynie kosztów ciągu pieszo-rowerowego)
	gmina Pelplin	2023	Opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy końcowego odcinka ul. Franciszka Ornassa w Pelplinie. Zaprojektowanie ul. Franciszka Ornassa na odcinku od parkingu przy Placu Grunwaldzkim do placu do zawracania na ul. Franciszka Ornassa o długości ok. 65,0 m jako ciągu pieszo – rowerowego o nawierzchni z kostki brukowej.	-
	gmina Tczew (gmina miejska)	2024	Przebudowa drogi wraz z budową drogi rowerowej – ulica Pomorska w Tczewie.	ok. 1 mln zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Osiągnięcie dopuszczalnych poziomów hałasu w otoczeniu dróg i linii kolejowych	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Centrum Realizacji Inwestycji Region Północny	-	PLK SA w latach 2023-2024 nie prowadziła monitoringu hałasu ani prac związanych z ograniczeniem hałasu. W wyniku wykonania analizy po realizacyjnej dla przedsięwzięcia „Przebudowa i rozbudowa (modernizacja) linii kolejowej E-65 Warszawa – Gdynia w granicach województwa pomorskiego, tj. od km 236+900 – 328+120; 0+000 – 26+000” wykonanej przez firmę Lemitor Ochrona Środowiska we Wrocławiu w 2018 r., gdzie stwierdzono przekroczenia norm hałasu aktualnie PLK SA przystępuje do realizacji warunków decyzji naprawczej Marszałka Województwa Pomorskiego znak DROŚ-S.726.2.2020/2022.RN z dnia 04.02.2022 r. polegających na montażu absorberów szynowych.	-
Uwzględnianie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym	gmina Gniew	2023	Konieczność zastosowania środków ograniczających hałas na terenach wystąpienia przekroczenia akustycznych w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miasta Gniew przy drodze krajowej Nr 91.	koszty administracyjne
Prowadzenie monitoringu hałasu	GDDKiA, oddział w Gdańsku	-	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku realizuje obowiązek wynikający z art. 175 ustawy Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 1973) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 140, poz. 824 ze zm.), tj. wykonuje okresowe pomiary poziomów w środowisku substancji lub energii wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów które były podstawą do wykonania strategicznym map hałasu. Dalej realizując zapisy art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54) opracowano strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie - dostępne są pod następującym adresem; https://www.gov.pl/web/gddkia/strategiczne-mapy-halasu-2022 czy ogólnodostępnych systemach informacji przestrzennych np.: Geoportal otwartych danych przestrzennych www.polska.e-mapa.net . Termin publikacji 2023 r.	

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Prowadzenie monitoringu hałasu – ciąg dalszy	ZDW w Gdańsku	2022	Zgodnie z art. 118 ust 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony Środowiska zarządcy dróg mają obowiązek co 5 lat wykonać pomiary hałasu i strategiczną mapę hałasu dla odcinków dróg, gdzie natężenie ruchu przekracza 3 mln pojazdów rocznie. Sporządzenie strategicznych map hałasu tzw. IV rundy mapowania przypadło na rok 2022 r. Mapowaniem zostały objęte 2 odcinki drogi wojewódzkiej nr 224, tj. WĘŻEŁ STANISŁAWIE /A1/ - TCZEW /GR. MIASTA/ oraz TCZEW /PRZEJŚCIE: GR. MIASTA - AL. SOLIDARNOŚCI (DK91)/ z uwagi na to, że w roku 2020 poruszało się nimi więcej niż 3 mln pojazdów. Na podstawie pomiarów poziomu hałasu sporządzono mapę hałasu dla całego województwa pomorskiego w ciągu dróg wojewódzkich na odcinkach dróg. Strategiczna mapa hałasu wraz z opracowaniem jest udostępniona na stronie https://www.zdw-gdansk.pl/zdw/menu-glowne/mapy-akustyczne/	-
Ograniczanie hałasu komunikacyjnego przez zastosowanie rozwiązań tj.: poprawa stanu nawierzchni dróg, zapewnienie płynności ruchu, stosowanie barier dźwiękochłonnych w miejscach uciążliwych akustycznie	Powiat Tczewski	2024-	Realizowane w ramach zadania „Remont nawierzchni drogi 2819G”.	1,495 mln zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg)
	Powiat Tczewski	2024	Realizowane w ramach zadania „Remont wiaduktu drogowego nad linią PKP w ciągu ulicy 30 stycznia w Tczewie”. Zadanie realizowane w latach 2024/2025.	4,5 mln zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych)
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	2023	Modernizacja drogi woj. nr 230 Brzuśce-Radostowo.	918 286,49 zł
		2023	Modernizacja drogi nr 230 na odc. 6 + 260 – km 7 + 360.	801 762,40 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Ograniczanie hałasu komunikacyjnego przez zastosowanie rozwiązań tj.: poprawa stanu nawierzchni dróg, zapewnienie płynności ruchu, stosowanie barier dźwiękochłonnych w miejscach uciążliwych akustycznie – ciąg dalszy	gmina Gniew	2023	Przebudowa drogi gminnej nr 228025G Piaseczno-Piaseckie Pola na dł. 980 mb - wykonano nawierzchnię z masy bitumicznej, utwardzono pobocza kruszywem łamanym, przebudowano zjazdy, odtworzono i wyczyszczono rowy drogowe, wybudowano kanał technologiczny.	3.751.584,70 zł
			Przebudowa dróg gminnych na Osiedlu leśnym w Tymawie wraz z niezbędną infrastrukturą - wykonano nawierzchnię z kostki brukowej betonowej, odwodnienie korpusu drogowego, przebudowano sieć kanalizacji oraz sieć wodociągową.	2.190.000,00
			Remont dróg asfaltowych na terenie Gminy Gniew - wykonanie nowych nakładek asfaltowych wraz z utwardzeniem poboczy na 10 drogach gminnych.	4.749.998,60
		2024	Remont ulicy Hallera w Gniewie - wymiana uszkodzonych płyt drogowych betonowych na nowe na odcinku - 195 mb.	275 458,50 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023-2024	W latach 2023-2024 ulice na terenie Gminy Miejskiej Tczew czyszczone były zamiatarkami: Mercedes Scherling, City Ranger Tenax Electra należącymi do Zakładu Usług Komunalnych w Tczewie (zwanego dalej ZUK). Drogi czyszczone zgodnie z przyjętym harmonogramem od 1 do 10 razy w miesiącu, przez 9 miesięcy w roku. Ulice były czyszczone metodą mokrą. Zadanie finansowano ze środków budżetu zarządcy dróg – ZUK.	-
			Na terenie miasta obowiązuje spowolnienie ruchu - tzw. strefa 30 km/h. Ograniczenie prędkości na obszarach zabudowanych do 30 km/h jest działaniem zwiększającym bezpieczeństwo ruchu drogowego, sprzyja również zmniejszeniu emisji spalin i hałasu. Wprowadzenie strefy było połączone z rewitalizacją przestrzeni publicznych oraz udostępnianiu ruchu rowerowego pod prąd. Strefy uspokojonego ruchu pozytywnie wpływają na liczbę oraz dotkliwość wypadków drogowych (szanse przeżycia wzrastają do 90%), jakość powietrza, jak i na rozwój ruchu pieszego i rowerowego.	-
	gmina Subkowy	2023	Remonty częściowe dróg gminnych.	178 226,20 zł
			Remont odcinka drogi 216001G - ul. Kasztanowa.	3 948,40 zł
			Remont zjazdu z drogi publicznej nr 216033G - ul. Hundsdorfa.	3 505,50 zł
		2024	Remont ul. Głównej (nr 216010G).	1 497 993,06 zł
			Budowa i przebudowa dróg w miejscowościach Gorzędziej i Narkowy.	850 052,36 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Ograniczanie hałasu komunikacyjnego przez zastosowanie rozwiązań tj.: poprawna stanu nawierzchni dróg, zapewnienie płynności ruchu, stosowanie barier dźwiękochłonnych w miejscach uciążliwych akustycznie – ciąg dalszy	gmina Subkowy	2024	Remonty cząstkowe dróg gminnych.	241 462,44 zł
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	2023	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 230 na odcinku od obwodnicy Pelplina do m. Rajkowy – etap 3	5,27 mln zł
		2023	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 224 na odcinku Godziszewo – węzeł autostrady A1 Stanisławie – część 1, etap 2a (3,35 km w granicach powiatu tczewskiego).	30,874 mln zł
		2023	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 224 na odcinku Godziszewo – węzeł autostrady A1 Stanisławie – część 2, etap 2b (całość w granicach powiatu tczewskiego – 3,25 km).	17,35 mln zł
		2024	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 644 na odc. km 1+670 – 2+015 oraz 2+690 – 3+160.	694 885,75 zł
		2024	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 623 na odcinku Lipia Góra – Barłożno od km 10+470 do km 11+830.	1 103 439,01 zł
		2024	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 641 na odcinku km 5+300 – 5+525 oraz 5+800 – 6+170 Rzeżęcín	790 726,34 zł
Realizacja Programów ochrony środowiska przed hałasem	Marszałek Województwa Pomorskiego	2024	Uchwałą nr 57/VI/24 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 lipca 2024 r. został przyjęty Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa pomorskiego.	-

Źródło: opracowanie własne

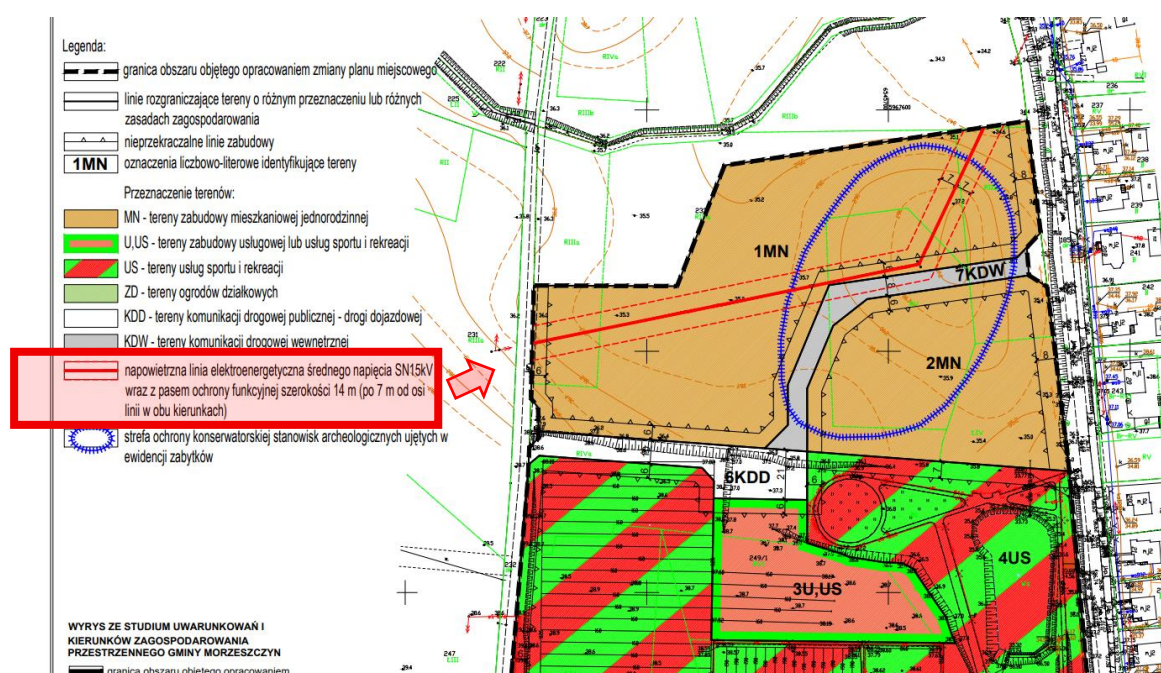
3.3 CEL EKOLOGICZNY: UTRZYMANIE POZIOMU PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ DOPUSZCZALNYCH

Dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne przewidziano do realizacji dwa zadania:

- 1) Uwzględnianie zagrożenia promieniowania elektromagnetycznego w planach zagospodarowania przestrzennego,
- 2) Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych oraz dokonywanie oceny narażenia społeczeństwa na czynniki ponadnormatywne.

OPIS REALIZACJI CELU EKOLOGICZNEGO W LATACH 2023-2024

W okresie sprawozdawczym gminy powiatu tczewskiego podjęły łącznie 15 uchwał w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmiany już istniejących mpzp. Uchwały zawierają m.in. zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, w tym np. uwzględniają pasy ochrony funkcyjnej związane z polem elektromagnetycznym linii oraz zabezpieczeniem prawidłowego funkcjonowania sieci – rysunek 33.

Rysunek 33 Fragment miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miejscowości Morzeszczyn, położonego pomiędzy ulicami Ogrodową i Polną, gmina Morzeszczyn – Uchwała nr XLV/284/2023 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 14 czerwca 2023 r.
Źródło: Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego

W kontekście wykonywania monitoringu pól elektromagnetycznych oraz dokonywania oceny narażenia społeczeństwa na czynniki ponadnormatywne, w tabeli 4 przedstawiono wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w powiecie tczewskim z lat 2023-2024. W ramach stałej sieci monitoringu wykonano pomiary w Tczewie, Gniewie i Pelplinie, a w ramach monitoringu badawczego w Morzeszczynie i Miłobądzu. Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu informując, że społeczność lokalna nie jest narażona na ponadnormatywne natężenie pól elektromagnetycznych.

3.4 CEL EKOLOGICZNY: CZYSTE WODY I BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWPOWODZIOWE

Dla celu ekologicznego czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe w harmonogramie realizacyjnym POŚ zaproponowano do realizacji następujące kilkanaście zadań. W tabeli 16 zebrano informacje o zrealizowanych w latach 2023-2024 zadaniach.

Tabela 16. Stopień realizacji zadań związanych z osiągnięciem celu ekologicznego czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Prowadzenie monitoringu potencjału ekologicznego wód powierzchniowych	GIOŚ	2023-2024	Program monitoringu wód powierzchniowych przygotowuje się na okres 6 lat. Obecnie obowiązuje cykl monitoringu na lata 2022-2027. Opracowany program ma charakter wstępny i będzie podlegał corocznej aktualizacji.	-
Prowadzenie monitoringu stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych	PIG-PIG	2023-2024	Sieć obserwacyjno-badawcza wód podziemnych liczy łącznie około 2000 punktów, w których wykonywane są pomiary i badania na potrzeby oceny stanu ilościowego (ok. 1 150 punktów), stanu chemicznego (ok. 1 500 punktów) oraz monitoringu badawczych (łącznie ok. 500 punktów). Badania położenia zwierciadła wody w większości punktów prowadzone są już za pomocą urządzeń automatycznych, a wyniki transmitowane są na serwery baz danych, co pozwala na bieżącą analizę sytuacji hydrogeologicznej. Pełna automatyzacja pomiarów położenia zwierciadła wody planowana jest do wdrożenia do roku 2026. W latach 2023-2024 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie przeprowadzał monitoringu wód podziemnych na terenie powiatu tczewskiego, dlatego w tabeli 5 przedstawiono wyniki z roku poprzedniego. W 2022 roku zbadano jakość wód podziemnych w 1 punkcie zlokalizowanym na terenie powiatu (w Tczewie) w obrębie JCWPd nr 15. Zdiagnozowano wody złej jakości.	-
Realizacja Programu „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław do roku 2030 Etap II”	PGW Wody Polskie	2016-2023	Projekt był elementem realizacji Programu „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)” zwanego „Programem Żuławskim – 2030”. W grudniu 2022 roku oficjalnie zakończono i podsumowano na konferencji realizację Programu. Realizowany od 2017 r., kosztem 130 mln. zł, projekt obejmował trzy duże inwestycje hydrotechniczne oraz szereg działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej niebędącymi pracami stricte budowlanymi. Projekt	Dofinansowanie z budżetu państwa: 19 361 784,46 zł Całkowita
Budowa i modernizacja systemu urządzeń przeciwpowodziowych				

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			obejmował realizację pięciu zadań: • Zadanie 1. Odbudowa budowli regulacyjnych na Wiśle – 19 sztuk ostróg na odcinku żuławskim rzeki Wisły; • Zadanie 2. Przebudowa ujścia Wisły – przedłużenie kierownic – prawej i lewej (ocena efektywności inwestycji „Przebudowa ujścia Wisły etap I oraz działania przygotowawcze); • Zadanie 3. Budowa wrót sztormowych na rzece Tudze – nowy obiekt zlokalizowany na rzece Tudze wraz z infrastrukturą towarzyszącą; • Zadanie 4. Przebudowa stopnia wodnego Przegalina na rzece Martwa Wisła - oprócz remontu istniejącej infrastruktury, na terenie śluzy północnej w Przegalinie zostanie utworzona przystań dla lodołamaczy należących do RZGW w Gdańsku; • Zadanie 5. System monitoringu ryzyka powodziowego (SMoRP) - celem zadania jest udoskonalenia narzędzia wspomagającego Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku w czasie analizy ryzyka powodziowego na obszarze Żuław Wiślanych.	wartość: 129 038 834,02 zł
Przeciwdziałanie zabudowie terenów zagrożonych powodzią oraz nadmiernemu uszczelnianiu powierzchni terenu			Uchwała Nr LV/661/2023 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu Starego Miasta w Tczewie - zakaz budowy nowych budynków dla części terenów zlokalizowanych w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią.	-
Zwiększenie naturalnej retencji wód	Powiat Tczewski	2023-2024	Udział powiatu w działaniach Lokalnego Partnerstwa do Spraw Wody.	-
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023-2024	Miasto co roku zleca wybranemu w wyniku przetargu wykonawcy zadanie polegające na oczyszczeniu rowów melioracyjnych odcinka Kanału Młyńskiego oraz czyszczenie piaskowników na terenie Gminy Miejskiej Tczew. Ponieważ rowy melioracyjne stanowią część większej sieci odwodnieniowej, dzięki ich systematycznemu czyszczeniu zapewniona jest drożność rowów jak i utrzymana jest trwałość ich konstrukcji (część wylotów wyposażona jest w separatory piasku i substancji ropopochodnych). Dobrze utrzymane rowy melioracyjne zapewniają szybkie i sprawne odprowadzenie	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			wody opadowej w czasie nadmiernych opadów czy występowania lokalnych podtopień.	
Zwiększenie naturalnej retencji wód – ciąg dalszy	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023	Budowa dodatkowego zbiornika retencyjnego wody w miejscowości Dąbrówka Tczewska.	354 537,40 zł
	gmina Tczew (gmina wiejska)	2024	Budowa zbiornika retencyjnego na ujęciu wody w miejscowości Lubiszewo Tczewskie.	47 232,00 zł

Źródło: opracowanie własne

3.5 CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNA GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Tabela 17. Stopień realizacji zadań związanych z ochroną przed niedoborami wód i powodzią

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody	ZWiK w Tczewie	2023	Sieć wodociągowa rejon ul. Głowackiego {część północna – ul. Ks. Popiełuszki}.	44 895,19 zł
			Sieć wodociągowa ul. Działkowa do ul. Jagiellońskiej.	506,26 zł
			Przebudowa sieci wodociągowej fi 150 ul. Jaworowa i ul. Jodłowa.	44 000,00 zł
			SUW „Park Miejski” – System zasilania studni głębinowych oraz kanały teletechniczne wraz ze światłowodami.	5 768,20 zł
			Hydrofornia „Malczewskiego” – Przebudowa budynku wraz z urządzeniami.	39 586,20 zł
		2024	Sieć wodociągowa rejon ul. Głowackiego {część południowa}.	249 060,05 zł
			Sieć wodociągowa rejon ul. Bałdowskiej.	50 000,00 zł
			Przebudowa sieci wodociągowej ul. Jedności Narodu {rejon budynków nr 16-20}.	141 173,06 zł
			Sieć wodociągowa ul. Działkowa do ul. Jagiellońskiej.	239 322,29 zł
			Sieć wodociągowa ul. Saperów do ul. Kazimierza Wielkiego.	12 501,72 zł
			Przebudowa sieci wodociągowej fi 150 ul. Jaworowa i ul. Jodłowa.	3 966,38 zł
	gmina Tczew	2023	Budowa sieci wodociągowej do kompleksu działek w miejscowości Stanisławie (dz. nr 445/10, 445/11, 160/10).	250,00 zł
			Budowa sieci wodociągowej do kompleksu działek w Dąbrówce Tczewskiej.	15 500,00 zł
			Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Swaróżyn (dz. nr 147).	76 303,25 zł
			Wykonanie spinki wodociągowej Dalwin - Łukocin.	166 200,00 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody – ciąg dalszy	gmina Tczew	2023	Wykonanie spinki wodociągowej Turze - Turze Małe.	2 035,91 zł
			Budowa sieci wodociągowej w Lubiszewie Tczewskim w rejonie ulicy Polnej.	129 610,28 zł
		2024	Budowa sieci wodociągowej do kompleksu działek w miejscowości Stanisławie (dz. nr 445/10, 445/11, 160/10).	574 843,35 zł
			Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Knybawa (dz. nr 172/12, 171/7).	149 384,15 zł
			Wykonanie spinki wodociągowej Turze - Małe Turze.	383 819,63 zł
			Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Zabagno (dz. nr 451, 254/29, 254/47, 254/34).	154 277,78 zł
			Budowa sieci wodociągowej w Lubiszewie Tczewskim (dz. nr 19/5, 19/25).	124 948,15 zł
			Wykonanie studni głębinowej na ujęciu wody w Boroszewie.	1 100,00 zł
			Wykonanie spinki wodociągowej Zabagno- Wędkowy.	35 123,88 zł
			Budowa sieci wodociągowej w Lubiszewie Tczewskim (dz. nr 76, 138/43, 138/57).	166 200,00 zł
	gmina Gniew	2023	Budowa 3.244 mb. sieci wodociągowej w miejscowości Widlice Dolne i Widlice Górne - 3.244 mb., strefowej przepompowni wody oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Opalenie.	5 000 000,00 zł
		2024	Rozbudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Jeleń.	1 443 722,63 zł
	gmina Morzeszczyn	2023	Budowa wodociągu Majewo - Królów Las - Bielsk wraz z przyłączeniami w ramach zadania pn. "Poprawa jakości wody w Gminie Morzeszczyn etap II".	519794,65
	gmina Subkowy	2023	Wykończenie obramowania stolarki okiennej i drzwiowej– SUW Brzuśce, Subkowy, Wielgłowy oraz malowanie elewacji na SUW Brzuśce.	14 900,00 zł
			Regeneracja Studni głębinowej na SUW Wiległowy.	52 426,34 zł
		2024	Remont 16 mb wodociągu – Radostowo.	6 314,82 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Prowadzenie monitoringu wody przeznaczonej do spożycia	PPIS w Tczewie	2023-2024	Jakość wody przeznaczonej do spożycia jest pod ciągłym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Tczewie. W latach 2023-2024 PPIS w Tczewie biorąc pod uwagę wyniki wszystkich badań wody przeprowadzonych w latach 2023-2024 organ stwierdził przydatność do spożycia przez ludzi wody z wodociągów publicznych znajdujących się na terenie powiatu tczewskiego.	koszty administracyjne
Ograniczenie zużycia wody na cele gospodarcze (rolnictwo, produkcja, przemysł)	ZWik w Tczewie	2024	SUW „Park Miejski” – System zasilania studni głębinowych oraz kanały teletechniczne wraz ze światłowodami. W marcu 2024 r. uzyskano pozwolenie na prowadzenie robót od Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W czerwcu 2024 r. uzyskano pozwolenie na budowę. Realizacja robót w latach następnych.	4 143,00 zł
Ograniczenie zużycia wody w gospodarstwach domowych		2024	Modernizacja zasilania i sterowania wraz z wymianą pomp {Przepompownia ul. Ceglarska}. Wykonano wymianę rozdzielnicy zasilająco-sterowniczej wraz z wymianą 2 szt. pomp zatapialnych w przepompowni ścieków przy ul. Ceglarskiej.	34 680,00 zł
		2024	Modernizacja zasilania i sterowania wraz z wymianą pomp {Przepompownia ul. Konarskiego}. Wykonano wymianę rozdzielnicy zasilająco-sterowniczej wraz z wymianą 2 szt. pomp zatapialnych w przepompowni ścieków przy ul. Konarskiego	34 680,00 zł
		2024	Modernizacja zasilania i sterowania wraz z wymianą pomp {Przepompownia ul. Chełmońskiego} {zadanie dodatkowe}. Wykonano wymianę rozdzielnicy zasilająco-sterowniczej wraz z wymianą 2 szt. pomp zatapialnych w przepompowni ścieków przy ul. Chełmońskiego.	34 680,00 zł
Edukacja w zakresie potrzeb oszczędzania wody	gminy powiatu tczewskiego, szkoły	2023-2024	Ulotki w urzędach gminy, zajęcia w szkołach podstawowych w ramach prowadzonych lekcji.	koszty administracyjne
Budowa kanalizacji sanitarnej	ZWik w Tczewie	2023	Kanalizacja sanitarna rejon ul. Głowackiego {część północna – ul. Ks. Popiełuszki}.	57 711,33 zł
		2024	Kanalizacja sanitarna rejon ul. Głowackiego {część południowa}.	13 052,50 zł
			Kanalizacja sanitarna ul. Saperów.	14 623,50 zł
			Kanalizacja sanitarna ul. Wojska Polskiego {od ul. Warsztatowej do Al. Zwycięstwa, odejścia do ul. Sobieskiego i ul. Grunwaldzkiej}.	28 399,50 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Budowa kanalizacji sanitarnej – ciąg dalszy	ZWik w Tczewie	2024	Kanalizacja sanitarna ul. Wojska Polskiego i Al. Zwycięstwa.	42 211,80 zł
			Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową (rękaw).	133 780,00 zł
			Przebudowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku przy ul. Sambora 23 {zadanie dodatkowe – awaryjne}.	13 753,38 zł
	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej do kompleksu działek w Lubiszewie Tczewskim.	674 478,14 zł
			Budowa sieci kanalizacyjnej do kompleksu działek w miejscowości Stanisławie (dz. nr 445/10, 445/11, 160/10).	750,00 zł
			Budowa sieci kanalizacyjnej w Bałdowie.	601 264,19 zł
			Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie gminy Tczew poza granicami aglomeracji ujętych w KPOSK (etap I i II) - etap II.	2 934 721,40 zł
			Budowa sieci kanalizacyjnej do kompleksu działek w miejscowości Dąbrówka Tczewska.	23 000,00 zł
			Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Lubiszewie Tczewskim w rejonie ulicy Polnej.	278 642,74 zł
		2024	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej przy ul. Łąkowej w Dąbrówce Tczewskiej.	116 527,00 zł
			Modernizacja sieci kanalizacyjnej w miejscowości Szpęgawa w obrębie działki nr 79/12.	89 762,96 zł
			Budowa sieci kanalizacji sanitarnej do kompleksu działek w Lubiszewie Tczewskim.	659 215,87 zł
			Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do gminnych budynków zlokalizowanych w Bałdowie (dz. nr 28 i 55).	30 892,00 zł
			Modernizacja tłoczni ścieków zlokalizowanej na terenie działki nr 144/1 w Miłobądku.	86 798,78 zł
	gmina Gniew	2024	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Tymawa - 4.828 mb.	4 325 351,26
	gmina Morzeszczyn	2023	Budowa kanalizacji sanitarnej - ul. Leśna Morzeszczyn.	223 071,00 zł
Budowa kanalizacji sanitarnej – ciąg	gmina Subkowy	2024	W 2024 roku wszczęto postępowanie przetargowe na realizację zadania:	14 070,29 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
dalszy			"Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brzuśce". Umowę podpisano w czerwcu 2024 r., z terminem realizacji 20 miesięcy. We wrześniu 2024 r. powołano inspektora nadzoru. W ramach zadania zaplanowane jest wykonanie robót budowlanych i instalacyjnych polegających na budowie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej wraz z przyłączami i przepompowniami.	
Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowych z urządzeniami podczyszczającymi	gmina Gniew	2023	Przebudowa ul. Pod Basztą, Sambora, Dolny Podmur, Kościelnej, Kursikowskiego, Spichrzowej i Gostomskiego - wykonanie nawierzchni z kostki granitowej, wymiana sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej;	4 494 713,13 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	"Budowa oczyszczalni wód opadowych wprowadzanych do kanału Młyńskiego – etap I" . W wyniku poniesionych nakładów wybudowano: • Separator substancji ropopochodnych wykonany z betonu C35/44 80/800 DN 600 Wysokość całkowita 3400 mm, średnica fi 2500 mm na wylocie nr W I, • Separator substancji ropopochodnych wykonany z betonu C35/44 100/1000 DN 400 Wysokość całkowita 350 0mm, średnica fi 3000 mm na wylocie nr W I, • Separator substancji ropopochodnych z osadnikiem 3 m³ wykonany z betonu C35/44 DN 250 Wysokość całkowita 2650mm, średnica fi 2000 mm o przepustowości nominalnej 15 dm³/s a maksymalnej 150 dm³/s na wylocie nr W II, • Separator substancji ropopochodnych z osadnikiem 3 m³ wykonany z betonu C35/44 15/150-3,0 DN 500 Wysokość całkowita 3500mm, średnica fi 1500 mm na wylocie nr W IV, • Separator substancji ropopochodnych wykonany z betonu C35/44 60/600 DN 400 Wysokość całkowita 4250 mm, średnica fi 3000 mm na wylocie nr W V".	505 493,10 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	"Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ulicy Przemysława II w Tczewie" .	138 077,10 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
podczyszczającymi – ciąg dalszy			W wyniku poniesionych nakładów wybudowano: - Przewód kanalizacji deszczowej z rur PCV fi 200mm SN8 typu ciężkiego - 38,00 mb, - Studnie kanalizacji deszczowej z osadnikiem fi 1200mm – 4 szt. - Wpusty uliczne z osadnikiem - 2 szt."	
			"Przebudowa kanalizacji deszczowej w rejonie ulicy Czyżykowskiej i Polnej w Tczewie". W ramach zadania wykonano sieć kanalizacji deszczowej składającą się: - z betonowego i żelbetowego WIPRO łączonych na uszczelkę fi 1200 mm - około 180m, - studni osadnikowych z kręgów żelbetowych DN 2500-5 szt., DN-3000-2 szt. Wszystkie wyposażone we włazy wentylowane typu ciężkiego. W ramach przebudowy fragmentu sieci kanalizacji sanitarnej wbudowano: - rury PVC fi 200-24 m, - studnie kanalizacyjną systemową o średnicy 425-3 szt.	746 263,25 zł
			Renowacja kanalizacji deszczowej w ulicy Gdańskiej. Wykonanie renowacji kanalizacji deszczowej o średnicy DN300 i długości 42 mb metodą bezwykopową przy zastosowaniu rękawa z włókna szklanego utwardzanego promieniami UV w rejonie ulicy Gdańskiej w Tczewie.	24 600,00 zł
		2024	„Budowa oczyszczalni wód opadowych na kolektorach deszczowych wprowadzonych do Kanału Młyńskiego - etap II”. W wyniku poniesionych nakładów wybudowano: Układ dwóch separatorów substancji ropopochodnych Q1200/13500 l/s wykonanych z betonu C35/44 80/800 wraz ze studniami zbiorczymi DN3000 i połączeniowymi DN 200DN Wysokość całkowita 3400mm, średnica fi 2500 mm na wylocie nr W III.	2 193 840,00 zł
Poprawa technologii oczyszczania ścieków i ponoszenie sprawności oczyszczalni (wprowadzenie BAT)	ZWiK w Tczewie	2023	Koncepcja rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Tczewa.	22 750,00 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
	ZWiK w Tczewie	2023	Modernizacja rozdzielni NN na Oczyszczalni Ścieków.	4 800,00 zł
Aktualizacja rejestrów zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni	gminy powiatu tczewskiego	2023-2024	Realizowane na bieżąco, w sposób ciągły przez wszystkie gminy powiatu tczewskiego. Kontrole są przeprowadzane w ramach pracy urzędów gmin.	koszty administracyjne
Kontrola umów i częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz sprawności funkcjonowania przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieskanalizowanych				

Źródło: opracowanie własne

3.6 CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN

Zadania przewidziane do realizacji w ramach tego celu ekologicznego to:

- a) Opracowanie ekspertyzy dotyczącej aktualnych i potencjalnych kolizji między eksploatacją złóż a potrzebami ochrony przyrody,
- b) Zapobieganie nielegalnej eksploatacji złóż kopalin,
- c) Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

OPIS REALIZACJI CELU EKOLOGICZNEGO W LATACH 2023-2024

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w piśmie z dnia 30.05.2025 roku (znak: DROŚ.706.26.2025.GB) udzielił informacji, że w latach 2023-2024 nie wykonywano opracowania ekspertyzy dotyczącej aktualnych i potencjalnych kolizji między eksploatacją złóż a potrzebami ochrony przyrody. W zakresie zapobiegania nielegalnej eksploatacji złóż kopalin Starostwo Powiatowe

w Tczewie wykonało w latach 2023-2024 oględziny terenu poddanego nielegalnej eksploatacji i przekazało sprawę do Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku. Decyzje Starosty Tczewskiego dotyczące rekultywacji gruntów rolnych wydane w latach 2023 – 2024 przedstawiają się następująco:

- 1) WR.6112.5.2023 z dnia 22.09.2023 r. ustalająca warunki rekultywacji dla terenu po eksploatacji złoża „Czarlin I” o powierzchni 17,1153 ha, położonego na działkach ewidencyjnych nr: 28/2, 35 i 38/5 w miejscowości Czarlin, obręb Czarlin, gmina Tczew,
- 2) WR.6122.4.2023 z dnia 04.09.2023 r. stwierdzająca wykonanie i zakończenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych złoża „Rakowiec V” o powierzchni 0,7574 ha położonego w obrębie działki ewidencyjnej nr 128, obręb Rakowiec, gmina Gniew,
- 3) WR.6122.2.2023 z dnia 09.06.2023 r. stwierdzająca wykonanie i zakończenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych części złoża „Rokitki II” o powierzchni 1,58 ha położonego w obrębie działki ewidencyjnej nr 240, obręb Rokitki, gmina Tczew,
- 4) WR.6122.6.2023 z dnia 08.11.2023 r. ustalająca warunki rekultywacji dla terenu po eksploatacji złoża „Tymawa” o powierzchni 2,8614 ha, położonego na działce nr 242 w miejscowości Tymawa, obręb Tymawa, gmina Gniew,
- 5) WR.6122.4.2024 z dnia 24.04.2024 r. ustalająca warunki rekultywacji dla terenu po eksploatacji złoża „Opalenie” o powierzchni 4,089 ha, położonego na działkach nr: 439/2, 442/1 i 442/3 w miejscowości Opalenie, obręb Opalenie, gmina Gniew,
- 6) WR.6122.5.2024 z dnia 21.05.2024 r. stwierdzająca wykonanie i zakończenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych złoża „Królów Las” o powierzchni 2,63 ha położonego w obrębie działek ewidencyjnych nr: 46/1 i 47, obręb Królów Las, gmina Morzeszczyn,
- 7) WR.6122.13.2024 z dnia 14.11.2024 r. stwierdzająca wykonanie i zakończenie rekultywacji terenów poeksploatacyjnych złoża „Opalenie” o powierzchni 4,089 ha położonego w obrębie działek ewidencyjnych nr: 439/2, 442/1 i 442/3, obręb Opalenie, gmina Gniew,
- 8) WR.6122.2.2024 z dnia 24.04.2024 r. o zmianie kierunku rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych złoża „Stanisławie I” położonego na działce nr 153/8, obręb Stanisławie, gmina Tczew.

3.7 CEL EKOLOGICZNY: PRZYWRÓCENIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU GLEB

Zadania przewidziane do realizacji w ramach tego celu ekologicznego to:

- a) Rozwój systemu monitoringu gleb,
- b) Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- c) Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, w szczególności zapobieganie dewastacji gleb hydrogeniczych,
- d) Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego,
- e) Przywracanie prawidłowych stosunków wodnych: melioracje i mała retencja, utrzymywanie oczek śródpolnych i zadrzewień,
- f) Usuwanie zanieczyszczeń gleb,
- g) Zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, dla przywrócenia im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej (m. in. przez tworzenie Wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziem)
- h) Działania naprawcze w przypadku zaistnienia szkód na powierzchni ziemi.

OPIS REALIZACJI CELU EKOLOGICZNEGO W LATACH 2023-2024

Monitoring gleb w okresie sprawozdawczym był realizowany bezpośrednio przez rolników z terenu powiatu i Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą (OSChR) w Gdańsku. Na zlecenie klientów OSChR prowadzi bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. Głównym celem prowadzonych analiz jest ocena stanu chemicznego

i fizycznego gleb, co pozwala na identyfikację potencjalnych zagrożeń dla środowiska oraz określenie ich przydatności rolniczej. W latach 2023-2024 pobrano łącznie blisko 5 tys. próbek z użytków rolnych z terenu powiatu. Wyniki obejmują 17,736 tys. ha użytków rolnych w powiecie i omówiono je z rozdziale **JAKOŚĆ GLEB**.

W zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom Starostwo Powiatowe w Tczewie w okresie sprawozdawczym przeprowadzało wizję w terenie na obszarach zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz na obszarach, gdzie występują te ruchy. Starostwo na bieżąco aktualizuje również wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi. Powierzchnia terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych na koniec 2024 roku wynosiła 12,823 ha + powierzchnia dokładnie nieustalona, nie większa niż 0,1428 ha. W zakresie informacji o zanieczyszczeniach gleby, zwiększeniu skali rekultywacji gleb, zdegradowanych i zdewastowanych, działań naprawczych w przypadku zaistnienia szkód w powierzchni ziemi RDOŚ w Gdańsku poinformował, że w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku figurują 3 wpisy dotyczące powiatu tczewskiego. Dwa wpisy do ww. rejestru dotyczą gminy Tczew (gmina wiejska) oraz jeden gminy Pelplin. Decyzje dla postępowań prowadzonych w zakresie wpisania przedmiotowych nieruchomości do tego rejestru zostały wydane przed rokiem 2023. W latach 2023 – 2024 RDOŚ nie wpisał do ww. rejestru działek znajdujących się w zasięgu powiatu tczewskiego. Jednocześnie poinformował, że w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi figurują 4 wpisy, dotyczące obszarów znajdujących się w zasięgu powiatu tczewskiego. Jeden wpis dotyczy gminy Gniew, dla tego obszaru w dniu 5 kwietnia 2024 roku organ wydał decyzję ustalającą plan remediacji. Pozostałe 3 wpisy dotyczą gminy Pelplin, dla jednego z obszarów dnia 10.05.2022 r. RDOŚ w Gdańsku wydał decyzję ustalającą plan remediacji.

Mieszkańcy powiatu tczewskiego byli w okresie sprawozdawczym beneficjentami Programu „Wapnowanie Gleb” – 17 beneficjentów w latach 2023-2024. Kwota dofinansowania:

- 2023 rok: 33 776,93 zł,
- 2024 rok: 45 463,27 zł.

Program jest zasilany środkami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW). Obsługą Programu zajmują się WFOŚiGW we współpracy z Okręgowymi Stacjami Chemiczno-Rolniczymi. Celem programu jest wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych w wyniku oddziaływania czynników antropogenicznych.

W zakresie pozostałych zadań, gminy powiatu tczewskiego udzieliły informacji, że w okresie sprawozdawczym nie wystąpiły na ich terenie szczególne szkody na powierzchni ziemi, w związku czym nie było konieczności ich likwidacji i podejmowania działań.

3.8 CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI

W tabeli 18 zebrano zbiorczo realizowane zadania w zakresie celu ekologicznego racjonalna gospodarka odpadami. W rozdziale WERYFIKACJA SYSTEMÓW GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINACH POWIATU TCZEWSKIEGO W LATACH 2023-2024 przedstawiono osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczania masy odpadów komunalnych w poszczególnych gminach i wskazano ich ocenę.

Tabela 18. Stopień realizacji zadań związanych z racjonalną gospodarką odpadami

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Budowa nowych i rozbudowa istniejących PSZOK, w tym wyposażonych w punkty napraw i ponownego wykorzystania	gmina Gniew	2024	Budowa PSZOK na terenie gminy Gniew. Punkt powstał przy ulicy Franciszka Czarnowskiego 5 w Gniewie. Punkt czynny jest we wtorki i czwartki w godzinach od 15 do 17 oraz w soboty od 9 do 13.	464 300,00 zł
	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o.	-	Zakład nie prowadził w latach 2023-2024 budowy nowych ani rozbudowy istniejącego PSZOK.	-
Rozwój selektywnego systemu zbierania odpadów, w tym odpadów zielonych i niebezpiecznych	gminy powiatu tczewskiego	2023-2024	Prowadzone są szeroko zakrojone kampanie informacyjno-edukacyjne, których celem jest zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz promowanie selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”, prowadzone są działania edukacyjne na temat szkodliwości spalania odpadów w domowych paleniskach, co roku drukowane są ulotki i plakaty informacyjne, co opisano w rozdziale: • CEL EKOLOGICZNY: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA, zadanie „Edukacja społeczeństwa w zakresie: wpływu jakości paliw, spalania odpadów oraz palenia w	głównie koszty administracyjne
Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami tj. ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, świadomego wyboru	gminy powiatu tczewskiego			

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
produktów i możliwości wielokrotnego ich użycia oraz właściwej segregacji odpadów			kominkach na zdrowie człowieka” CEL EKOLOGICZNY: OCHRONA KRAJOBRAZU I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ, zadanie „Prowadzenie edukacji ekologicznej”. Gminy powiatu tczewskiego promują również kompostowanie.	

Źródło: opracowanie własne

3.9 CEL EKOLOGICZNY: OCHRONA KRAJOBRAZU I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Tabela 19. Stopień realizacji zadań związanych z ochroną różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Opracowanie planów ochrony dla rezerwatów	RDOŚ w Gdańsku	W zasięgu powiatu tczewskiego znajdują się 3 rezerваты przyrody. Do obszarów tych należą rezerwat przyrody Opalenie, Wiosło Małe i Wiosło Duże. Dla wszystkich ww. obszarów ochrony przyrody, dokumentacja na potrzeby ustanowienia planów zadań ochronnych lub planów ochrony została opracowana przed 2023 r.		
Uwzględnianie w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin korytarzy ekologicznych oraz uszczegóławianie ich granic i wyznaczenie korytarzy rangi lokalnej, stosownie do skali dokumentu	gmina Tczew	2024	Gmina przyjęła Uchwałę nr LXX/605/2024 z dnia 15.03.2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tczew dla obszarów obrębów Rokutki, Śliwiny, Gnieszewo, Czarlin, Bałdowo.	koszty administracyjne
	gmina Gniew	2023	Zastosowanie w VIII zmianie studium podjętej Uchwałą Nr LXV/557/23 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gniew.	koszty administracyjne

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Zachowanie ciągłości przestrzennej powiązań ekologicznych, z utrzymywaniem przestrzeni wolnej od zabudowy lub ograniczenie intensywności zabudowy w ich przebiegu	Marszałek Województwa Pomorskiego, RDOŚ w Gdańsku	-	Ustalenie lokalizacji korytarzy ekologicznych następuje na poziomie dokumentów planistycznych sporządzanych przez samorząd województwa, w szczególności w ramach planu zagospodarowania przestrzennego województwa, który opracowuje marszałek województwa. W dniu 25 marca 2024 roku Sejmik podjął uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Za opracowanie projektu Planu oraz prowadzenie procedury planistycznej odpowiedzialne jest Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego. Zmiana nie została jeszcze przyjęta. Jednocześnie RDOŚ w Gdańsku informuje, że w ramach prowadzonych postępowań, w szczególności dotyczących oceny oddziaływania na środowisko, analizuje dokumentację przedsięwzięcia m.in. pod kątem możliwego wpływu na istniejące powiązania ekologiczne. W przypadku stwierdzenia ryzyka ich naruszenia, możliwe jest wskazanie odpowiednich rozwiązań mających na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko przyrodnicze.	-
Zapewnienie przejść dla zwierząt w korytarzach transportowych oraz likwidacja na ciekach wodnych barier migracyjnych dla ryb wędrownych i innych organizmów	GDDKiA, oddział w Gdańsku	2023	Przejście dla zwierząt w ciągu drogi krajowej nr 22 (odcinek drogi Zabagno – Swaróżyn) – typ: dolne – małe o przekroju łukowym. Zespolone z wodą. Oddane do użytku w 2023 roku.	brak danych
Zachowanie trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych	Nadleśnictwo Starogard	2023-2024	Istotą pracy Lasów Państwowych jest zachowanie trwałości i ciągłości gatunków leśnych na gruntach administrowanych. Nadleśnictwo Starogard zakupiło stawy paciorkowe (12 szt. o powierzchni 5,89 ha) w leśnictwie Swaróżyn, które będą w przyszłym roku poddane modernizacji ze środków Lasów Państwowych w celu retencjonowania wody. Stawy wpadają do zbiornika Węgornia (pow. ca. 9,36 ha), na którym w grudniu 2023 roku została oddana do użytku zaporą betonowa pozwalająca na retencjonowanie wody w tym zbiorniku. Całość procesu zainicjowało Nadleśnictwo Starogard, które dofinansowało dokumentację projektową, a Wody Polskie zleciły i sfinansowały budowę obiektu. Nadleśnictwo prowadzi zadania działania (w ramach dopłat rolno-środowiskowo-	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			klimatycznych) polegające na zachowaniu cennych siedlisk (wykaszenie bagien i łąk oraz pastwisk) w celu zachowania cennych siedlisk w tym gatunków roślin: np. wełnianki. Dopłaty – w ramach działalności rolnośrodowiskowej: 16,98 ha w 2023 r. 16,84 ha w 2024 r., z czego 9,45 ha objęte dokumentacją przyrodniczo siedliskową na potrzeby działania rolno-środowiskowo-klimatycznego – zobowiązanie na lata 2022-2027- utrzymanie m.in. Torfowisk, półnaturalnych łąk świeżych i półnaturalnych łąk wilgotnych.	
Ograniczenie przeznaczenia terenów zieleni pod zabudowę, odpowiednie ich kształtowanie i rewitalizacja	gmina Gniew	2023	Zastosowanie w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miasta Gniew przy drodze krajowej Nr 91.	koszty administracyjne
	gmina Gniew	2023	Zastosowanie w VIII zmianie studium podjętej Uchwałą Nr LXV/557/23 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gniew.	koszty administracyjne
	gmina Gniew	2023	Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Gniew na lata 2016-2023. Aktualizacja.	koszty administracyjne
	gmina Gniew	2024	Zastosowanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu ul. Franciszka Czarnowskiego w mieście Gniew.	koszty administracyjne
Zapobieganie rozlewaniu się zabudowy na terenach otwartych i niezabudowanych, poprzez ochronę ekosystemów naturalnych i gruntów rolnych	gminy powiatu tczewskiego	2023-2023	Realizacja poprzez uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	koszty administracyjne
Zapewnienie ochrony tworów przyrody ożywionej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej – pomników przyrody	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	Uchwała Rady Miasta Tczewa nr LV/659/2023 z dnia 23 lutego 2023 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.	koszty administracyjne
	gmina Pelplin	2024	Realizacja projektu pod nazwą: „Ochrona przyrody w Gminie Pelplin w 2024 roku poprzez zakładanie łąk kwietnych, pielęgnację pomnika przyrody oraz nasadzenie alei drzew owocowych”. Podczas realizacji zadania „Ochrona przyrody w Gminie Pelplin w 2024 roku poprzez zakładanie łąk kwietnych, pielęgnację pomnika przyrody oraz nasadzenie alei drzew owocowych”	57 116,59 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			dofinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku głównym celem było wspieranie bioróżnorodności. W zakresie ochrony przyrody założono kolejną, już trzecią łąkę kwietną w mieście przy ulicy Ornassa.	
	gmina Gniew	2023	„Czynna ochrona przyrody gminy Gniew 2023” - utrzymanie pomników przyrody i zabiegi czynnej ochrony w sąsiedztwie rezerwatu Opalenie.	30 900,00 zł
		2024	„Czynna ochrona przyrody gminy Gniew 2024” - utrzymanie pomników przyrody i zabiegi czynnej ochrony w sąsiedztwie rezerwatu Opalenie.	28 500,00 zł
Aktualizacja planów urządzenia lasów, w celu zapewnienia racjonalnego użytkowania zasobów leśnych Lasów Państwowych (kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów z zachowaniem bogactwa biologicznego siedlisk przyrodniczych, flory, fauny i grzybów)	Nadleśnictwo Starogard	-	Obowiązujący PUL przewiduje tego rodzaju działania. PUL na lata 2020-2029 dostępny jest na BIP jednostki. Ochrona gatunkowa opisana jest w Programie Ochrony Przyrody również dostępny na stronie BIP Nadleśnictwa Starogard.	-
Sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	Powiat Tczewski	-	W latach 2023-2024 na terenie powiatu tczewskiego nie zlecano ani nie zatwierdzano nowych uproszczonych planów urządzenia lasów (UPUL).	-
Aktualizacja programu zwiększania lesistości i kontynuacja zalesień z uwzględnieniem potrzeb ochrony wartościowych siedlisk nieleśnych, kształtowania korytarzy ekologicznych i rekultywacji terenów zdegradowanych	Nadleśnictwo Starogard	2023-2024	Nadleśnictwo na swojej stronie ogłaszało skupowanie gruntów nieprzydatnych rolniczo. Zakup 2024 r.: lasy – 1,78 ha, Zakup 2023 r.: Lasy: 21,48 ha, Drogi: 2,83 ha – przekształcone na Ls, Inne nieleśne: 2,1478 ha – do zalesienia – z czego przekształcono na Ls powierzchnię 0,8078 ha.	-
Prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej	Nadleśnictwo Starogard	2023-2024	Nadleśnictwo Starogard nie posiada OHZu (Ośrodek Hodowli Zwierzyny), jednak prowadzi ciągły nadzór nad prowadzeniem gospodarki łowieckiej na XII rejonie hodowlanym „Kociwie”, w skład, którego wchodzi 32 obwody łowieckie. Gospodarka łowiecka jest prowadzona w oparciu o ustawę prawo łowieckie oraz uchwały Naczelnej Rady Łowieckiej.	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Opracowanie strategii zarządzania gatunkami, w tym gatunkami problemowymi i zagrożonymi	RDOŚ w Gdańsku	2023-2024	W zakresie informacji dotyczącej opracowania strategii zarządzania gatunkami, w tym gatunkami problemowymi i zagrożonymi oraz informacji o kontroli i przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, z uwzględnieniem inwazyjnych zagrażających rodzimym gatunkom i siedliskom przyrodniczym tj. informacji dotyczących ograniczenie zagrożeń dla rodzimej przyrody RDOŚ w Gdańsku poinformował, że: a) w 2024 roku RDOŚ w Gdańsku realizował zadanie polegające na „Ocenie stanu populacji groszku wielkoprzylistkowego <i>Lathyrus pisiformis</i> na stanowisku w rezerwacie oraz przy rezerwacie przyrody <i>Opalenie</i>”. – Zadanie realizowane w ramach projektu „Ochrona przyrody w województwie pomorskim w latach 2024 – 2025”, b) w 2024 roku organ realizował zadanie polegające na „Metaplantacji osobników groszku wielkoprzylistkowego <i>Lathyrus pisiformis</i> z pobocza drogi gminnej przebiegającej wzdłuż południowej granicy rezerwatu przyrody <i>Opalenie</i> na stanowiskach w granicach rezerwatu <i>Opalenie</i>”. Zadanie realizowane w ramach projektu „Ochrona przyrody w województwie pomorskim w latach 2024 – 2025”, c) w 2024 roku organ realizował zadanie polegające na „Wykonaniu zabiegów ochrony czynnej w obszarze Natura 2000 Waćmierz” tj. zadanie polegające na usunięciu drzew i krzewów z powierzchni siedliska 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska – zadanie zrealizowane było w zasięgu obrębu Brzuśce – gmina Subkowy – Zadanie realizowane w ramach projektu „Ochrona przyrody w województwie pomorskim w latach 2024 – 2025”. Rejestr Inwazyjnych Gatunków Obcych (IGO) prowadzony jest przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Rejestr jest publicznie dostępny za pośrednictwem serwisu mapowego Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska pod adresem: http://geoserwis.gdos.gov.pl/, w zakładce dotyczącej inwazyjnych gatunków obcych. Ponadto przekazuje,	a) 14 200 zł, b) 15 000 zł, c) 13 990 zł.
Kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, z uwzględnieniem inwazyjnych zagrażających rodzimym gatunkom i siedliskom przyrodniczym				

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			że do RDOŚ w Gdańsku w latach 2023 - 2024 r. dla obszaru dotyczącego powiatu tczewskiego nie wpłynęły zgłoszenia dot. gatunku inwazyjnego.	
Wspieranie inicjatyw społecznych i wolontariatu na rzecz ochrony przyrody	Nadleśnictwo Starogard	2023-2024	Nadleśnictwo włącza się w wiele inicjatyw społecznych lub organizuje je autonomicznie. W 2023 roku na terenie leśnictwa Opalenie zorganizowano sadzenie lasu wraz ze Starostwem Powiatowym w Tczewie. Corocznie Nadleśnictwo bierze udział w festynach (Rajkowy: „Dzień Kuropaty”, Pelplin: „Dni Pelplina”), wspiera akcje organizowane w szkołach (podstawowe w Tczewie z KPP Tczew). Nadleśnictwo współpracuje z Pelplińskim Centrum Sportu, Tczewskim Centrum Sportu, sołectwem Rokitki współorganizując imprezy biegowe i rowerowe. W miejscowości Subkowy współpracuje z Gminną Biblioteką wspierając akcję sadzenia drzew na terenie placówki. Na terenie leśnictwa Dębiny wspiera biegi maratońskie i półmaratońskie organizowane przez Centrum Uzależnień w Opaleniu.	-
Prowadzenie edukacji ekologicznej	gmina Tczew	2024	Warsztaty edukacyjne prowadzone w trakcie dożynek gminnych	4 000,00 zł
			Organizacja dnia drzewa. Nasadzenia drzew i krzewów przy wiejskich świetlicach i przedszkolach	4 500,00 zł
			Nasadzenia z udziałem uczniów szkoły podstawowej w Lubiszewie Tczewskim, roślin miododajnych na gminnej pasiece oraz na terenie szkoły podstawowej w Dąbrówce Tczewskiej.	3 700,00 zł
	gmina Pelplin	2023	W kwietniu 2023 r. obchodzono TY!DZIEŃ Ziemi w Gminie Pelplin. Tydzień Ziemi w Gminie Pelplin wśród najmłodszych przebiegał pod hasłem „Zasiej miłość do Eko”. Do wszystkich Przedszkoli z terenu Gminy Pelplin trafiły kolorowanki z akcentem ekologicznym przedstawiające zastosowane na terenie Gminy rozwiązania w szczególności poruszające tematykę czystego powietrza, kredki oraz nasiona łąki kwietnej. Przez cały tydzień	5 928,17 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			w różnych placówkach na terenie Gminy realizowano różnego rodzaju akcje, warsztaty i pogadanki na temat ochrony przyrody i bioróżnorodności. Było to między innymi porządkowanie najbliższej okolicy, tworzenie nowych zielonych miejsc - zakładanie ogródków, grządek warzywnych, posianie roślin miododajnych oraz obsadzenie przez najmłodszych donic kwiatami. Przeprowadzone zostały zajęcia oraz warsztaty proekologiczne dotyczących segregacji śmieci oraz „Czystego Powietrza”, z których można było dowiedzieć się o zagrożeniach, z którymi mierzy się nasza planeta oraz sposobach w jaki sposób można im zapobiegać. Odbyły się również teatryki i programy artystyczne przygotowane przez uczniów, na których podziwiać można było wykonane przez nich rekwizyty – transparenty z hasłami nawołującymi do ochrony przyrody, części garderoby, które wykorzystane zostały podczas ekologicznego pokazu mody, można było również posłuchać piosenek o tematyce ekologicznej. Odbyły się licznie konkursy plastyczne, gdzie można było podziwiać między innymi wykonane przez dzieci „Ekoludki”, które zostały zrobione z materiałów wtórnych, wykonane dowolną techniką prace i plakaty o tematyce ekologicznej, oraz gazetki tematyczne. Dla starszych odbyły się konkursy z wiedzy o ekologii i ochronie środowiska. Klub Młodzieżowy w Pelplinie zorganizował akcję sprzątania terenów przy Wierzycy, w którą włączyli się również pracownicy UMiG w Pelplinie. Pracownicy urzędu wraz z Klubem Młodzieżowym wspólnie zadbali o teren placu zabaw Nivea na osiedlu Pólko. W akcji tej brał udział także Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin Mirosław Chyła, który pomagał swoim pracownikom. Zasadzono blisko 20 glogów oraz liczne krzewy i kwiaty.	
Prowadzenie edukacji ekologicznej – ciąg dalszy	gmina Pelplin	2023	Podczas Dni Pelplina 2023, po raz kolejny udało się utworzyć stoiska promujące działania proekologiczne, których celem było podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców oraz wspieranie bioróżnorodności. Wśród nich znalazły się m.in.: stoiska związane z odnawialnymi źródłami energii, ochroną powietrza. Największym zainteresowaniem cieszyło się stoisko, w którym pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Pelplin zachęcali do powrotu do ekologicznych ogrodów, poprzez	19 958,90 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			rozdawanie sadzonek kolorowych kwiatów, ziół oraz nasion łąki kwietnej. Każdy z zainteresowanych uczestników zabierając sadzonki miał szansę zaprosić miododajne i zapylające owady do swoich prywatnych ogrodów czy tarasów. Działanie to miało na celu wspieranie bioróżnorodności. Dodatkowo zapewniono takie atrakcje jak ekologiczne koło fortuny, EKO Gra w Kółko i Krzyżyk czy malowanie ekologicznych zakładki do książek, podstawek, piórników oraz wielorazowych toreb. Hasłami, które towarzyszyły podczas Dni Pelplina były- „Jestem EKO” oraz „Razem dla Środowiska”. Była to okazja do poszerzenia wiedzy w tematyce ekologicznej oraz rodzinnej zabawy.	
	gmina Pelplin	2023	Realizacja zadania „Lokalna edukacja ekologiczna – źródła pozyskiwania zielonej energii w Rudnie i okolicach”	83 289,56 zł
	gmina Pelplin	2024	Realizacja zadania pn. „Edukacja ekologiczna w Gminie Pelplin w 2024 roku”. Przez 6 miesięcy w gminie realizowano zadanie „Edukacja ekologiczna w Gminie Pelplin w 2024 roku” dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Wszystkie realizowane działania można było obserwować w mediach społecznościowych oraz stronie internetowej gminy. Dzięki wsparciu WFOŚ w Gdańsku w lipcu i sierpniu odbyły się dwa rodzaje warsztatów w których udział wzięło ponad 200 mieszkańców Gminy Pelplin: jedno poświęcone bioróżnorodności i ochronie ekosystemów w ramach tych warsztatów uczestnicy mogli wykonać własne zielone kokedamy, a drugie upcyclingowe warsztaty szycia na maszynie, podczas których uczestnicy mogli samodzielnie uszyć z nieużywanej już firany czy innego materiału worki na owoce i warzywa lub torby na zakupy albo worki na pieczywo, orzechy itp. Zorganizowane zostały trzy spektakle skierowane do najmłodszych uczniów z terenu gminy. Teatr Kultureska z Krakowa zaprezentował spektakl pt. „Detektyw Kot”, który w humorystyczny i angażujący sposób uczył dzieci o zasadach ochrony środowiska. Zakupiono i wyprodukowano materiały edukacyjne tj. eko memory, przesuwane puzzle oraz nasiona łąki kwietnej, aby przez zabawę uczyć	99 528,61 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			i wspierać bioróżnorodność. Przeprowadzone zostały również dwa konkursy na plakat oraz scenariusz na spot promujący Świadomą konsumpcję, gdzie po wyłonieniu i nagrodzeniu zwycięzców prace, które powstały wykorzystane zostały w Gminnej kampanii na temat niemarnowania jedzenia. Jako że jabłko od lat kojarzy nam się z Cystersami i Jarmarkiem Cysterskim w Pelplinie, to właśnie ten owoc stał się symbolem tegorocznej kampanii. W ramach kampanii między innymi do szkół i przedszkoli trafiły jabłka, sadzonki jabłoni oraz plakaty promujące gminną kampanię. We wszystkich placówkach nie tylko rozmawiano o problemie marnowania jedzenia, ale przygotowano razem z dziećmi i młodzieżą przepyszne soki, surówki, desery, szarlotki, chipsy czy racuchy – wszystkie działania mogliśmy obserwować w mediach społecznościowych szkół i przedszkoli. W ramach kampanii niemarnowania jedzenia powstała akcja zamień foliówki na wielorazówki. Do sklepów terenu Gminy Pelplin oraz na targowisko miejskie trafiły plakaty oraz woreczki wielorazowe na warzywa i owoce – w akcje włączyło się ponad 20 sklepów Jednym z najważniejszych działań w ramach projektu jest stworzenie pierwszej w mieście i Gminie „lodówki społecznej” w której jedni mieszkańcy mogą pozostawić żywność, z której inni będą mogli skorzystać. Zakupiono odpowiednią do tego celu witrynę chłodzącą i przygotowano dla niej przestrzeń z odpowiednim zabezpieczeniem przed nieodpowiednimi warunkami atmosferycznymi. Lodówka została ulokowana na terenie Spółki Pelkom przy portierni. Dzięki czemu lodówka będzie pod stałą opieką. Gmina Pelplin planuje promować ideę lodówki społecznej i uczyć swoich mieszkańców w tym zakresie. O całej kampanii przeczytać można było w lokalnej prasie oraz posłuchać audycji w Radio Głos. W kampanię oprócz szkół i przedszkoli włączyły się sklepy, instytucje kulturalne, Klub Młodzieżowy w Pelplinie, Domy Pomocy Społecznej z terenu Gminy Pelplin, Kluby Seniora oraz Spółka Pelkom.	

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Prowadzenie edukacji ekologicznej – ciąg dalszy	gmina Pelplin	2024	Ty!Dzień Ziemi! - III edycja akcji w gminie Pelplin trwająca od 22 do 28 kwietnia, była pełna różnorodnych działań, których celem było promowanie zachowań ekologicznych, propagowanie edukacji ekologicznej oraz troska o naszą planetę. Tegoroczne świętowanie rozpoczęło w Zespole Kształcenia i Wychowania w Kulicach od ekologicznej akademii. Uczniowie w przygotowanym przez siebie przedstawieniu pokazali, jak należy dbać o naszą planetę i dlaczego jest to takie ważne. Po spektaklu wszyscy udali się na akcję sprzątania świata, obejmującą swoim zasięgiem aż trzy miejscowości: Kulice, Stocki Młyn i Janiszewo. Dzięki zaangażowaniu całej szkolnej społeczności z ZKiW Kulice, druhów Ochotniczej Straży Pożarnej w Kulicach, przedstawicieli Grupy Polenergia oraz pracowników pelplińskiego urzędu, udało się pozbić ogromne ilości odpadów. W tym samym czasie, gdy starsi zajmowali się sprzątaniem, młodsi uczniowie ze szkoły w Kulicach bawili się na ekologicznym balu. Na parkiecie królował kolor zielony, a najmłodsi wykazali się kreatywnością, prezentując się w różnorodnych strojach zwierzątek. Taneczna zabawa była urozmaicona o dodatkowe atrakcje takie jak quiz o tematyce ekologicznej oraz ekologiczna foto budka. Partnerzy tego wydarzenia to Powiat Tczewski oraz „Gumeko” Sp. z o. o. Również inne szkoły z terenu Gminy Pelplin tradycyjnie włączyły się w obchody Tygodnia Ziemi organizując różnorodne inicjatywy i wydarzenia, które miały na celu propagowanie idei ekologicznych oraz podkreślenie znaczenia ochrony środowiska naturalnego. Jedną z popularnych akcji było uprzątnię terenów wokół szkół oraz ich najbliższej okolicy. Uczniowie i nauczyciele wspólnie angażowali się w usuwanie śmieci, przyczyniając się do poprawy stanu czystości i estetyki otoczenia. Niektóre szkoły postanowiły zaangażować się w działania proekologiczne poprzez organizację akcji porządkowania swoich terenów zielonych, sadzenia kwiatów, czy też zakładania łąk kwietnych. Dodatkowo, wiele szkół zorganizowało warsztaty, prelekcje i konkursy związane z tematyką ekologii, aby zwiększyć świadomość ekologiczną uczniów i zachęcić ich do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska. Część placówek przygotowała także	5824,22 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			artystyczne wystawy i przedstawienia poświęcone tematyce ekologicznej, które miały na celu przekazanie istotnych przesłań w sposób przystępny i atrakcyjny dla uczniów. Jedna z placówek zorganizowała nawet własną grę terenową, podczas której uczestnicy mogli wykazać się wiedzą na temat historycznych miejsc Pelplina oraz otaczających je pomników przyrody. W ramach obchodów Tygodnia Ziemi odbyła się także akcja „Zasiej miłość do EKO w Gminie Pelplin”. Blisko 1.000 torebek z nasionami kwiatów, traw i roślin trafiło jako dodatek do miesięcznika samorządowego „Informator pelpliński”. Dzięki temu każdy z czytelników mógł włączyć się we wspólne świętowanie poprzez zasianie własnej łąki kwietnej w swoich ogrodach, na tarasach czy balkonach. Dodatkowo, pelpliński urząd zorganizował konkurs, w którym do wygrania było urządzenie do gazowania wody „SodaStream”. Uczestnicy mieli za zadanie udokumentować, jak świętują Ty!Dzień Ziemi w Gminie Pelplin. Spośród licznych nadesłanych zdjęć, komisja konkursowa postanowiła nagrodzić akcję sprzątania świata przeprowadzoną przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Rajkowach. Również spółka „Czyste Kociewie” włączyła się w ekologiczne obchody, organizując grę miejską o nazwie „Gra dla Ziemi”. Wydarzenie zostało przygotowane przy wsparciu Państwa Małgorzaty i Seweryna Pauch z Pszczółowiska, którzy pełnili rolę koordynatorów całego przedsięwzięcia. W grze wzięło udział 8 drużyn z lokalnych szkół, które przez blisko 2 godziny, korzystając z dedykowanej aplikacji na smartfony – Actionbound – przemierzały teren miasta, wykonując różnorodne zadania o charakterze ekologicznym. Do zadań uczestników należało m. in.: rozpoznawanie miododajnych roślin, sadzenie roślin i nasion, projektowanie ekologicznego logo, rozwiązywanie zagadek, czy też odnajdywanie konkretnych punktów na mapie. W zaciętej rywalizacji najlepszą drużyną okazała się ekipa z Zespołu Kształcenia i Wychowania w Rudnie. Ekologiczna Gra Miejska „Gra dla Ziemi” nie tylko dostarczyła uczestnikom niezapomnianych wrażeń, ale przede wszystkim skłoniła do refleksji nad kondycją naszej planety oraz promowania działań proekologicznych na szczeblu lokalnym. Ty!Dzień Ziemi w Gminie Pelplin był nie tylko okazją do celebrowania	

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			piękna naszej planety, ale również dowodem na to, że lokalne społeczności mogą mieć znaczący wpływ na ochronę środowiska i promowanie zrównoważonego rozwoju. Dzięki zaangażowaniu i determinacji mieszkańców, Ty!Dzień Ziemi stał się inspiracją do podejmowania dalszych działań na rzecz naszej wspólnej przyszłości. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy zaangażowali się w obchody tego wydarzenia. Szczególnie podziękowania kierujemy do partnerów całej akcji: Grupie Polenergia, „Gumeko” Sp. z o. o., „Czyste Kociewie” Sp. z o. o., „Pelkom” Sp. z o. o., OSP Kulice, ZKiW w Kulicach oraz Powiatowi Tczewskiemu. Dzięki waszej współpracy i zaangażowaniu udało się stworzyć niezapomniane wydarzenie, które będzie miało pozytywny wpływ na nasze otoczenie i przyszłe pokolenia.	
Prowadzenie edukacji ekologicznej – ciąg dalszy	gmina Pelplin	2024	"DNI PELPLINA 2024 – Po raz trzeci można było skorzystać z stoiska ekologicznego zorganizowanego i obsługiwanego przez urzędników z Gminy Pelplin. Podczas Dni Pelplina, pracownicy urzędu wraz z Zespołem Kształcenia i Wychowania w Rudnie przy współpracy z Polenergia Farma Fotowoltaiczna 2 Sp. z o.o. wystawili stoiska ekologiczne, które zostały licznie odwiedzone przez mieszkańców Pelplina oraz gmin ościennych. Polenergia Farma Fotowoltaiczna 2 Sp. z o.o. zapewniała wsparcie w zadaniach edukacyjnych i rośliny dla mieszkańców.	9 776,54 zł
	gmina Gniew	2023	Realizacja projektu „Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju w roku 2023”.	20 000,00 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Prowadzenie edukacji ekologicznej – ciąg dalszy	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	"Realizacja projektów autorskich opracowanych przez nauczycieli, sfinansowanych przez Gminę Miejską Tczew, mających na celu kształtowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży", np.; - Parapety ozdabiamy-lepiej oddychamy. Zakup roślin (Szkoła Podstawowa nr 1). - Wycieczka do Akwarium w Gdyni (Sportowa Szkoła Podstawowa nr 2 z OI). - Projekt ekologiczny ""Zielono w szkole"" (Szkoła Podstawowa nr 4). - Konkurs na projekt torby ekologicznej (Szkoła Podstawowa nr 5). - Samodzielny montaż budek lęgowych (Szkoła Podstawowa nr 7). - Wycieczka do Akwarium w Gdyni (Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 10 z OI). - Warsztaty ""Pszczoły i ich supermoce"" (Szkoła Podstawowa nr 11). - Tworzenie klasowych ogródków (Szkoła Podstawowa nr 12).	10 512,22 zł
			Wspomaganie szkół poprzez dofinansowanie przejazdów uczniów podczas Nieobozowej Akcji LATO (także na wycieczki realizujące treści ekologiczne).	9 404,00 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2024	Organizacja Miejskiego Konkursu Ekologicznego pn. "Wisła nasza rzeka" przeznaczonego dla uczniów szkół podstawowych (zakup nagród rzeczowych dla laureatów konkursu).	1 200,00 zł
			"Realizacja projektów autorskich opracowanych przez nauczycieli, sfinansowanych przez Gminę Miejską Tczew, mających na celu kształtowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży", np.; - Parapety ozdabiamy-lepiej oddychamy. Zakup roślin. (Szkoła Podstawowa nr 1). - Nasza zielona szkoła - budowa karmników dla ptaków, recykling twórczy, sadzenie roślin, przeprowadzenie kampanii edukacyjnej dotycz. promowania zdrowej żywności i ograniczenia marnowania jedzenia (Szkoła Podstawowa nr 5). - Wycieczka do Arboretum w Wirtach (Szkoła Podstawowa nr 7).	19 294,82 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
			- Warsztaty ekologiczne - wycieczka do Małego Holendra w Żelichowie (Szkoła Podstawowa nr 8). - Warsztaty pracy z woskiem pszczelim (Szkoła Podstawowa nr 11). - Warsztaty ekologiczne (ekokosmetyki), przygotowanie ogrodów kwiatowych (Szkoła Podstawowa nr 12).	
Prowadzenie edukacji ekologicznej – ciąg dalszy	gmina Subkowy	2023-2024	Dystrybucja ulotek informacyjnych, informacje na stronie internetowej gminy.	koszty administracyjne
		2024	Spotkania edukacyjne z prawidłowej segregacji odpadów w szkole podstawowej oraz przedszkolu – czerwiec 2024 r. ok. 150 dzieci.	koszty administracyjne

Źródło: opracowanie własne

3.10 CEL EKOLOGICZNY: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH DLA LUDZI I ŚRODOWISKA ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW

Tabela 20. Stopień realizacji zadań związanych z ograniczeniem ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacji ich skutków

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Szybkie usuwanie skutków jakichkolwiek awarii w środowisku	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	2023	W roku 2023 w powiecie tczewskim zanotowano 1336 zdarzeń, w likwidacji których brały udział jednostki ochrony przeciwpożarowej. Była to najmniejsza liczba od 23 lat, kiedy w 2000 roku odnotowano łącznie 1081 wyjazdów. W roku 2023 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie, realizując zadania kontrolno - rozpoznawcze zaplanowane na ten rok, przeprowadziła na terenie powiatu tczewskiego ogółem 127 kontroli na 127 obiektach.	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Szybkie usuwanie skutków jakichkolwiek awarii w środowisku – ciąg dalszy	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	2024	W roku 2024 w powiecie tczewskim zanotowano 1 475 zdarzeń, w likwidacji których brały udział jednostki ochrony przeciwpożarowej. W roku 2024 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie, realizując zadania kontrolno - rozpoznawcze zaplanowane na ten rok, przeprowadziła na terenie powiatu tczewskiego ogółem 130 kontroli na 130 obiektach	-
Zapobieganie/usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego (sprawcy)	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	2023-2024	Nie występowały tego typu zdarzenia we wskazanym okresie.	-
Nadzór nad zakładami zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZZR i ZDR)	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	-	Nie przeprowadzano z uwagi na fakt, że zakłady zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych nie występują na terenie powiatu tczewskiego.	-
Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii	GIOŚ	2023-2024	Rejestr poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska i jest dostępny na stronie https://www.gov.pl/web/gios/di-wystepowanie-zdarzen-o-znamionach-powaznej-awarii . Rejestr dodatkowo zawiera informacje na temat każdego ze zdarzeń.	-
Monitoring i kontrola zakładów ZZR, ZDR i pozostałych pod kątem spełniania wymogów bezpieczeństwa i prewencji	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	2023-2024	Nie przeprowadzano z uwagi na fakt, że zakłady zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych nie występują na terenie powiatu tczewskiego.	-
Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych	Inspekcja Transportu Drogowego	2023-2024	Nadzór nad transportem drogowym substancji niebezpiecznych w Polsce sprawuje przede wszystkim Inspekcja Transportu Drogowego (ITD).	-

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Poprawa technicznego wyposażenia służb WIOŚ, PSP, OSP, Policja (np. zakup samochodów, sprzęt przeciwpożarniczy, sprzętu monitorującego)	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023	Dofinansowanie zakupu pojazdu oznakowanego dla Komendy Powiatowej Policji w Tczewie.	81 918,00 zł
			Dofinansowanie montażu instalacji fotowoltaicznej na budynku Komendy Powiatowej PSP w Tczewie.	20 000,00 zł
	gmina Tczew (gmina wiejska)	2023	Zakupy dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym m. in.: zakup pompy zanurzeniowej, zakup motopompy szlamowej, dofinansowanie zakupu motopompy szlamowej, zakup motopompy pożarniczej Tohatsu, zakup przyczepy transportowej, ubrań specjalnych, detektora, hełmów strażackich, wentylatora oddymiającego, pilarki do drewna, opryskiwacza plecakowego, obuwia strażackiego i rękawic specjalnych, pilarki, węży do motopompy, zestawu ratowniczego, detektora prądu, radiotelefonów.	329 122,10 zł
	gmina Tczew (gmina wiejska)	2024	Dofinansowanie zakupu sprzętu ratowniczego dla PSP jednostki ratowniczo-gaśniczej w Tczewie, w tym uniwersalne narzędzie klinujące, narzędzie wielofunkcyjne oraz multitool uniwersalny.	30 000,00 zł
			Dofinansowanie zakupu ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Swarżyn.	1 mln zł
			Dofinansowanie zakupu działka wodno-pianowego dla OSP Turze.	23 000,00 zł
			Dofinansowanie zakupu nożyco-rozpieracza dla OSP Boroszewo.	25 000,00 zł
			Dofinansowanie zakupu pralki do ubrań specjalnych dla OSP Gniszewo.	22 000,00 zł
			Dofinansowanie zakupu węży tłocznych dla 9 jednostek OSP z terenu Gminy Tczew.	22 500,00 zł
			Dofinansowanie zakupu pompy z kompletem węży, obuwia strażackiego, ubrań specjalnych i hełmów strażackich, podpór stabilizujących, myjki do węży, lancy gaśniczej, sprężarki powietrza, wysysacza głębinowego, rękawic specjalnych.	39 380,00 zł
Poprawa technicznego wyposażenia			Zakupy dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym m. in. opon do	168 857,95 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
służb WIOŚ, PSP, OSP, Policja (np. zakup samochodów, sprzęt przeciwpożarniczy, sprzętu monitorującego) – ciąg dalszy			samochodu pożarniczego, doposażenia pomieszczenia w remizie, materiałów do wykonania remontu pomieszczenia remizy, ubrań koszarowych, piły, części do wymiany w samochodach pożarniczych, kominarek strażackich i pęteli zapaśniczych, agregatu prądotwórczego, wyposażenia do torby medycznej, środka pianotwórczego, detektora napięcia przemiennego, lancy gaśniczej, pilarki spalinowej i podkrzesywarki oraz pozostałego sprzętu ratowniczo-gaśniczego.	
	gmina Pelplin	2023	Samochód specjalny średni dla OSP Kulice.	200 000,00 zł
			Samochód specjalny średni dla OSP Wlk. Garc.	200 000,00 zł
			Aparaty powietrzne nadciśnieniowe (szt. 2) - (Gmina - 9 000 zł., Skarb Państwa - 6 000 zł.) - OSP Wlk. Garc.	15 000,00 zł
			Cylinder rozpierający (sprzęt ratownictwa drogowego) - (Gmina - 5 000 zł., Skarb Państwa - 8 000 zł., środki własne OSP - 500 zł.) - OSP Wlk. Garc	13 500,00 zł
		2024	Wentylator oddymiający - (Gmina - 11 800 zł., Urząd Marszałkowski - 20 000 zł.) - OSP Pelplin.	31 800,00 zł
			Motopompa pływająca Niagara - (Gmina - 2 000 zł, Skarb Państwa - 1 230 zł., środki własne OSP - 3 230 zł.) - OSP Lignowy.	5 250,00 zł
			Przenośne urządzenie pianowe - (Gmina - 5 000 zł., środki własne OSP - 1 200 zł.) - OSP Pelplin.	6 200,00 zł
			Aparaty powietrzne nadciśnieniowe - (Gmina - 5 000 zł., Skarb Państwa - 6 700 zł., środki własne OSP - 3 300 zł.) - OSP Wlk. Garc.	15 000,00 zł
	gmina Tczew (gmina miejska)	2023	Zakup paliwa, naprawa samochodów i sprzętu ratowniczego, zakup sprzętu ratowniczego, OC samochodu, szkolenie, ubezpieczenie i badania strażaków ratowników, badania techniczne samochodów i sprzętu, opłata za pomieszczenia OSP, zakup sortów mundurowych, wypłatę ekwiwalentu.	74 620,99 zł
		2024	Zakup paliwa, naprawa samochodów i sprzętu ratowniczego, zakup sprzętu ratowniczego, OC samochodu, szkolenie, ubezpieczenie i badania okresowe strażaków ratowników, badania techniczne samochodów i sprzętu, opłatę za pomieszczenia OSP, zakup sortów mundurowych, wypłatę ekwiwalentu.	119 703,02 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Poprawa technicznego wyposażenia służb WIOŚ, PSP, OSP, Policja (np. zakup samochodów, sprzęt przeciwpożarniczy, sprzętu monitorującego) – ciąg dalszy	gmina Morzeszczyn	2023	Zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego dla OSP Nowa Cerkiew.	750 000,00 zł
		2023	Zakup sprzętu na potrzeby jednostek OSP z terenu Gminy.	12 000,00 zł
		2024	Zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego dla OSP Morzeszczyn.	815 000,00 zł
		2024	Zakup sprzętu na potrzeby jednostek OSP z terenu Gminy.	10 000,00 zł
	gmina Subkowy	2023	Doposażenie jednostki OSP z terenu gminy - zakup aparatów powietrznych PROPAK-F-EZ FLO-SDC-(V2) Scott- 2 szt.	15 000,00 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - realizacja zadania POMORSKIE OSP 2023.	28 700,00 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - zakup węży tłocznych W42/20 - 5 szt.	2 012,71 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - zakup butów specjalnych.	1 413,27 zł
		2024	Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - realizacja zadania POMORSKIE OSP 2024, w tym zakup kamery termowizyjnej z akcesoriami.	28 700,00 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - zakup aparatu powietrznego FENZY z butlą kompozytową.	5 750,00 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - zakup aparatu powietrznego PROPAK-F-EZ FLO-SDC-(V2) Scott z kamerą termowizyjną 3M Scott Sight Pro.	20 000,00 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - zakup miernika wielogazowego Altair 4XR.	3 444,00 zł
			Doposażenie jednostki OSP z terenu Gminy - zakup zestawu do wyważania drzwi.	13 500,00 zł

Zadanie	Podmiot realizujący zadanie/źródło informacji	Realizacja		
		Rok	Opis	Koszty (jeśli podano)
Aktualizacja informacji o zakładach o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	-	Nie aktualizowano informacji o zakładach ZZR i ZDR z uwagi na brak ich występowania na terenie powiatu tczewskiego	-
	Powiat Tczewski	2023	Aktualizacja Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego.	-
Organizacja szkoleń i ćwiczeń dla podmiotów administracji publicznej, służb ratowniczych i porządkowych oraz prowadzących zakład ZZR, ZDR	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	2023-2024	Nie prowadzono z uwagi na brak tego typu zakładów na terenie powiatu tczewskiego.	-
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań na wypadek wystąpienia poważnych awarii	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie	2023-2024	W 2023 r. przeprowadzono 45 zajęć kształcących w Sali edukacyjnej „Ognik”, w których uczestniczyło 871 uczniów i 98 nauczycieli natomiast w 2024 r. odbyły się 34 spotkania, w których udział wzięło 748 uczniów i 82 nauczycieli.	-

Źródło: opracowanie własne

4 ANALIZA WSKAŹNIKOWA I OCENA KOŃCOWA

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026” zawiera wskaźniki efektywności realizacji celów Programu, które wynikają z przeprowadzanych działań. Wyniki oceny stanowią podstawę kolejnej aktualizacji programu. W kolejnej tabeli przedstawiono najważniejsze wskaźniki monitorowania określone w Programie i wartości, które zostały osiągnięte wraz z ich oceną. Należy wskazać, że niektóre wskaźniki i dane, które były przewidziane w Programie Ochrony Środowiska nie zostały przedstawione w raporcie z uwagi na brak dostępności odpowiednich informacji.

Tabela 21. Wskaźniki efektywności realizacji celów „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026”

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
CEL EKOLOGICZNY: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA					
1.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych (GUS) w t/rok	8 697	8 723	7 565 (2024 rok)	ocena pozytywna, spadek ilości zatrzymanych lub zneutralizowanych zanieczyszczeń pyłowych wynika z mniejszej ilości zanieczyszczeń (wskaźnik nr 3)
2.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych z zakładów szczególnie uciążliwych (GUS)	99,6	99,9	99,8 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost % zanieczyszczeń pyłowych zatrzymanych lub zneutralizowanych
3.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych (GUS) w t/rok	37	9	16 (2024 rok)	ocena pozytywna, spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych
4.	Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej w jednostkach koncesjonowanych w km (GUS)	32,9	40,0	62,96 ²³ (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost długości sieci ciepłej
5.	Liczba odbiorców gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp.] (GUS)	7 016	10 000	8 091 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby odbiorców gazu
6.	Czy przyjęto uchwałę antysmogową dla miast i poza miastami (Dz. U. Woj. Pom.)	NIE	TAK	TAK (2024 rok)	ocena pozytywna, uchwały antysmogowe zostały przyjęte w 2020 roku ²⁴
7.	Liczba gmin posiadających przyjęty PGN	6	6	6 (2024 rok)	ocena pozytywna, gminy powiatu tczewskiego posiadają Plany Gospodarki Niskoemisyjnej
8.	Liczba instalacji OZE (wykaz OZE publikowany przez Urzędu Regulacji Energetyki) w szt.	14	20	32 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby instalacji OZE (wykaz URE) ²⁵

²² w zależności od możliwości pozyskania danych: stan na koniec 2023 lub 2024 roku (w nawiasie podano który rok)²³ dane Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.²⁴ <https://bip.pomorskie.eu/v,24356,uchwały-antysmogowe.html>²⁵ <https://www.ure.gov.pl/pl/oze/potencjal-krajowy-oze/8108.Instalacje-odnawialnych-zrodel-energii-wg-stanu-na-dzien-31-grudnia-2019-r.html>

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
9.	Moc zainstalowana w instalacjach OZE (wykaz OZE publikowany przez Urząd Regulacji Energetyki) w MW	77,382	100,00	119,539 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost mocy zainstalowanej w instalacjach OZE (wykaz URE)
10.	Liczba instalacji wykorzystujących hydroenergię (wykaz OZE publikowany przez Urząd Regulacji Energetyki) w szt.	5	7	4	wartość nie została osiągnięta, rozwijano inne źródła OZE (wskaźniki 11-13)
11.	Liczba instalacji wykorzystujących energię wiatru (wykaz OZE publikowany przez Urząd Regulacji Energetyki) w szt.	6	6	7	wartość została osiągnięta
12.	Liczba instalacji wykorzystujących energię promieniowania słonecznego (wykaz OZE publikowany przez Urząd Regulacji Energetyki) w szt.	2	5	20	wartość została osiągnięta
13.	Liczba instalacji wykorzystujących biogaz (wykaz OZE publikowany przez Urząd Regulacji Energetyki) w szt.	0	1	1	wartość została osiągnięta
14.	Liczba instalacji wykorzystujących biomasę (wykaz OZE publikowany przez Urząd Regulacji Energetyki) w szt.	0	1	0	wartość nie została osiągnięta, rozwijano inne źródła OZE (wskaźniki 11-13)
15.	Liczba kontroli w ciągu roku właściwej eksploatacji instalacji powodujących emisję do powietrza w szt. (dane z WIOŚ za 2019 r.)	10	wg potrzeb	6 (2024 rok)	ocena pozytywna, kontrole były przeprowadzane
16.	Klasa jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla następujących substancji: benzen, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i PM _{2,5} w strefie pomorskiej (monitoring WIOŚ)	A	A	A (2024 rok)	bez zmian, ocena pozytywna, nie odnotowano pogorszenia standardów jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla następujących substancji: benzen, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i PM _{2,5} w strefie pomorskiej
17.	Klasa jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla PM ₁₀ (monitoring WIOŚ)	C	A	A (2024 rok)	poprawa jakości powietrza, ocena pozytywna

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
18.	Klasa jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla PM _{2,5} II faza (monitoring WIOŚ)	C1	A1	A1 (2024 rok)	poprawa jakości powietrza, ocena pozytywna
19.	Klasa jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla benzo(a)pirenu w PM ₁₀ (monitoring WIOŚ)	C	A	A (2024 rok)	poprawa jakości powietrza, ocena pozytywna
20.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (ogółem) kWh (GUS)	619	500	635,6 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta, wzrost wyniku z większej liczby odbiorców energii elektrycznej (wskaźnik 21)
21.	Odbiorcy energii elektrycznej ogółem w szt. (GUS)	36 632	37 000	42 105 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby odbiorców energii elektrycznej
22.	Zużycie energii elektrycznej ogółem w MWh	71 662,79	70 300,00	70 917,36 (2023 rok)	ocena pozytywna, spadek zużycia energii elektrycznej ogółem
23.	Liczba aktualnych projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla poszczególnych gmin (informacja od gmin powiatu)	5	6	5 (2024 rok)	wartość nie została osiągnięta
CEL EKOLOGICZNY: UTRZYMANIE KLIMATU AKUSTYCZNEGO ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYMI NORMAMI					
24.	Długość ścieżek rowerowych ogółem w km (GUS)	37,5	zwiększenie długości	52,2 (2023 rok)	ocena pozytywna, nastąpił wzrost długości ścieżek rowerowych ogółem
25.	Długość ścieżek rowerowych będących pod zarządem gmin w km (GUS)	20,4	zwiększenie długości	27,0 (2023 rok)	ocena pozytywna, nastąpił wzrost długości ścieżek rowerowych pod zarządem gmin
26.	Długość ścieżek rowerowych będących pod zarządem powiatu w km (GUS)	6,0	zwiększenie długości	6,6 (2023 rok)	ocena pozytywna, nastąpił wzrost długości ścieżek rowerowych pod zarządem powiatu

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
27.	Długość ścieżek rowerowych będących pod zarządem urzędu marszałkowskiego [km] (GUS)	11,1	zwiększenie długości	18,6 (2024 rok)	ocena pozytywna, nastąpił wzrost długości ścieżek rowerowych pod zarządem województwa
28.	Liczba pojazdów osobowych zarejestrowanych na terenie powiatu [szt.] (GUS)	66 438	66 000	75 413 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta, wzrost liczby wynika z rozwoju cywilizacyjnego powiatu
29.	Liczba pojazdów ciężarowych zarejestrowanych na terenie powiatu [szt.] (GUS)	9 143	9 000	10 164 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta, wzrost liczby wynika z rozwoju cywilizacyjnego powiatu
30.	Drogi gminne w powiecie o nawierzchni twardej [km] (GUS)	289,0	zwiększenie długości	331,5 (2023 rok)	ocena pozytywna, długość dróg gminnych o nawierzchni twardej wzrosła
31.	Drogi gminne w powiecie o nawierzchni twardej ulepszonej [km] (GUS)	211,5	zwiększenie długości	267,1 (2023 rok)	ocena pozytywna, długość dróg gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej wzrosła
32.	Drogi gminne w powiecie o nawierzchni gruntowej [km] (GUS)	224,4	zwiększenie długości	241,0 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta
33.	Drogi powiatowe w powiecie o nawierzchni twardej [km] (GUS)	194,00	zwiększenie długości	179,4 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta
34.	Drogi powiatowe w powiecie o nawierzchni twardej ulepszonej [km] (GUS)	178,5	zwiększenie długości	177,6 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta
35.	Drogi powiatowe w powiecie o nawierzchni gruntowej [km] (GUS)	0	0	14,1 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta
36.	Czynne przystanki autobusowe [szt.] (GUS)	479	500	557 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby przystanków autobusowych

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
CEL EKOLOGICZNY: UTRZYMANIE POZIOMU PÓŁ ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ DOPUSZCZALNYCH					
37.	Liczba nadajników telefonii komórkowej (Starostwo Powiatowe)	43	43	90 (2024 rok)	wartość nie została osiągnięta, wzrost liczby nadajników wynika np. ze wzrostu zapotrzebowania na transfer danych, rozwoju nowych technologii (np. 5G)
38.	Liczba punktów pomiarowych, w których doszło do przekroczenia norm poziomu pola elektromagnetycznego (monitoring WIOŚ)	0	0	0 (2024 rok)	ocena pozytywna, nie odnotowano przekroczeń norm poziomu pola elektromagnetycznego
CEL EKOLOGICZNY: CZYSTE WODY I BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWPOWODZIOWE					
39.	Ocena stanu ogólnego JCWPd w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły w 2016 r. z porównaniem do oceny do aktualizacji, która winna być po 6 latach, czyli w roku 2022 dla PCWPd PLGW200013	dobry	dobry	dobry ²⁶	bez zmian, dobry stan ogólny
40.	j.w. dla PCWPd PLGW200015	dobry	dobry	dobry ²⁷	bez zmian, dobry stan ogólny
41.	j.w. dla PCWPd PLGW200028	dobry	dobry	dobry ²⁸	bez zmian, dobry stan ogólny
42.	j.w. dla PCWPd PLGW200029	dobry	dobry	dobry ²⁹	bez zmian, dobry stan ogólny

²⁶ na podstawie publikacji: OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH W DORZECZACH – stan na rok 2022, tabela 39

²⁷ na podstawie publikacji: OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH W DORZECZACH – stan na rok 2022, tabela 39

²⁸ na podstawie publikacji: OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH W DORZECZACH – stan na rok 2022, tabela 39

²⁹ na podstawie publikacji: OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH W DORZECZACH – stan na rok 2022, tabela 39

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
43.	Ocena stanu ogólnego JCWP w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły w 2016 r. z porównaniem do oceny do aktualizacji, która winna być po 6 latach, czyli w roku 2022 dla RW20002129999 Wisła od Wdy do ujścia	zły	dobry	zły ³⁰	bez zmian, zły stan ogólny
44.	j.w. dla JCWP RW2000048699 Motława od dopływ z Lubiszewa do ujścia	dobry	dobry	zły ³¹	wartość nie została osiągnięta, zły stan ogólny
45.	j.w.dla JCWP RW200017299729 Kanał Młyński	dobry	dobry	zły ³²	wartość nie została osiągnięta, zły stan ogólny
46.	j.w.dla JCWP RW2000172996 Drybok	zły	dobry	zły ³³	bez zmian, zły stan ogólny
47.	j.w. dla JCWP RW2000174862 Motława z jeziorami Zduńskim i Damaszką do dopływu z Lubiszewa	zły	dobry	zły ³⁴	bez zmian, zły stan ogólny
48.	j.w. dla JCWP RW2000172994 Kanał Granicznik	dobry	dobry	zły ³⁵	wartość nie została osiągnięta, zły stan ogólny
49.	j.w. dla JCWP RW20001929899 Wierzyca od Wietcisy do ujścia	zły	dobry	zły ³⁶	bez zmian, zły stan ogólny
50.	j.w. dla JCWP RW20001929889 Janka od Liski do ujścia	zły	dobry	zły ³⁷	bez zmian, zły stan ogólny

³⁰ aktualnie: Wisła od Wdy do Przekopu Wisły, ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³¹ aktualnie: Motława od Dopływu z Lubiszewa do ujścia wraz z Radunią od Kanału Raduńskiego do ujścia i Kłodawą od Styny do ujścia

³² ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³³ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³⁴ aktualnie JCWP jeziornych: Zduńskie i Damaszką, ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³⁵ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³⁶ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³⁷ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
51.	j.w. dla JCWP RW20001729892 Dopływ spod Piaseczna	zły	dobry	-	brak możliwości oceny, JCWP Dopływ spod Piaseczna utracił status odrębnej JCW
52.	j.w. dla JCWP RW20001729749 Struga Młyńska	zły	dobry	zły ³⁸	bez zmian, zły stan ogólny
53.	j.w.dla JCWP RW200020298789 Węgiernica od dopływu z Wysokiej do ujścia	zły	dobry	zły ³⁹	bez zmian, zły stan ogólny
54.	j.w. dla JCWP Janka do Liski z Liską RW200017298869	zły	dobry	zły ⁴⁰	bez zmian, zły stan ogólny
55.	j.w. dla JCWP RW20001748644 Bielawa do dopływ ze Skowarcza	dobry	dobry	zły ⁴¹	wartość nie została osiągnięta, zły stan ogólny
56.	j.w.dla JCWP RW200017486649 Kłodawa do Styny ze Styną z jeziorem Godziszewskim	zły	dobry	zły ⁴²	bez zmian, zły stan ogólny
CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNA GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA					
57.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej [km] (GUS)	727,4	wg potrzeb, wzrost długości	822,4 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost długości sieci wodociągowej w powiecie

³⁸ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

³⁹ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

⁴⁰ aktualnie: Janka z Liską, ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

⁴¹ ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

⁴² aktualnie: Kłodawa ze Styną, ocena na podstawie „Opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
58.	Liczba zbiorników bezodpływowych [szt.] (GUS)	2 864	2 500	3 104 (2023 rok)	wartość nie została osiągnięta, zmienność liczby zbiorników bezodpływowych wynika zapewne z niedoskonałego systemu ich ewidencji, ujawniania nowych w toku przeprowadzanych kontroli i likwidacji istniejących poprzez stopniowe przyłączanie się mieszkańców do sieci kanalizacyjnej
59.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] (GUS)	457	800	800 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków
60.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności (GUS)	81,9 (2021 rok)	88,0	83,0 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost % ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków
61.	Ludność korzystająca z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ludności (GUS)	76,5	80,0	74,0 (2024 rok)	wartość nie została osiągnięta
62.	Liczba przyłączy wodociągowych prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.] (GUS)	12 876 (2021 rok)	wg potrzeb, wzrost liczby	13 403 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby przyłączy wodociągowych
63.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³] (GUS)	32,6	28,0	31,7 (2024 rok)	wartość nie została osiągnięta, wzrost zużycia
64.	Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności (GUS)	97,6	99,0	97,8 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost % ludności korzystającej z wodociągu ogółem
65.	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności (GUS) ⁴³	86,0	wzrost	86,7 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost % ludności korzystającej z kanalizacji ogółem
66.	Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności w miastach (GUS)	98,5	99,6	98,6 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost % ludności korzystającej z wodociągu w miastach

⁴³ wskaźnik zaproponowany przez autora

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
67.	Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności na wsi (GUS)	96,1	98,5	96,6 (2023 rok)	ocena pozytywna, wzrost % ludności korzystającej z wodociągu na wsi
68.	Przepustowość przemysłowych i komunalnych oczyszczalni ścieków z podwyższonym stanem usuwania biogenów [m ³ /doba] (GUS)	26 605	28 592	26 518	wartość nie została osiągnięta, niewielki spadek przepustowości
CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN					
69.	Liczba złóż kopalin wg PIG w [szt.]	29	bez wskazania	31	ocena pozytywna, kolejne złoża były ujawniane
70.	Liczba złóż eksploatowanych wg PIG w [szt.]	4	bez wskazania	4	ocena pozytywna, eksploatacja złóż odbywała się na podstawie wydanych koncesji
71.	Powierzchnia terenów ustalających warunki rekultywacji na podstawie wydanych przez Starostę Tczewskiego decyzji ⁴⁴	19,98 ha (2023 rok)	bez wskazania	5,62 ha (2024 rok)	ocena pozytywna, decyzje dotyczące warunków rekultywacji były wydawane
CEL EKOLOGICZNY: PRZYWRÓCENIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU GLEB					
72.	Liczba miejsc poboru próbek na terenie Powiatu Tczewskiego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (Monitoring Chemizmu Gleb)	1	bez wskazania, wzrost liczby	1 ⁴⁵	ocena pozytywna, jest to stały punkt pomiarowo-kontrolny
73.	Zawartość WWA w glebie [µg*kg ⁻¹] (Monitoring Chemizmu Gleb)	406,3	200	369 ⁴⁶	wartość nie została osiągnięta

⁴⁴ wskaźnik zaproponowany przez autora

⁴⁵ miejscowość: Szprudowo, gmina: Gniew

⁴⁶ wyniki badań z 2020 roku

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
74.	Wykonanie i aktualizacje wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (Starosta)	TAK	TAK	TAK	ocena pozytywna, Starostwo na bieżąco aktualizuje wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi
75.	Powierzchnia terenów potencjalnie historycznie zanieczyszczonych w ha (Starosta)	brak danych	bez wskazania	12,823 ha ⁴⁷	ocena pozytywna, ewidencja była prowadzona
CEL EKOLOGICZNY: RACJONALNA GOSPODARKA ODPADAMI					
76.	Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ciągu roku ogółem [Mg] (GUS)	7 025,3	8 000,00	15 889,03 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost ilości zebranych odpadów komunalnych zebranych selektywnie ogółem
77.	Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ciągu roku z gospodarstw domowych [Mg] (GUS)	6 865,56	7 500,00	15 382,95 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost ilości zebranych odpadów komunalnych zebranych selektywnie z gospodarstw domowych
78.	Ilość zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku ogółem [Mg] (GUS)	30 036,52	28 000,00	23 464,61 (2024 rok)	ocena pozytywna, spadek ilości zebranych zmieszanych odpadów komunalnych ogółem
79.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca [kg] (GUS)	259,4	220,00	211,7 (2024 rok)	ocena pozytywna, spadek ilości zmieszanych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca ogółem
80.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg] (GUS)	205,0	190,00	186,1 (2024 rok)	ocena pozytywna, spadek ilości zmieszanych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca z gospodarstw domowych

⁴⁷ + powierzchnia dokładnie nieustalona, nie większa niż 0,1428 ha

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
CEL EKOLOGICZNY: OCHRONA KRAJOBRAZU I RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ					
81.	Nasadzenia drzew ogółem [szt.] (GUS)	492	Bilans ubytków i nasadzeń powinien być dodatni	307 (2024 rok)	ocena pozytywna, bilans jest dodatni
	Ubytki drzew ogółem [szt.] (GUS)	203		199 (2024 rok)	
	Bilans nasadzeń drzew względem ubytków (obliczenia własne)	+289		+108	
82.	Parki spacerowo – wypoczynkowe [szt.] (GUS)	10	bez wskazania, wzrost liczby	10 (2024 rok)	ocena pozytywna, utrzymanie stanu
83.	Powierzchnia parków spacerowo – wypoczynkowych [ha] (GUS)	58,59	bez wskazania, wzrost liczby	58,59 (2024 rok)	ocena pozytywna, utrzymanie stanu
84.	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej [ha] (GUS)	307,73	bez wskazania, wzrost liczby	274,86 (2023 rok)	ocena negatywna, spadek powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej, możliwe zmiany metodologiczne GUS
85.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha] (GUS)	8 853,65	nie mniej niż 8 853,35	9 470,23 ha (2024)	ocena pozytywna, wzrost powierzchni obszarów prawnie chronionych
86.	Powierzchnia rezerwatów chronionych [ha] (GUS)	60,34	nie mniej niż 60,34	60,34 (2024 rok)	ocena pozytywna, utrzymanie stanu
87.	Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu [ha] (GUS)	8 812	nie mniej niż 8 812	9 438,95 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost powierzchni obszarów chronionego krajobrazu
88.	Powierzchnia rezerwatów i pozostałych formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu [ha] (GUS)	54,74	nie mniej niż 54,74	54,74 (2024 rok)	ocena pozytywna, utrzymanie stanu
89.	Powierzchnia użytków ekologicznych [ha] (GUS)	36,05	nie mniej niż 36,05	25,68 ha (2024 rok)	spadek powierzchni użytków ekologicznych

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta ²²	Ocena
90.	Pomniki przyrody ogółem [szt.] (GUS)	83	bez wskazania, wzrost liczby	90 (2024 rok)	ocena pozytywna, wzrost liczby pomników przyrody
91.	Powierzchnia lasów [ha] (GUS)	10 479,0764	11 140,546	10 211,80 (2024 rok)	spadek powierzchni lasów
92.	Lesistość w %	14,6	wzrost	14,6 (2024 rok)	bez zmian
CEL EKOLOGICZNY: OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH DLA LUDZI I ŚRODOWISKA ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW					
93.	Liczba zakładów ZZR (Wykaz Komendanta PSP)	0	0	0 (2024 rok)	ocena pozytywna, brak zakładów ZZR
94.	Liczba zakładów ZDR (Wykaz Komendanta PSP)	0	0	0 (2024 rok)	ocena pozytywna, brak zakładów ZDR
95.	Liczba poważnych awarii na terenie powiatu ⁴⁸	0	0	0 (2024 rok)	ocena pozytywna, brak poważnych awarii przemysłowych na terenie powiatu

Źródło: opracowanie własne

⁴⁸ wskaźnik zaproponowany przez autora

PODSUMOWANIE

Jakość powietrza na terenie powiatu tczewskiego jest oceniana w ramach strefy pomorskiej. Według raportu w latach 2023-2024 dla większości zanieczyszczeń (takich jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, pył PM₁₀ i PM_{2,5}) jakość powietrza była na zadowalającym poziomie, spełniając przyjęte standardy. Raport odnotowuje jednak dwa istotne problemy:

- a) benzo(a)piren: w 2023 roku strefa pomorska została zaklasyfikowana do klasy C, co oznacza, że stężenia benzo(a)pirenu przekraczały poziom docelowy. W 2024 roku sytuacja uległa poprawie i strefa osiągnęła klasę A,
- b) ozon (O₃): w obu latach raportowania (2023 i 2024) stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, co zaklasyfikowało strefę do klasy D2 (ochrona zdrowia ludzi i roślin).

Zgodnie z celem ekologicznym „Poprawa jakości powietrza”, w latach 2023-2024 zrealizowano szereg zadań, m.in.:

- dane GUS wskazują na systematyczny spadek emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych,
- złożono blisko 1 000 wniosków o dofinansowanie wymiany źródeł ciepła w gminach powiatu, co przełożyło się na wypłatę ponad 5,4 mln zł dotacji, mieszkańcy najczęściej wnioskowali o pompy ciepła, kotły gazowe i kotły na biomasę,
- rozbudowano sieć ciepłowniczą,
- długość sieci gazowej również systematycznie wzrastała, podobnie jak liczba przyłączy,
- na terenie województwa pomorskiego, a tym samym w powiecie tczewskim, obowiązują dwie uchwały antysmogowe, co było celem ekologicznym,
- wszystkie 6 gmin w powiecie posiada przyjęte Plany Gospodarki Niskoemisyjnej (również aktualizowane w okresie sprawozdawczym),
- na obszarze powiatu dynamicznie rozwija się energetyka prosumencka (mikroinstalacje wytwarzające energię elektryczną na własne potrzeby), a operator sieci elektroenergetycznej podkreśla, że sieć funkcjonuje w chwili obecnej prawidłowo,
- gminy powiatu tczewskiego prowadzą aktywną działalność edukacyjną w zakresie wpływu jakości paliw, spalania odpadów oraz palenia w kominkach na zdrowie człowieka, a także mechanizmach finansowania na inwestycje służące poprawie jakości powietrza, jednocześnie prowadzą działalność kontrolną w zakresie właściwej eksploatacji instalacji powodujących emisję do powietrza,
- wykonano szereg inwestycji w budowę energooszczędnych systemów oświetlenia dróg i oznakowania drogowego.

W zakresie hałasu, raport wskazuje na hałas drogowy jako największe źródło uciążliwości. Powiat jest objęty strategicznymi mapami hałasu, które sporządzono głównych dróg (A1, DK91, DK22) i linii kolejowych. Cel ekologiczny „Utrzymanie klimatu akustycznego zgodnie z obowiązującymi normami” był realizowany w okresie sprawozdawczym m.in. poprzez następujące działania:

- gminy uwzględniały ochronę przed hałasem w planach zagospodarowania przestrzennego – przykładem jest zmiana studium w gminie Gniew, gdzie zastosowano zasady ochrony przed hałasem,
- rozwijana jest sieć dróg rowerowych,
- modernizacja dróg w celu zmniejszenia poziomu hałasu jest zadaniem koordynowanym przez poszczególne gminy powiatu, Powiat Tczewski, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku oraz Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad i raport wskazuje, że wszystkie wymienione podmioty partycypowały w realizacji tego zadania,

Należy jednak wskazać, że wskaźniki realizacji tego celu ekologicznego (utrzymanie klimatu akustycznego) nie zostały w pełni osiągnięte – z uwagi na brak danych, w raporcie nie przedstawiono wskaźników dotyczących pomiarów poziomu hałasu, co uniemożliwia pełną ocenę realizacji celu. W 2025 roku na istniejącej sieci dróg krajowych administrowanej przez GDDKiA (w tym także na odcinkach autostrad koncesyjnych), a także drogach wojewódzkich – również w granicach powiatu tczewskiego – prowadzony będzie Generalny Pomiar Ruchu 2025. Pomiary te dostarczą w najbliższym czasie danych niezbędnych do planowania, zarządzania i utrzymania dróg, a także do prognozowania ruchu.

W zakresie utrzymania natężenia pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych nie odnotowano w okresie sprawozdawczym przekroczeń informując, że społeczność lokalna nie jest narażona na ponadnormatywne natężenie pól elektromagnetycznych. Działania realizowane w powiecie tczewskim ukierunkowane były na prewencję. Choć w ostatnich latach odnotowano istotny wzrost liczby nadajników telefonii komórkowej, które są źródłami pól elektromagnetycznych, nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na podstawie raportu można podsumować stan wód powierzchniowych i podziemnych w następujący sposób: wszystkie jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych i jeziornych na terenie powiatu charakteryzują się złym stanem wód i są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej. Wyniki monitoringu wód podziemnych

w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w powiecie tczewskim w 2022 roku wskazują na wody złej jakości, choć ogólna ocena wszystkich JCWPd w granicach powiatu jest dobra (na podstawie publikacji: OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH W DORZECZACH – stan na rok 2022). W ramach celu ekologicznego „Czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe” zrealizowano m.in. następujące zadania:

- w latach 2023-2024 rozbudowano i zmodernizowano sieć wodociągową oraz kanalizacyjną w gminach, co przyczynia się do poprawy jakości wód,
- realizowano zadania edukacyjne, takie jak ulotki i zajęcia w szkołach, aby promować oszczędzanie wody,
- przeprowadzano konserwację rowów i wałów przeciwpowodziowych,
- zrealizowano duży projekt „Kompleksowego zabezpieczenia przeciwpowodziowego Żuław do roku 2030 Etap II”.

W latach 2023–2024 nastąpił znaczący postęp w rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w powiecie tczewskim. Długość sieci wodociągowej wzrosła do 822,4 km na koniec 2024 roku, a korzystający z wodociągu w % ogółu ludności na koniec 2023 roku stanowili blisko 98% ogółu mieszkańców. W latach 2023-2024 PPIS w Tczewie biorąc pod uwagę wyniki wszystkich badań wody przeprowadzonych w latach 2023-2024 stwierdził przydatność do spożycia przez ludzi wody z wodociągów publicznych znajdujących się na terenie powiatu tczewskiego. Poziom skanalizowania obszaru powiatu tczewskiego również należy ocenić pozytywnie na tle województwa pomorskiego i Polski. Korzystający z kanalizacji stanowili 86,7% ogółu ludności powiatu (dla województwa pomorskiego wskaźnik ten wynosił na koniec 2023 roku 84,7%, a dla Polski 72,6%), a długość sieci kanalizacyjnej wzrosła do 527,9 km wg stanu na koniec 2024 roku. Nadal jednak trzy aglomeracje zlokalizowane na obszarze powiatu nie spełniły wszystkich warunków zgodności z Dyrektywą ściekową – aglomeracje: Pelplin, Gniew oraz Subkowy. Niewypełnienie warunków Dyrektywy ściekowej informuje o tym, że poziom ochrony środowiska

w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych nie jest na pożądanym poziomie. W ramach celu ekologicznego "Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa" zrealizowano szereg zadań, których wskaźniki odzwierciedlają efektywność działań:

- rozbudowywano i modernizowano sieci wodociągowe oraz stacje uzdatniania wody,
- budowano nowe sieci kanalizacyjne (sanitarne i deszczowe),

- aktualizowano rejestry zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, a także prowadzono kontrole ich opróżniania i sprawności funkcjonowania.

W zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami kopalin prowadzono głównie działania prewencyjne, np. Starostwo Powiatowe w Tczewie wykonało w latach 2023-2024 oględziny terenu poddanego nielegalnej eksploatacji i przekazało sprawę do Okręgowego Urzędu Górniczego

w Gdańsku, wydawano również decyzje dotyczące rekultywacji oraz stwierdzające ich wykonanie.

Gleby były monitorowane bezpośrednio przez rolników z terenu powiatu i Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą (OSChR) w Gdańsku. W latach 2023-2024 pobrano łącznie blisko 5 tys. próbek z użytków rolnych. Gleby, choć w większości należą do typowej dla Polski kategorii gleb średnich, pod względem odczynu i zasobności w makroelementy prezentują się znacznie lepiej niż średnia krajowa. Optymalny odczyn pH oraz wysoka zasobność w kluczowe składniki pokarmowe stawiają je w czołówce pod względem jakości i wskazują na ich wysoką wartość produkcyjną.

W zakresie racjonalnej gospodarki odpadami gminy powiatu tczewskiego corocznie dokonują analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi. Choć podkreślają, że działalność wielopłaszczyznowa pomiędzy daną gminą a podmiotami odbierającymi odpady odbywa się w sposób prawidłowy, należy wskazać, że dotrzymywanie rosnących z roku na rok poziomów recyklingu stanowi dla gmin coraz większy problem. Dwie gminy z terenu powiatu tczewskiego (Gniew i Pielpin) w 2024 roku nie osiągnęły wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimum 45%. Nieosiągnięcie wymaganego prawem poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych może świadczyć o problemach związanych z gospodarowaniem odpadami. Jednocześnie warto przy tym podkreślić, że gmina Gniew w okresie sprawozdawczym oddała do użytku nowy obiekt – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ulicy Franciszka Czarnowskiego 5 w Gniewie. Gminy promują również kompostowanie.

W zakresie obszarów prawnie chronionych odnotować należy powołanie nowego pomnika przyrody w Tczewie. W 2024 roku zweryfikowano także granice oraz walory krajobrazowe Obszaru Chronionego Krajobrazu Między wałą Wisły. Podczas VII sesji Sejmiku Województwa Pomorskiego radni przyjęli uchwałę dotyczącą Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzywała. W ramach celu ekologicznego „Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej” podjęto m.in. następujące działania:

- zachowanie trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych oraz zwiększanie lesistości powiatu – zadania realizowało Nadleśnictwo Starogard,
- w zakresie opracowania strategii zarządzania gatunkami, w tym gatunkami problemowymi i zagrożonymi oraz kontroli rozprzestrzeniania się gatunków obcych RDOŚ w Gdańsku realizował trzy zadania:
 - a) ocena stanu populacji groszku wielkoprzylistkowego *Lathyrus pisiformis* na stanowisku w rezerwacie oraz przy rezerwacie przyrody Opalenie,
 - b) metaplantacja osobników groszku wielkoprzylistkowego *Lathyrus pisiformis* z pobocza drogi gminnej przebiegającej wzdłuż południowej granicy rezerwatu przyrody Opalenie na stanowiskach w granicach rezerwatu Opalenie,
 - c) wykonanie zabiegów ochrony czynnej w obszarze Natura 2000 Waćmierz,
- Nadleśnictwo Starogard włączało się w wiele inicjatyw społecznych na rzecz ochrony przyrody (np. w 2023 roku na terenie leśnictwa Opalenie zorganizowano sadzenie lasu wraz ze Starostwem Powiatowym w Tczewie),

- liczne działania edukacyjne podejmowały samorządy gminne (np. sadzenie drzew i krzewów, warsztaty edukacyjne, materiały edukacyjne, stoiska, spektakle, pogadanki itp.).

Ostatnim celem ekologicznym w ramach realizacji strategii polityki ochrony środowiska w powiecie tczewskim było ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków. W tym względzie również należy wskazać głównie na działania prewencyjne. Na omawianym terenie nie ma zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) oraz zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR). Zgodnie z rejestrem poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w 2023 roku na obszarze powiatu nie doszło do tego rodzaju zdarzeń. Rejestr za 2024 rok nie jest jeszcze dostępny, ale Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie

w piśmie z dnia 29 kwietnia 2025 roku udzieliła informacji, iż w ostatnich dwóch latach nie odnotowano tego rodzaju zdarzeń. W ramach tego celu ekologicznego podjęto m.in. następujące działania:

- poprawiono stan techniczny wyposażenia służb – zadanie realizowały głównie samorządy gminne,
- zaktualizowano Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego – Powiat Tczewski,
- edukowano społeczeństwo na rzecz kreowania prawidłowych zachowań na wypadek wystąpienia poważnych awarii – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie.

WNIOSKI KOŃCOWE

Powiat Tczewski jak i inne jednostki włączone w do harmonogramu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026” realizowały w okresie sprawozdawczym zdecydowaną większość wytyczonych zadań. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano również istotnego pogorszenia stanu środowiska. Wciąż jednak dużym problemem w skali powiatu jest zła jakość wód powierzchniowych. Problemem niektórych gmin powiatu staje się również niedotrzymywanie rosnących z roku na rok poziomów recyklingu. Z kolei znaczącymi sukcesami odnotowanymi w kilku ostatnich latach jest wyraźna poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie poziomu zwodociągowania i skanalizowania obszaru. Nadal jednak występuje problem niedotrzymywania wszystkich warunków zgodności aglomeracji zlokalizowanych na obszarze powiatu z Dyrektywą ściekową.

Należy również mieć na uwadze, że realizacja założonych w Programie ochrony środowiska zadań nie przekłada się w sposób natychmiastowy na poprawę stanu środowiska naturalnego. Proces ten jest długotrwały i efekty realizacji zadań, które zostały przeprowadzone lub wykonywane są obecnie, mogą być widoczne dopiero w dłuższej perspektywie czasowej. Raport wskazuje jednak, że przyjęte kierunki były słuszne, gdyż nie odnotowano pogorszenia stanu środowiska. Z uwagi na konieczność aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026” w najbliższych latach, raport stanowi również cenną informację o stanie środowiska omawianego obszaru, która może być wykorzystana przy tworzeniu aktualizacji Programu.

5 SPIS TABEL

Tabela 1.	Liczba ludności ogółem w gminach powiatu tczewskiego na koniec 2024 roku	6
Tabela 2.	Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5}) – strefa pomorska	10
Tabela 3.	Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa pomorska	13
Tabela 4.	Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w powiecie tczewskim	19
Tabela 5.	Wyniki monitoringu wód podziemnych w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w powiecie tczewskim w 2022 roku	28
Tabela 6.	Przyrost długości sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym	29
Tabela 7.	Przyrost długości sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym	31
Tabela 8.	Warunki zgodności aglomeracji zlokalizowanych w powiecie tczewskim z Dyrektywą Rady 91/271/EWG za 2023 rok	34
Tabela 9.	Obowiązujące na terenie powiatu tczewskiego koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż	38
Tabela 10.	Zestawienie wyników badań gleb z terenu powiatu tczewskiego z lat 2023-2024	39
Tabela 11.	Osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2023-2024	42
Tabela 12.	Osiągnięte w gminach powiatu tczewskiego w latach 2023-2024 poziomy składowania odpadów komunalnych	43
Tabela 13.	Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	43
Tabela 14.	Stopień realizacji zadań służących poprawie jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu tczewskiego w latach 2023-2024	54
Tabela 15.	Stopień realizacji zadań związanych z utrzymaniem klimatu akustycznego zgodnie z obowiązującymi normami	72
Tabela 16.	Stopień realizacji zadań związanych z osiągnięciem celu ekologicznego czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe	78
Tabela 17.	Stopień realizacji zadań związanych z ochroną przed niedoborami wód i powodzią	81
Tabela 18.	Stopień realizacji zadań związanych z racjonalną gospodarką odpadami	90
Tabela 19.	Stopień realizacji zadań związanych z ochroną różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	92
Tabela 20.	Stopień realizacji zadań związanych z ograniczeniem ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacji ich skutków	105
Tabela 21.	Wskaźniki efektywności realizacji celów „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026”	112

6 SPIS WYKRESÓW

Wykres 1	Ludność powiatu tczewskiego w latach 2021-2024	5
Wykres 2	Struktura ekonomiczna mieszkańców powiatu tczewskiego na koniec 2024 roku oraz prognoza demograficzna na 2040 rok	7

Wykres 3	Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie tczewskim w latach 2021-2024	7
Wykres 4	Podmioty wg sekcji PKD 2007 w powiecie tczewskim w 2024 roku	8
Wykres 5	Liczba zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	35
Wykres 6	Odczyn pH zbadanych w latach 2022-2023 gleb	40
Wykres 7	Wyniki dotyczące potrzeby wapnowania	40
Wykres 8	Zasobność zbadanych gleb w fosfor	41
Wykres 9	Zasobność badanych gleb w potas	41
Wykres 10	Zasobność badanych gleb w magnez	41

7 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1	Położenie powiatu tczewskiego na tle województwa pomorskiego oraz rozmieszczenie gmin wchodzących w skład powiatu	5
Rysunek 2	Liczba ludności w gminach powiatu tczewskiego wg stanu na koniec 2024 roku	6
Rysunek 3	Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w 2023 roku w granicach powiatu tczewskiego	11
Rysunek 4	Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla O ₃ w powiecie tczewskim, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w latach 2023-2024	12
Rysunek 5	Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla O ₃ w powiecie tczewskim, określonego ze względu na ochronę roślin w latach 2023-2024	14
Rysunek 6	Główna sieć drogowa tczewskiego	15
Rysunek 7	Główne szlaki kolejowe w powiecie tczewskim	16
Rysunek 8	Kompleksy przemysłowo-gospodarcze w powiecie tczewskim	17
Rysunek 9	Lokalizacja masztów telekomunikacyjnych oraz przebieg linii elektroenergetycznych najwyższego i wysokiego napięcia w powiecie tczewskim	19
Rysunek 10	Zlewnie JCWP rzecznych na obszarze powiatu tczewskiego	21
Rysunek 11	Zlewnie JCWP jeziornych na obszarze powiatu tczewskiego	21
Rysunek 12	Stan/potencjał ekologiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego	23
Rysunek 13	Stan/potencjał ekologiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego	24
Rysunek 14	Stan chemiczny JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego	24
Rysunek 15	Stan chemiczny JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego	25
Rysunek 16	Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu tczewskiego	25
Rysunek 17	Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu tczewskiego	26
Rysunek 18	JCWPd w granicach powiatu tczewskiego	27
Rysunek 19	Korzystający z wodociągu (w %) wg stanu na 31.12.2023 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie	29
Rysunek 20	Przyrost długości sieci wodociągowej w km w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym	30
Rysunek 21	Korzystający z kanalizacji (w %) wg stanu na 31.12.2023 r. w gminach powiatu tczewskiego – porównanie	31
Rysunek 22	Przyrost długości sieci kanalizacyjnej w km w poszczególnych gminach powiatu tczewskiego w okresie sprawozdawczym	32
Rysunek 23	Lokalizacja złóż kopalin w powiecie tczewskim	36
Rysunek 24	Lokalizacja obszarów górniczych w powiecie tczewskim	37
Rysunek 25	Osiągnięte w gminach powiatu tczewskiego w latach 2023-2024 poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	44
Rysunek 26	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (w kg) w gminach powiatu tczewskiego – porównanie	45
Rysunek 27	Rezerваты przyrody w powiecie tczewskim	46
Rysunek 28	Lokalizacja Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego	47

Rysunek 29 Obszary chronionego krajobrazu w powiecie tczewskim	48
Rysunek 30 Obszary Natura 2000 w powiecie tczewskim	50
Rysunek 31 Użytki ekologiczne w powiecie tczewskim	51
Rysunek 32 Pomniki przyrody w powiecie tczewskim.....	52
Rysunek 33 Fragment miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miejscowości Morzeszczyn, położonego pomiędzy ulicami Ogrodową i Polną, gmina Morzeszczyn – Uchwała nr XLV/284/2023 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 14 czerwca 2023 r.	77

